

virtual Work-Based Learning
to simulate real experience
in VET digital training

**Przewodnik dla
nauczycieli po
zdalnym nauczaniu w
ramach kształcenia
i szkolenia
zawodowego**

www.vwbl.eu

virtual Work-Based Learning
to simulate real experience
in VET digital training

Guide for VET teachers to virtual WBL

Autor: Jane Mägi (KURESSAARE AMETIKOOL)

Z udziałem:

Tânia Cerqueira Alves, Sandra Maria Fonesca Veloso (EPRALIMA – ESCOLA PROFISSIONAL DOALTO LIMA)

Anne-Li Tilk, Ian Erik Pettersson (KURESSAARE AMETIKOOL)

Tiziana Tartari (JANUS S.R.L.)

Daniela La Foresta, Chiara Ferro (UNIVERSITÀ DEGLI STUDI DI NAPOLI FEDERICO II – DIPARTIMENTO DI SCIENZE POLITICHE), Stoyka Beleva (INTERNATIONAL PLATFORM FOR CITIZEN PARTICIPATION),

Chariclea Yiangou (G.G. EUROSUCCESS CONSULTING LIMITED)

Ewelina Iwanek, Anna Bartosiewicz (POLSKA FUNDACJA OSRODKOW WSPOMAGANIA ROZWOJU

GOSPODARCZEGO OIC POLAND Z SIEDZIBA W LUBLINIE)

Projekt graficzny:

Tullio Giambi (JANUS s.r.l.)

© vWBL Project Consortium, 2021.

Materiały chronione prawami autorskimi

Creative Commons CC BY-NC-ND license.

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

virtual Work-Based Learning
to simulate real experience
in VET digital training

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

2020-1-PT01-KA202-078845

Spis treści

Wprowadzenie	6
1. Ankieta wśród nauczycieli / trenerów / ekspertów VET 2021.....	7
1.1 Nauczyciele / trenerzy / eksperci VET objęci badaniem ankietowym	8
1.2 Kompetencje zawodowe nauczycieli / trenerów	10
2. Uczenie się w miejscu pracy w kształceniu i szkoleniu zawodowym w Europie	14
2.1 Kształcenie i szkolenie zawodowe (VET) w krajach partnerów projektu vWBL	14
2.2 Uczenie się w miejscu pracy w kształceniu i szkoleniu zawodowym.....	17
3. Uczenie się i nauczanie podczas pandemii COVID-19	20
3.1 Planowanie i organizacja	20
3.2 Zadania edukacyjne.....	22
3.3 Ocena.....	23
3.4 Informacje zwrotne	24
3.5 Urozmaicenia wprowadzane dla uczniów (indywidualna ścieżka nauczania).....	25
3.6 Wsparcie dla uczniów	26
3.7 Potrzeba wsparcia uczniów.....	26
4. Technologia w nauczaniu i uczeniu się online	30
4.1 Korzystanie z technologii	30
4.2 Trudności i wyzwania	31
4.3 Realizacja zadań praktycznych w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego	33
4.4 Symulacja rzeczywistych doświadczeń w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego	34
5. Współpraca dyrekcji i nauczycieli podczas pandemii..	36
5.1 Planowanie i organizacja	36
5.2 Komunikacja i współpraca	38
5.3 Rozwiązywanie problemów	39
5.4 Informacje zwrotne	40
5.5 Zmiany w zakresie współpracy nauczycieli	41
6. Doświadczenie w wirtualnym WBL 2020/21	42

6.1 Aktywność uczniów podczas nauki zdalnej	42
6.2 Efekty kształcenia	44
6.3 Trudności w przygotowaniu i prowadzeniu lekcji online.....	47
6.4 Praca i samopoczucie nauczycieli podczas pandemii	51
6.5 Rozwój zawodowy nauczycieli.....	59
6.6 Wnioski wyciągnięte z doświadczeń podczas pandemii	60
6.7 Zmiany w kształceniu i szkoleniu zawodowym	63
7. Wnioski dotyczące zdalnego nauczania w roku 2020 i 2021	66
7.1 Skuteczność nauczania zdalnego	66
7.2 Co jest ważne w zdalnym nauczaniu w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego?	68
7.3 Potrzeba zmian w kształceniu i szkoleniu zawodowym	69
8. Zalecenia dotyczące indywidualnych rozwiązań w zakresie zdalnego kształcenia w miejscu pracy (vWBL)	72
8.1 Struktura vWBL.....	74
8.2 Organizacja vWBL w instytucjach VET.....	76
8.3 Realizacja wirtualnego uczenia się w miejscu pracy.....	78
8.4 Zapewnienie jakości nauczania online	80
9. Podsumowanie	81
Bibliografia	85
Załączniki	86
Załącznik 1. Ankieta	86
Załącznik 2. Dobre Praktyki	97

Wprowadzenie

Zalecenie Rady z dnia 24 listopada 2020 r. w sprawie kształcenia i szkolenia zawodowego na rzecz zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności informuje, że wysokiej jakości oraz innowacyjne systemy kształcenia i szkolenia zawodowego zapewniają umiejętności potrzebne do wykonywania pracy, rozwoju osobistego i aktywności obywatelskiej, pomagają dostosować się do transformacji cyfrowej w celu radzenia sobie z sytuacjami nadzwyczajnymi i zmianami gospodarczymi, a także wspierają rozwój gospodarczy i spójność społeczną. Zapewniają także umiejętności, które pomogą znaleźć lub tworzyć miejsca pracy, na które jest zapotrzebowanie na rynku pracy.

Zespół partnerów realizujących projekt europejski, w ramach programu Erasmus+, „vWBL – Zdalne nauczanie w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego w miejscu pracy z wykorzystaniem symulacji rzeczywistych doświadczeń”, przeprowadził ankietę w celu zidentyfikowania nowych potrzeb i trudności w kształceniu i szkoleniu zawodowym (VET, ang. Vocational Education and Training) wśród 90 nauczycieli i ekspertów kształcenia zawodowego z Portugalii, Estonii, Włoch, Bułgarii, Cypru i Polski. Celem ankiety było zbadanie potencjalnych zmian priorytetów gospodarczych i społecznych oraz związanych z nimi potrzeb i oczekiwań w kształceniu i szkoleniu zawodowym w związku z trwającą pandemią COVID-19.

Na podstawie doświadczeń zespołu projektowego oraz rezultatów ankiety opracowany został „Przewodnik dla nauczycieli po zdalnym nauczaniu w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego w miejscu pracy” pod przewodnictwem Kuressaare Regional Training Centre (EE) we współpracy ze wszystkimi organizacjami partnerskimi.

Przewodnik przedstawia wyniki ankiety i kryteria definiujące aspekty, które mają na celu wspieranie nauczycieli / trenerów VET w projektowaniu wirtualnego środowiska nauczania w kształceniu zawodowym w tym, między innymi:

- planowanie aspektów logistycznych zdalnego uczenia się w miejscu pracy (vWBL - ang. virtual Work-Based-Learning),
- definiowanie celów, treści, strategii uczenia się i systemu oceny,
- tworzenie treści edukacyjnych, które będą częścią symulacji rzeczywistych doświadczeń,
- planowanie i zarządzanie zadaniami i ewaluacją, z uwzględnieniem dostępności
- i użyteczności systemu zarządzania nauczaniem,
- zrozumienie i przyjęcie strategii motywacyjnych w celu zachęcenia uczniów VET do zaangażowania w zdalne uczenie się w miejscu pracy.

Ankieta została wypełniona przez doświadczonych nauczycieli i trenerów VET, którzy stosują nowoczesne metody dydaktyczne.

Wszystkie założenia, standardy i zalecenia przedstawione w tym Przewodniku są oparte o wyniki przeprowadzonego badania ankietowego w krajach partnerskich.

1. Ankieta wśród nauczycieli / trenerów / ekspertów VET 2021

Zespół partnerów realizujących projekt europejski, w ramach programu Erasmus+, „vWBL – Zdalne nauczanie w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego w miejscu pracy

z wykorzystaniem symulacji rzeczywistych doświadczeń”, przeprowadził ankietę w celu zidentyfikowania nowych potrzeb i trudności w kształceniu i szkoleniu zawodowym (VET, ang. Vocational Education and Training) wśród nauczycieli i ekspertów VET z Portugalii, Estonii, Włoch, Bułgarii, Cypru i Polski.

Z każdego kraju wybrano 15 ekspertów kształcenia i szkolenia zawodowego, którzy wypełnili ankietę online. Ankieta (Załącznik 1) miała formę online i została opracowana w języku angielskim. Następnie została przestana do ekspertów. W niektórych przypadkach wymagała tłumaczenia na języki ojczyste partnerów i została przestana w danym języku.

W ciągu niecałych 3 miesięcy (styczeń - marzec 2021) zebrano odpowiedzi we wszystkich krajach partnerskich.

Cele badania:

- A. zebranie informacji na temat potrzeb i oczekiwań nauczycieli VET
- B. zbadanie potencjalnych zmian priorytetów gospodarczych i społecznych oraz związanych z nimi potrzeb i oczekiwań w kształceniu i szkoleniu zawodowym w związku z pandemią COVID-19
- C. zebranie informacji potrzebnych do opracowania Rezultatu Projektu 1: „Przewodnik dla nauczycieli po zdalnym nauczaniu w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego w miejscu pracy”
- D. zdefiniowanie, w jaki sposób kurs vWBL w zakresie wirtualnego uczenia się w miejscu pracy ma uwzględniać potrzeby nauczycieli / trenerów VET
- E. przedstawienie wyników ankiet oraz rekomendacji stworzonych na podstawie zgromadzonych danych

Ankieta została podzielona na 6 części:

- 1. Informacje podstawowe
- 2. Ogólne informacje na temat zdalnego nauczania w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego podczas pandemii 2020/21
- 3. Działania i zadania związane ze zdalnym nauczaniem i uczeniem się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego podczas pandemii 2020/21
- 4. Informacje ogólne na temat korzystania z technologii w nauczaniu podczas pandemii 2020/21
- 5. Współpraca dydaktyczna i nauczycieli podczas pandemii

6. Doświadczenia i rezultaty wynikające ze zdalnego nauczania i uczenia się w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego podczas pandemii 2020/21

Partnerzy zidentyfikowali również dobre praktyki stosowane w nauczaniu zdalnym (Załącznik 3). Dobre praktyki dołączone do Przewodnika są to informacje na temat różnych działań / metod / praktyk realizowanych w krajach partnerskich w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego.

Ankieta została utworzona 29 stycznia 2021 roku. Wersję angielską przetłumaczono na inne języki, aby zebrać jak najwięcej wiarygodnych opinii nauczycieli / trenerów VET.

Ankieta zakończono 26 marca 2021 roku. W ankiecie wzięli udział respondenci z Portugalii, Estonii, Włoch, Bułgarii, Cypru i Polski.

Okres badania ankietowego (2021) przypadł w trakcie trwania pandemii COVID-19, a nie jak zakładano we wniosku projektu – po zakończeniu pandemii. Opinie ekspertów były jednak istotne gdyż odnoszą się do własnych doświadczeń związanych z nauką zdalną, wymuszoną przez epidemię na nauczycielach kształcenia zawodowego.

1.1 Nauczyciele / trenerzy / eksperci VET objęci badaniem ankietowym

Dobór respondentów w badaniach

W badaniu ankietowym wzięło udział 88 respondentów z sześciu krajów w lutym i marcu 2021 r. Wśród respondentów są przedstawiciele różnych branż: technicznej, turystyki i gastronomii, transportu i komunikacji, administracji i marketingu, usług kosmetycznych, projektowania graficznego, itp.

Według Europejskiej Ramy Kwalifikacji (ERK) najwięcej (34) respondentów uczy na poziomie IV ERK. Wśród respondentów znaleźli się również nauczyciele uczący na innych poziomach: II, III, V, VI, VII i VIII. Niektórzy ankietowani uczą na kilku poziomach kształcenia. Kilka respondentów nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Odpowiedzi na pytanie dotyczące doświadczenia zawodowego (Pytanie: „Od jak dawna pracujesz jako nauczyciel kształcenia i szkolenia zawodowego?”) przedstawione poniżej (Tabela 1 i Grafika 1), pokazują, że większość ankietowanych posiada duże doświadczenie w nauczaniu. Większość ankietowanych pracuje w szkolnictwie zawodowym dłużej niż 6 lat.

ANKIETA 2021

88 nauczycieli / trenerów / ekspertów VET z 6 krajów

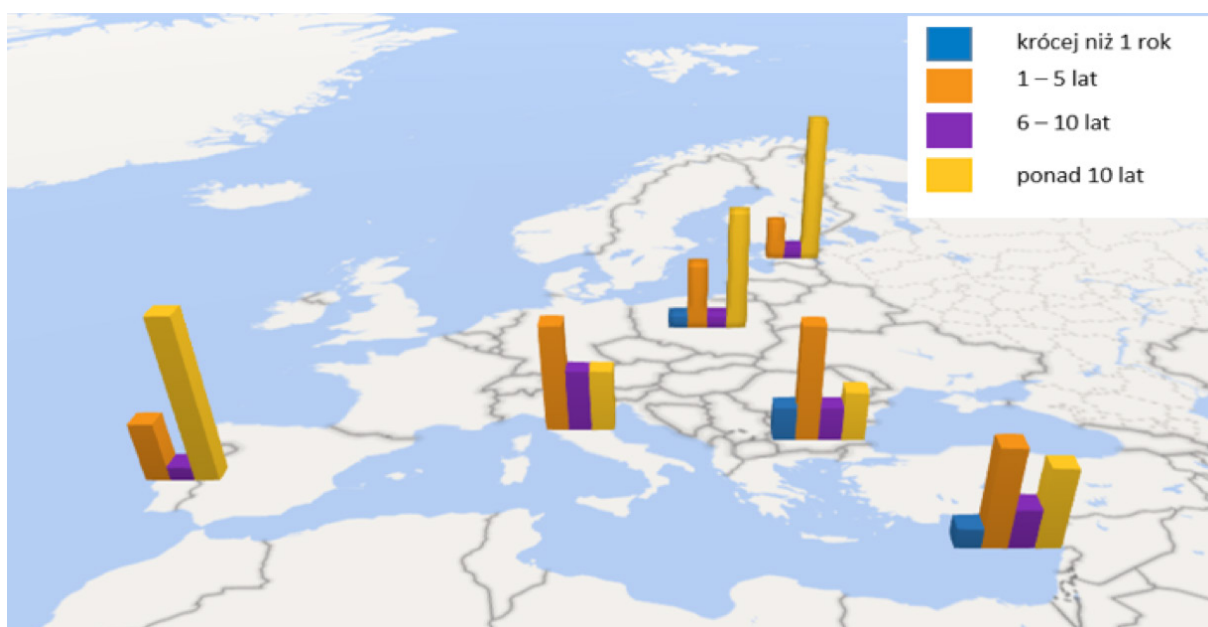
3 ankietowanych posiada tytuł doktora, 57 tytuł magistra, 11 tytuł licencjata, 17 inne rodzaje kwalifikacji

Wszyscy respondenci: posiadają doświadczenie w VET, WBL i zdalnym nauczaniu

Jak długo pracujesz jako nauczyciel kształcenia i szkolenia zawodowego?

	krócej niż 1 rok	1 - 5 lat	6 - 10 lat	ponad 10 lat
Bułgaria	14,3%	50,0%	14,3%	21,4%
Cypr	8,3%	41,7%	16,7%	33,3%
Estonia	0,0%	20,0%	6,7%	73,3%
Włochy	0,0%	46,7%	26,7%	26,7%
Polska	6,3%	31,3%	6,3%	56,3%
Portugalia	0,0%	25,0%	6,3%	68,8%

Tabela 1. Staż pracy ankietowanych w kształceniu i szkoleniu zawodowym

Grafika 1. Staż pracy ankietowanych w kształceniu i szkoleniu zawodowym

Kwalifikacje zawodowe respondentów (Pytanie: „Jakie kwalifikacje zawodowe posiadasz?”) to głównie tytuł magistra - 64,8% i tytuł licencjata - 12,5%. Pozostali respondenci posiadają tytuł doktora lub inne wykształcenie, w tym zawodowe.

Respondenci korzystają z następujących form uczenia się w miejscu pracy w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego („W jakiej formie prowadzisz zajęcia w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego?”): szkolenie w miejscu pracy, praktyki zawodowe, wizyty studyjne, przedsiębiorstwo treningowe/firma symulacyjna zakładana przez uczniów, uczenie się poprzez towarzyszenie specjalistom w pracy (job shadowing). W odpowiedziach wspomniano również o pracy metodą projektów.

Doświadczenie respondentów w nauczaniu zdalnym wynosi głównie do roku (45,5%) lub od 1 do 5 lat (45,5%). Tylko 7 respondentów ma dłuższe doświadczenie w zdalnym nauczaniu; 4 osoby - ponad

10 lat. Wniosek jest taki, że większość nauczycieli rozpoczęła naukę zdalną w trakcie pandemii. 91% respondentów nie posiadało wcześniejszego doświadczenia w zdalnej edukacji.

Różnice między pierwszą (mniej niż 1 rok) a drugą (1-5 lat) kolumną (Tabela 2) można zauważyć porównując dane z różnych krajów.

	Mniej niż 1 rok	1 - 5 lat	6 -10 lat	Ponad 10 lat
Bulgaria	42,9%	57,1%	0,0%	0,0%
Cypr	8,3%	83,3%	8,3%	0,0%
Estonia	40,0%	53,3%	0,0%	6,7%
Włochy	46,7%	40,0%	13,3%	0,0%
Polska	46,7%	33,3%	0,0%	20,0%
Portugalia	81,3%	18,8%	0,0%	0,0%

Tabela 2. Doświadczenie ankietowanych w zdalnym nauczaniu w krajach partnerskich

Portugalia ma najwyższy wskaźnik osób z najmniejszym doświadczeniem zawodowym w zdalnym nauczaniu (81,3% - mniej niż 1 rok), podczas gdy na Cyprze jest on najniższy (8,3%). Jedna piąta (20,0%) polskich nauczycieli kształcenia zawodowego korzysta z możliwości zdalnego nauczania od ponad 10 lat.

1.2 Kompetencje zawodowe nauczycieli / trenerów

ZAGADNIENIE – Nauczyciele preferują pracę indywidualną, grupową i prowadzenie wykładów

Respondenci zostali zapytani o preferencje stosowanych metod nauczania oraz poproszeni o samoocenę wiedzy i umiejętności w zakresie korzystania z narzędzi cyfrowych oraz własnych kompetencji cyfrowych.

Preferencje w zakresie metod nauczania zostały ocenione na skali: regularnie, sporadycznie, rzadko, nigdy.

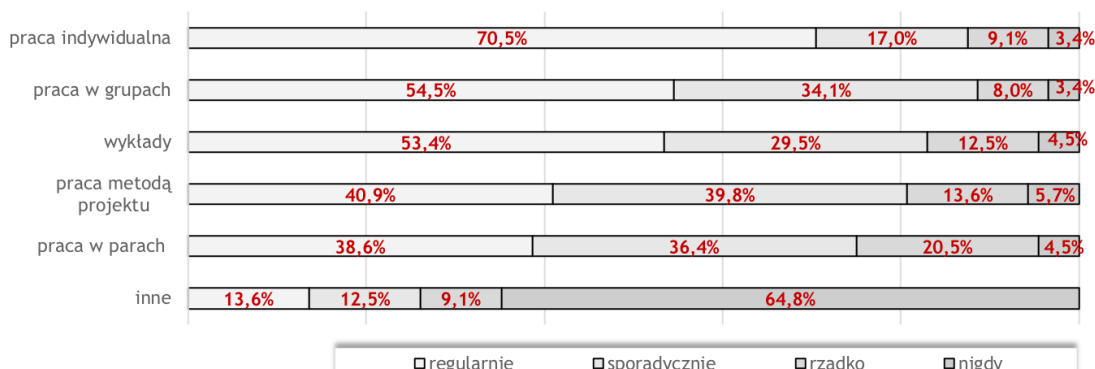
Najczęściej udzielane odpowiedzi:

- **Metoda, Praca indywidualna;**
- **Umiejętności techniczne, obsługa komputera;**
- **Nauczanie, wsparcie we współpracy;**

Najrzadziej udzielane odpowiedzi :

- **Metoda - Praca w parach;**
- **Umiejętności techniczne, rzeczywistość wirtualna;**
- **Nauczanie, wsparcie w określaniu priorytetów.**

Które z wymienionych metod nauczania stosujesz na swoich lekcjach?

Wykres 2. Metody pracy w nauczaniu zdalnym

Jak wynika z przeprowadzonego badania, najczęstszą metodą nauczania jest **praca indywidualna**, z której regularnie korzysta 70,5% badanych, 17% - sporadycznie. Forma indywidualna jako metoda uczenia się jest najbardziej popularna w Polsce, regularnie korzysta z niej aż 93,8% badanych. Z kolei tylko 35,7% respondentów korzysta z tej metody regularnie w Bułgarii. 20% spośród badanych nauczycieli we Włoszech nigdy nie wykorzystuje pracy indywidualnej jako metody nauczania.

Kolejną najczęściej stosowaną metodą jest **praca w grupach**, z której regularnie korzysta 54,5% badanych, sporadycznie - 34,1%. Praca w grupach jest najczęściej stosowana przez nauczycieli na Cyprze (66,7%), w Bułgarii (64,5%) i we Włoszech (60,0%). Praca w grupach jest rzadziej wykorzystywana w Polsce (regularnie - 50%) i Portugalii (37,5%).

Prowadzone są także **wykłady**, najczęściej we Włoszech (regularnie - 80,0% respondentów), a najrzadziej w Portugalii (regularnie - 25% respondentów). 21,4% badanych nauczycieli z Bułgarii odpowiedziało, że nigdy nie wykorzystaliby wykładu jako metody nauczania.

Praca metodą projektu i praca w parach wydaje się mniej popularna wśród nauczycieli.

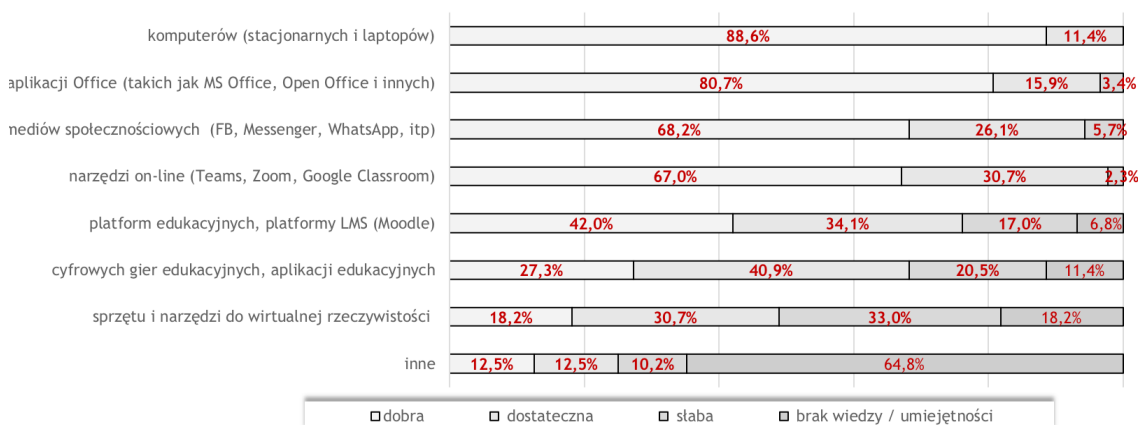
Ponadto jako inne stosowane metody nauczania wymieniono: studia przypadków, wizyty studyjne, burze mózgów, gry edukacyjne, ankiety, dyskusje, symulacje biznesowe.

Popularność pracy indywidualnej wskazuje, że **nauczyciele przywiązują wagę do indywidualnych doświadczeń uczniów.**

ZAGADNIENIE – Nauczyciele oceniają swoje umiejętności cyfrowe jako dobre

Wiedza i umiejętności w zakresie wykorzystywania narzędzi i technologii cyfrowych została oceniona według następującej skali: dobra, dostateczna, słaba, brak wiedzy / umiejętności.

Oceń swoją wiedzę i umiejętności w zakresie niżej wymienionych technologii i narzędzi:

Wykres 3. Wiedza i umiejętności nauczycieli w zakresie technologii cyfrowych

Badania pokazują (Wykres 3), że każdy respondent potrafi obsługiwać komputer, 88,6% badanych ocenia tę umiejętność jako dobrą, a 11,4% - jako dostateczną. Umiejętność wykorzystania aplikacji Office jest również na bardzo wysokim poziomie (80,7% - dobra, 11,9% - dostateczna). Nauczyciele uważają również, że bardzo dobrze radzą sobie z korzystaniem

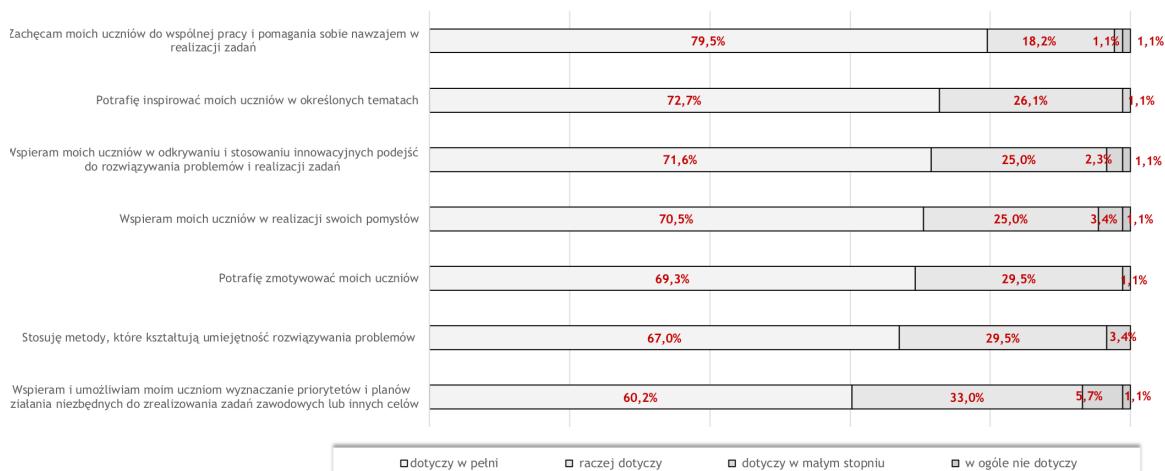
z mediów społecznościowych (68,2% - dobra, 26,1% - dostateczna) oraz narzędzi online, takich jak MS Teams, Google, Zoom (67,0% - dobra, 30,7% - dostateczna). Umiejętność korzystania

z platform edukacyjnych (np. Moodle): 42,0% - dobra, 34,1% - dostateczna. Umiejętność wykorzystania cyfrowych gier edukacyjnych jest na jeszcze niższym poziomie: (27,3% - dobra, 40,9% - dostateczna) i narzędzi wirtualnej rzeczywistości (18,2% - dobra, 30,7% - dostateczna).

W odpowiedzi „Inne” respondenci podali również przykłady wykorzystania muzyki, narzędzi wideo-audio, GPS, tworzenia materiałów edukacyjnych na potrzeby uczniów, tworzenia i obróbki grafiki komputerowej, programowania.

Umiejętności pedagogiczne zostały ocenione według następującej skali: dotyczy w pełni, raczej dotyczy, dotyczy w małym stopniu, w ogóle nie dotyczy.

Jak oceniasz samego/ samą siebie jako nauczyciela w odniesieniu do poniższych stwierdzeń

Wykres 4. Samoocena nauczycieli dotycząca umiejętności pedagogicznych

W porównaniu danych z różnych krajów, stwierdzenie: „Zachęcam moich uczniów do wspólnej pracy i pomagania sobie nawzajem w realizacji zadań” otrzymało najwyższy wskaźnik wśród nauczycieli z Portugalii (93,8%), Estonii (86,7%) i Włoch (86,7%).

Najniżej ocenione stwierdzenie to: „Wspieram i umożliwiam moim uczniom wyznaczanie priorytetów i planów działania niezbędnych do zrealizowania zadań zawodowych lub innych celów”, Portugalia (43,8% - dotyczy w pełni), Estonia (46,7% - dotyczy w pełni). Jednak to stwierdzenie zostało dość często wybierane przez nauczycieli z Polski (81,3% - dotyczy w pełni).

Biorąc pod uwagę powyższe dane, można stwierdzić, że w ankiecie wzięli udział doświadczeni nauczyciele VET, posiadający odpowiednią wiedzę i umiejętności pedagogiczne. Zaleca się, aby więcej uwagi poświęcić rozwojowi trzech ostatnich umiejętności: umiejętność motywowania uczniów, stosowania metod kształtujących u uczniów umiejętność rozwiązywania problemów oraz wspierania i umożliwiania uczniom definiowania priorytetów i planów działania niezbędnych do realizacji zadań zawodowych lub osiągnięcia innych celów.

2. Uczenie się w miejscu pracy w kształceniu i szkoleniu zawodowym w Europie

Partnerzy projektu vWBL pochodzą z różnych krajów. Mają oni wspólne cele, jednak ich doświadczenia, wyzwania i systemy kształcenia i szkolenia zawodowego różnią się).

2.1 Kształcenie i szkolenie zawodowe (VET) w krajach partnerów projektu vWBL

Systemy kształcenia i szkolenia zawodowego w Europie mają wiele podobieństw oraz różnic. Tak też jest w partnerstwie projektu vWBL.

Główny aspekt kształcenia i szkolenia zawodowego jest bezpośrednio powiązany z misją tego sektora - pomoc i wsparcie uczniów w zdobywaniu wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych w życiu zawodowym.

Kształcenie i szkolenie zawodowe służy rozwijaniu wiedzy, umiejętności i postaw, kompetencji zawodowych, gotowości do pracy, uczestnictwa w życiu społecznym i uczeniu się przez całe życie.

Europejski system kształcenia i szkolenia zawodowego jest poddawany zmianom; jedna z głównych zmian została spowodowana przez pandemię COVID-19. W odpowiedzi na szybko zachodzące zmiany demograficzne, nowe technologie i zmieniający się charakter rynku pracy, europejski system kształcenia i szkolenia zawodowego staje się coraz bardziej zróżnicowany pod względem programów i kwalifikacji, coraz bardziej cyfrowy i zaawansowany.

Kształcenie i szkolenie zawodowe w Portugalii

Głównymi celami sektora VET w Portugalii jest zwiększenie zatrudnienia i niezależności młodzieży oraz wspieranie zdolności radzenia sobie z wykluczeniem społecznym i niekorzystną sytuacją społeczną. Jedną ze strategii obranych w celu osiągnięcia tych celów jest zapewnienie uczniom umiejętności potrzebnych w życiu codziennym. Sektor VET jest również odpowiedzialny za aktualizację własnych struktur organizacyjnych oraz, w niektórych przypadkach, tworzenie struktur społecznych, takich jak firmy.

Portugalia intensywnie inwestuje w kształcenie zawodowe, rozszerzając jego zasięg o sieć szkół publicznych, a także poprzez zdefiniowanie i opracowanie innych modułowych ofert szkoleniowych o profilu zawodowym i wstępnych krótkoterminowych szkoleń zawodowych mających na celu podnoszenie kwalifikacji społeczeństwa.

Portugalski dekret z mocą ustawy stanowi, że „przemiana (...) obejmuje obowiązkowe szkolenie w miejscu pracy, stopniowo wdrażane w czasie trwania całego procesu szkolenia”.

Kształcenie i szkolenie zawodowe w Bułgarii

W Bułgarii kształcenie i szkolenie zawodowe jest realizowane głównie poprzez system edukacji szkolnej. Bułgaria dąży do walidacji nauki poprzez pracę (dualny system szkolenia), co zapewnia uczniom możliwość zdobycia realnego doświadczenia zawodowego, zapoznania się

z wymaganiami pracodawców oraz umiejętnościami niezbędnymi na rynku pracy.

Bułgaria posiada krajowe standardy edukacyjne, według których uzyskiwane są kwalifikacje zawodowe zgodnie z listą zawodów szkolnictwa zawodowego. Lista zawiera również obowiązkowe kompetencje zawodowe wymagane do wykonywania zawodu. Wszystkie instytucje zawodowe uprawnione do organizowania szkoleń i wydawania po ich ukończeniu odpowiednich świadectw kwalifikacji zawodowych lub świadectw ukończenia szkolenia muszą przestrzegać w/w standardów.

Kształcenie i szkolenie zawodowe na Cyprze

Kształcenie i szkolenie zawodowe na Cyprze jest realizowane głównie w systemie publicznym na różnych poziomach.

Kształcenie i szkolenie zawodowe jest dostępne dla uczniów najwcześniej na poziomie szkoły średniej w technikach i technikach wieczorowych. Formalne programy kształcenia technicznego i zawodowego na poziomie szkoły średniej są oferowane na różnych kierunkach, zarówno

w ramach kształcenia praktycznego, jak i teoretycznego. Kształcenie trwa 3 lata.

Świadectwa ukończenia szkoły (ISCED 354, poziom 4 EQF) wydawane są po pomyślnym ukończeniu danego kierunku i są równoważne ze świadectwem otrzymywanym po ukończeniu liceum ogólnokształcącego.

Kształcenie i szkolenie zawodowe jest również dostępne w ramach nowego rodzaju praktyki zawodowej (NMA). Praktyka zawodowa NMA, współfinansowana przez EFS i rząd Cypru, jest skierowana do młodych ludzi w wieku od 14 do 21 lat na dwóch poziomach przygotowania do zawodu (wstępny i główny). Udział w tej praktyce zawodowej nie jest częścią obowiązkowej edukacji i jest bezpłatny.

Ponadto na Cyprze szkolenie zawodowe jest szeroko dostępne dla osób zatrudnionych, bezrobotnych, grup zagrożonych wykluczeniem z rynku pracy, a także dla osób dorosłych ogólnie.

Kształcenie i szkolenie zawodowe w Estonii

Kształcenie i szkolenie zawodowe w Estonii podlega jurysdykcji Ministerstwa Edukacji i Badań i ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia elastycznej i wykwalifikowanej siły roboczej, zdolnej do dostosowywania się do zmian na rynku pracy. Standardy zawodowe w ośmiopoziomowej ramie kwalifikacji Estonii są oparte na rezultatach i stanowią podstawę programów nauczania

w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego. Społeczeństwo jest zaangażowane

w opracowywanie i wdrażanie polityki w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego, zapewnia pomoc w odpowiadaniu na potrzeby rynku pracy.

Instytucje VET oferują zarówno programy podstawowe, jak i kontynuację nauki. Podstawowe kształcenie i szkolenie zawodowe jest oferowane na drugim, trzecim, czwartym i piątym poziomie ram kwalifikacji w Estonii. Uczniowie mogą wybrać naukę stacjonarną lub niestacjonarną (nacisk kładzie się na samodzielną naukę, mniej zajęć synchronicznych). Osoby uczące się w ramach

kształcenia i szkolenia zawodowego mogą korzystać z pomocy finansowej, co gwarantuje równy dostęp do edukacji niezależnie od sytuacji społeczno-ekonomicznej ucznia.

Kwalifikacje uzyskane w ramach kształcenia zawodowego na poziomie średnim zapewniają dostęp do szkolnictwa wyższego. Szkolnictwo na poziomie średnim zapewnia dostęp do wstępnych programów kształcenia i szkolenia zawodowego na poziomie 5 EQF (ISCED 454).

Kontynuacja kształcenia i szkolenia zawodowego jest dostępna na poziomie 4 i 5 EQF. Aby rozpocząć kształcenie na tym poziomie, uczniowie muszą posiadać kwalifikacje zawodowe lub odpowiednie kompetencje oraz ukończoną szkołę średnią.

Kształcenie i szkolenie zawodowe we Włoszech

Kształcenie i szkolenie zawodowe we Włoszech jest dostosowane do rynku pracy, oferuje osobom młodym i dorosłym nowoczesne ścieżki i specjalistyczne szkolenia.

Kursy są organizowane na wszystkich poziomach edukacji formalnej lub poza formalnej przez sektor prywatny, publiczny i przedsiębiorstwa.

We Włoszech istnieją dwa rodzaje szkolenia zawodowego: wstępne szkolenie zawodowe dla osób młodych oraz ustawiczne kształcenie zawodowe dla osób dorosłych, które chcą zdobyć nowe kwalifikacje i umiejętności.

Kształcenie zawodowe w systemie szkolnym dzieli się na dwa poziomy:

- poziom pierwszy, dostępny po ukończeniu pierwszej klasy szkoły średniej, obejmuje dwuletni lub trzyletni okres kształcenia zgodnie z wybranym kierunkiem kształcenia;
- poziom drugi, obejmuje kształcenie zawodowe drugiego stopnia, kursy IFTS - Instytucje Kształcenia i Szkolenia Technicznego na poziomie wyższym oraz ITS - Instytucje Techniczne na poziomie wyższym.

Zgodnie z reformą, obowiązuje 11 obszarów zawodowych w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego. Ponadto reforma zakłada zwiększenie ilości czasu poświęcanego na naukę w szkole i laboratoria / warsztaty do 40% w pierwszych dwóch latach i do 50% w ostatnich trzech latach kształcenia.

We Włoszech szkolenia są również oferowane i finansowane przez sektor prywatny. Uczniowie mają możliwość kontynuacji nauki na studiach wyższych w ramach kształcenia publicznego.

Kształcenie i szkolenie zawodowe w Polsce

Kształcenie i szkolenie zawodowe w Polsce od kilku lat jest poddawane reformom. W systemie VET wprowadzono szereg zasadniczych zmian w celu poprawy jakości i skuteczności oraz dostosowania kształcenia do potrzeb pracodawców i rynku pracy.

Opisy zawodów w znowelizowanej klasyfikacji zawodów oparte są na kwalifikacjach. Klasyfikacja szkolnictwa zawodowego obejmuje około 200 zawodów i ponad 250 kwalifikacji oraz poziomy instytucji kształcenia i szkolenia zawodowego.

Zreformowany system kształcenia i szkolenia zawodowego obejmuje również instytucje, które zapewniają szersze możliwości uzyskania kwalifikacji zawodowych, w szczególności:

1. centra kształcenia zawodowego i ustawicznego: oferują różnorodne kursy i zwiększają możliwości współpracy z pracodawcami.

2. kwalifikacyjne kursy zawodowe dla dorosłych: kursy przygotowujące do zawodu w warunkach pozaszkolnych, umożliwiające uczniom przystąpienie do egzaminów kończących się uzyskaniem kwalifikacji w danym zawodzie.

2.2 Uczenie się w miejscu pracy w kształceniu i szkoleniu zawodowym

Zgodnie z definicją Europejskiego Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego (CEDEFOP), Work-Based-Learning (WBL) polega na zdobywaniu wiedzy i umiejętności poprzez wykonywanie zadań w kontekście zawodowym oraz refleksję nad nimi, w miejscu pracy lub w instytucjach VET.

Jest to praca podczas zajęć praktycznych. W zakresie nauczania zdalnego, WBL skupia się na dostosowywaniu strategii w celu zaangażowania uczniów i nauczycieli, ulepszenia metod kształcenia, zwłaszcza w kwestii aspektów trudnych do opanowania na odległość.

Według Graya (2001) koncepcja WBL obejmuje:

- „Naukę w celu wykonywania pracy” - głównym celem jest przygotowanie ucznia do wejścia na rynek pracy / uzyskania zatrudnienia. Zwykle obejmuje praktyki, staż lub symulacje w miejscu pracy.
- „Nauka w miejscu pracy” - odnosi się do programów nauczania szkół wyższych, lecz jest realizowana w firmie.
- „Nauka poprzez pracę” - obejmuje wykonywanie danej pracy oraz przebywanie w środowisku pracy w oparciu o refleksję, badania, wiedzę, ocenianie i program nauczania.

Pojęcie WBL nie jest nowe, odniesienia można znaleźć u autorów, takich jak Dewey (2002), którzy wykorzystywali pracę i praktykę, aby stymulować ucznia i symulować pewne warunki, aby pomóc mu się rozwijać i doskonalić.

Inną cechą WBL jest założenie, że nauka może odbywać się w dowolnym miejscu, na przykład w środowisku pracy, społeczności lub w domu.

Wiele krajów europejskich wdrożyło programy praktyk zawodowych w ramach uczenia się w miejscu pracy (WBL) wraz z tradycyjnymi metodami kształcenia i szkolenia zawodowego.

Estonia posiada unowocześniony program praktyk zawodowych w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego, jednakże wiele instytucji wciąż preferuje stare metody kształcenia zawodowego.

Uczenie się w miejscu pracy (praktyka zawodowa) jest to rodzaj specjalistycznego kształcenia zawodowego, w ramach którego proporcja zadań praktycznych w firmach obejmuje co najmniej dwie trzecie programu nauczania.

Uczeń osiąga efekty kształcenia zawarte w programie nauczania poprzez wykonywanie zadań w firmie. Pozostała część kształcenia odbywa się w szkole.

Uczenie się w miejscu pracy jest realizowane po podpisaniu umowy o staż między szkołą, uczniem i pracodawcą; określa ona prawa i obowiązki stron umowy oraz szczegóły procesu uczenia się. Uczeń otrzymuje wynagrodzenie za wykonaną pracę zgodnie z postanowieniami zawartymi w umowie. Wynagrodzenie to nie może być niższe niż płaca minimalna.

Promowanie Uczenia się w miejscu pracy w Estonii było jednym z głównych celów systemu szkolenia zawodowego do roku 2020.

Pojęcie "Uczenie się w miejscu pracy" (WBL) nie jest dobrze znane w szkołach VET w Estonii, lecz metody WBL są szeroko stosowane w tych instytucjach: projekty, warsztaty, job-shadowing, szkolenia zawodowe w firmach itp.

We Włoszech WBL jest określane jako zbiór praktyk szkoleniowych, które różnią się od praktyk opartych na szkoleniu w sali lekcyjnej. Praktyki te obejmują: zintegrowane uczenie się w miejscu pracy, elastyczne szkolenie, uczenie się oparte na umiejętnościach, analiza i rozwiązywanie problemów. Jest to szkolenie, które łączy pracę i realne doświadczenia. WBL oznacza zdobywanie wiedzy i umiejętności poprzez wykonywanie zadań i czynności w kontekście zawodowym, zarówno w miejscu pracy, jak i w instytucjach szkolenia zawodowego. Jest to uczenie się, które ma miejsce w rzeczywistym środowisku pracy; jest to udział w czynnościach zawodowych, niezależnie od tego czy uczniowie są to osoby młode, studenci, osoby zatrudnione czy bezrobotne. Wykonywanie zadań w ramach Uczenia się w miejscu pracy prowadzi do zapewniania rzeczywistych usług lub wytworzenia dóbr.

Na Cyprze nowy rodzaj praktyk zawodowych (NMA) jest realizowany z początkiem roku szkolnego 2012/13. Praktyki te są adresowane do młodych ludzi w wieku od 14 do 21 lat na **dwóch poziomach przygotowania zawodowego: wstępnym i głównym**.

Uczniowie, którzy nie ukończyli nauki w gimnazjum (trzecia klasa gimnazjum), mogą zapisać się na **wstępne przygotowanie do zawodu**.

Uczniowie, którzy ukończyli kształcenie obowiązkowe lub wstępne przygotowanie do zawodu, mogą zapisać się na **zasadnicze przygotowanie do zawodu**.

Wstępne przygotowanie do zawodu nie wiąże się z zatrudnieniem, stanowi alternatywną formę kształcenia i szkolenia dla uczniów w wieku od 14 do 16 lat, którzy w ramach tego rocznego programu mają możliwość zwiększenia umiejętności liczenia i czytania oraz poznania rynku pracy.

Zasadnicze przygotowanie do zawodu trwa trzy lata i obejmuje zarówno kształcenie w szkole, jak i praktyczne szkolenie w przedsiębiorstwach. Uczniowie podpisują umowę z pracodawcą, która reguluje ich warunki zatrudnienia. Uczniowie odbywają szkolenie praktyczne w przedsiębiorstwach przez trzy dni w tygodniu i otrzymują wynagrodzenie za swoją pracę; szkolenie teoretyczne odbywa się w szkole przez dwa dni w tygodniu.

Uczenie się w miejscu pracy na Cyprze jest obecnie słabo rozwinięte i ogranicza się do starań określonych osób w biurach karier lub w firmach. Firmy oraz instytucje wyższe zawieszają starania ze względu na brak bezpośrednich korzyści oraz motywacji.

Pojęcie "Uczenie się w miejscu pracy" w Polsce nie zostało jeszcze oficjalnie zdefiniowane. Istnieje niewiele źródeł dotyczących tego zagadnienia, oficjalna definicja nie została opracowana. WBL jest ogólnie rozumiane jako forma szkolenia zawodowego odbywająca się w miejscu pracy, odnosi się głównie do rzeczywistego funkcjonowania przedsiębiorstwa / firmy.

Rodzaje uczenia się w miejscu pracy w Polsce:

- praktyczne kształcenie i szkolenie w szkołach VET (warsztaty), centrach kształcenia ustawicznego i szkolenia zawodowego;

- szkolenie w firmach / przedsiębiorstwach;
- z pracodawcą (może być zorganizowane na różne sposoby, częściowo lub w całości w siedzibie pracodawcy, w tym również szkolenie dualne / alternatywne);
- praktyki zawodowe - trwają od 4 do 12 tygodni w zależności od wykonywanego zawodu;
- staże zawodowe;
- zatrudnienie uczniów nieletnich w celu przygotowania zawodowego (15-18 lat) posiadających wykształcenie podstawowe lub gimnazjalne.

Najczęściej przybiera formę przyuczenia do zawodu - jest to praktyka, w ramach której kształcenie teoretyczne jest realizowane w szkole branżowej I stopnia (lub poza szkołą), a szkolenie praktyczne jest organizowane przez pracodawcę na podstawie umowy o pracę.

3. Uczenie się i nauczanie podczas pandemii COVID-19

Nowoczesne sposoby nauczania i uczenia się stają się coraz bardziej istotne. Technologie cyfrowe wywarły wpływ na edukację, szkolenie i uczenie się, zapewniając bardziej elastyczne środowiska uczenia się, dostosowane do potrzeb zmieniającego się społeczeństwa.

3.1 Planowanie i organizacja

ZAGADNIENIE – Planowanie w nauczaniu zdalnym: zgodnie z planem lekcji

Respondenci odpowiedzieli na pytanie „W jaki sposób planujesz nauczanie w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego podczas pandemii?” według następującej skali: regularnie, sporadycznie, rzadko, nigdy.

Planowanie nauczania podczas pandemii było realizowane głównie (Wykres 5) **zgodnie z planem lekcji** (regularnie - 77,3%, sporadycznie - 12,5%). Duża liczba respondentów wyznaczała konkretne terminy wykonania zadań (61,4% - regularnie, 23,9% - sporadycznie) oraz planowała nauczanie codziennie (52,3%). Stosunkowo duża liczba respondentów (47,7% - regularnie, 31,8% - sporadycznie) planowała zadania dla uczniów na różnych poziomach oraz przygotowywała indywidualne plany kształcenia uczniów (23,9% - regularnie, 34,1% - sporadycznie).

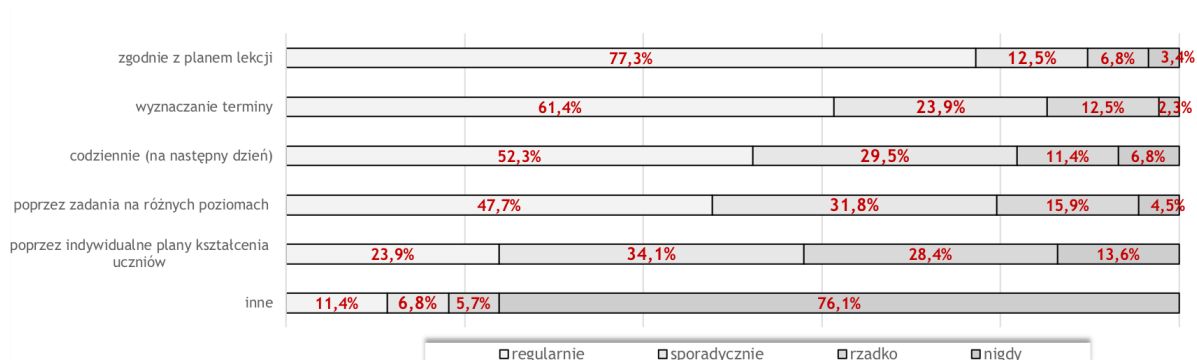
PLANOWANIE W NAUCZANIU ZDALNYM

Często: Według planu zajęć

Rzadziej: Indywidualne plany nauczania

Nauczyciele musieli udzielać dodatkowych lekcji uczniom, którzy nie rozumieli realizowanych treści lub nie wzięli udziału w zajęciach online. W przypadku uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi istniała możliwość zaangażowania nauczyciela wspomagającego.

W jaki sposób planujesz nauczanie w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego podczas pandemii?

Wykres 5. Planowanie WBL podczas pandemii

Planowanie nauczania zgodnie z planem lekcji odbywało się w 100% w Polsce i 85,7% w Bułgarii. W innych krajach nieco rzadziej planowano nauczanie zgodnie z planem lekcji, ale w każdym przypadku odgrywało ono przeważającą rolę. Respondenci z Bułgarii (71,4%) i Polski (68,8%) wskazali jako najczęstsze planowanie nauczania codziennie (na następny dzień). Co sugeruje dokładność oraz dopracowywanie zaplanowanych lekcji.

Planowanie lekcji codziennie (na następny dzień) odnotowano we wszystkich krajach, najmniej regularnie ta metoda wykorzystywana jest na Cyprze i we Włoszech (33,3% - oba kraje) oraz w Portugalii (43,8%).

Wyznaczanie terminów jest najczęściej wykorzystywane wśród polskich nauczycieli (100% - regularnie), znacznie rzadziej w innych krajach: 60,0% - Estonia, 53,3% - Włochy.

Zadania na różnych poziomach zostały głównie wskazane przez respondentów z Bułgarii (85,7% - regularnie), Polski (56,3% - regularnie), Włoszech (26,7% regularnie) i Estonii (33,3% - regularnie).

Indywidualne plany kształcenia uczniów są stosunkowo rzadko wykorzystywane we wszystkich krajach, Polska (37,5% - regularnie) i Bułgaria (28,8%), Włochy (6,7%) i Estonia (13,3%).

Planowanie zgodnie z planem lekcji jest preferowane wśród respondentów.

3.2 Zadania edukacyjne

ZAGADNIENIE – zadania edukacyjne: zaangażowanie uczniów w zadania indywidualne i związane z refleksje nad treścią

Respondenci wyrazili swoją opinię na temat poniższych stwierdzeń: „Przypomnij sobie zajęcia i zadania wykonywane z uczniami klas zawodowych podczas pandemii”, według następującej skali: regularnie, sporadycznie, rzadko, nigdy.

Ocenione stwierdzenia:

1. Zachęcam uczniów do wyrażania swoich opinii na temat treści, których się nauczyli (76,1% - regularnie, 15,9% - sporadycznie)
2. Polecam uczniom, aby czytali, słuchali lub oglądali dodatkowe materiały w Internecie (59,1% - regularnie, 31,8% - sporadycznie)
3. Przygotowuję zadania do samodzielnego wykonania przez uczniów (44,3% - regularnie, 38,6% - sporadycznie)
4. Przygotowuję zadania o charakterze badawczym do samodzielnego wykonania, uczniowie odsyłają wykonane zadania (42,0% - regularnie, 27,3% - sporadycznie)
5. Zadaję uczniom inne kreatywne zadania, uczniowie odsyłają wykonane zadania (37,5% - regularnie, 37,5% - sporadycznie)
6. Przygotowuję zadania do wykonania w parach lub grupach (37,5% - regularnie, 36,4% - sporadycznie)
7. Korzystam z metody uczenia się w oparciu o projekty w parach lub grupach (30,7% - regularnie, 30,7% - sporadycznie)
8. Wykonujemy zadania edukacyjne powiązane z innymi przedmiotami (29,5% - regularnie, 45,5% - sporadycznie)
9. Zadaję uczniom prace pisemne (recenzje, opowiadania, wypracowania) (21,6% - regularnie, 29,6% - sporadycznie)

Często

(1) refleksja nad treścią

(2) czytanie/słuchanie

(3) indywidualne zadania

Rzadziej

(1) prace pisemne

(2) integracja przedmiotów

3) nauka w parach lub zespołach

Ponadto zaproponowano następujące zadania i zajęcia edukacyjne: wykonywanie projektów, wykonywanie projektów zgodnie z instrukcjami w nagraniu wideo, oglądanie nagrań na YouTube, grywalizacja, testy jako forma sprawdzenia postępów oraz poziomu wiedzy teoretycznej.

Respondenci z Polski wyróżniają się pod względem zajęć i zadań wykonywanych z uczniami, „Zachęcam uczniów do wyrażania swoich opinii na temat treści, których się nauczyli” (87,5% - regularnie, 12,5% - sporadycznie). Wyniki w Bułgarii odnośnie to tego stwierdzenia wynoszą: 78,6% - regularnie, 7,1% - sporadycznie; we Włoszech: 66,7% - regularnie i 6,7% - sporadycznie; w Estonii: 66,7% - regularnie i 26,7% - sporadycznie.

Respondenci odnieśli się do zadawania prac pisemnych: Polska (43,8% - regularnie i 12,5% - sporadycznie), Portugalia (31,3% - regularnie i 31,3% - sporadycznie), Włochy (60,0% - nigdy), Bułgaria (50,0% - nigdy).

Wyniki pokazują, że podczas nauczania zdalnego w okresie pandemii praca zespołowa nie była zbyt popularna (regularnie - około jedna trzecia badanych). W związku z powyższym, nauczyciele **powinni** rozważyć częstsze wykorzystywanie pracy zespołowej, stosowanie metody projektów oraz wykorzystanie wiedzy z innych przedmiotów.

3.3 Ocena

ZAGADNIENIE – Metoda oceny: prace przesłane przez uczniów / ocenianie kształtujące

Metody oceny uczniów zostały ocenione według następującej skali: regularnie, sporadycznie, rzadko, nigdy.

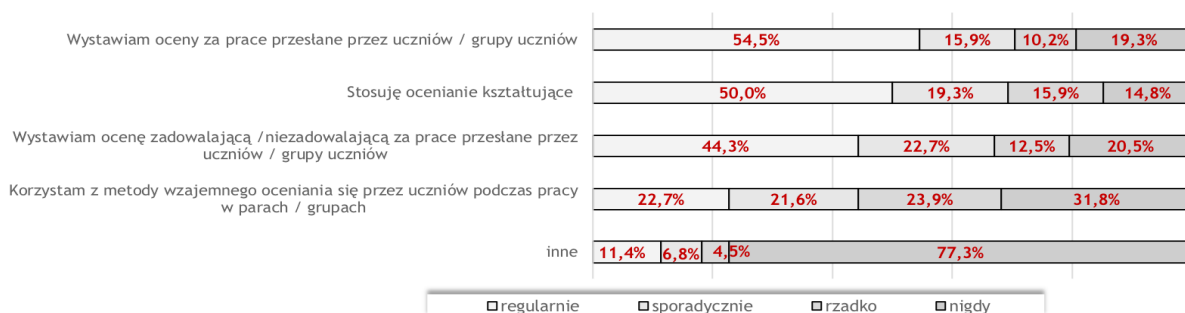
Wśród wskazanych metod oceniania (Wykres 6) dominuje stwierdzenie „Wystawiam oceny za prace przesłane przez uczniów / grupy uczniów”, które zostało wskazane przez 54,5% respondentów.

OCENA

Często: oceny

Rzadziej: ocena w parach

Przypomnij sobie metody oceniania uczniów klas zawodowych podczas pandemii.

Wykres 6. Sposoby oceniania podczas pandemii

Wśród wskazanych metod oceniania (Wykres 6) dominuje stwierdzenie „Wystawiam oceny za prace przesłane przez uczniów / grupy uczniów”, które zostało wskazane przez 54,5% respondentów.

Z metody oceniania kształtującego regularnie korzystało 50,0% badanych, a sporadycznie 19,3%.

Tylko 22,7% respondentów regularnie korzystało z metody wzajemnego oceniania się przez uczniów podczas pracy w parach / grupach, a 21,6% - sporadycznie. Inne metody oceniania wskazane przez respondentów to samoocena, ocena wybiórcza („Wybieram losowo 3 uczniów i sprawdzam, czy robią notatki - proszę ich o przesłanie zdjęcia swoich notatek”) i testy („platformy z testami, testy online, testy autorskie”).

Analiza niniejszego punktu ankiety wskazuje również na brak współpracy między uczniami, metoda wzajemnego oceniania się przez uczniów podczas pracy w parach / grupach powinna być wykorzystywana częściej, ponieważ rozwija ona obie strony - oceniającego i ocenianego oraz zwiększa zaangażowanie uczniów.

3.4 Informacje zwrotne

ZAGADNIENIE – Uzyskiwanie informacji zwrotnych od uczniów w nauczaniu zdalnym

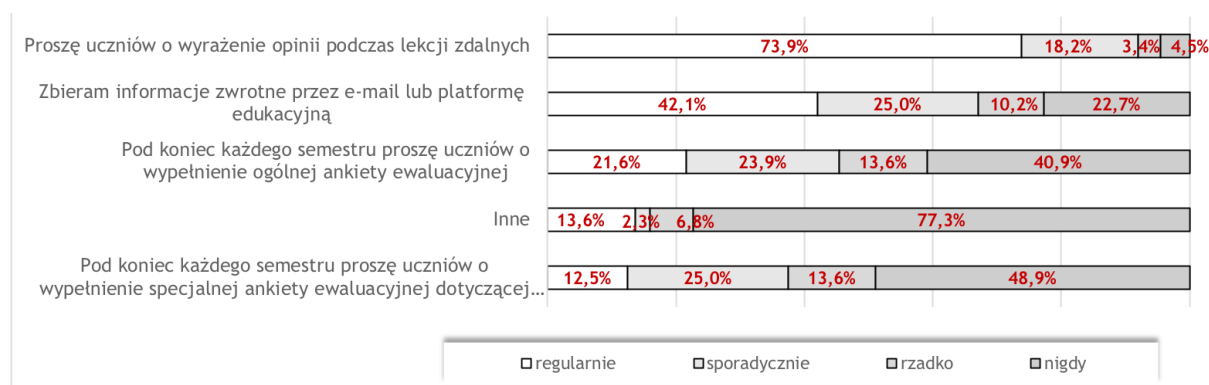
Proces uzyskiwania informacji zwrotnych od uczniów został oceniony według następującej skali: regularnie, sporadycznie, rzadko, nigdy. Respondenci wskazali, że najczęściej proszą uczniów o wyrażenie opinii podczas lekcji zdalnych (73,9% - regularnie i 18,2% - sporadycznie), przez e-mail lub platformę edukacyjną (42,1% - regularnie i 25,0% - sporadycznie).

INFORMACJE ZWROTNE

Często: podczas lekcji zdalnych

Rzadziej: za pomocą ankiety

Informacje zwrotne od uczniów klas zawodowych podczas pandemii.

Wykres 7. Informacje zwrotne od uczniów

Stwierdzenie „Pod koniec każdego semestru proszę uczniów o wypełnienie specjalnej ankiety ewaluacyjnej dotyczącej pandemii” było wybierane najrzadziej (12,5% - regularnie i 25,0% - sporadycznie, 48,9% - nigdy).

Aby otrzymać informację zwrotną od uczniów, respondenci wykorzystywali również następujące metody: narzędzia cyfrowe (mentimeter), informacja zwrotna pod koniec każdej lekcji, za pośrednictwem mediów społecznościowych i czatu, dyrekcja szkolna wykorzystywała specjalną platformę.

Informacje zwrotne od uczniów stanowią cenne źródło informacji dla nauczyciela. Mogą zostać wykorzystane w celu usprawnienia procesu uczenia się i osiągnięcia lepszych efektów kształcenia. Dlatego konieczne jest staranne zaplanowanie procesu gromadzenia informacji zwrotnych; warto także skorzystać ze specjalnego (krótkiego i prostego) kwestionariusza, który pozwala na uzyskanie większej ilości informacji od większej liczby osób w tym samym czasie.

3.5 Urozmaicenia wprowadzane dla uczniów (indywidualna ścieżka nauczania)

ZAGADNIENIE – Wprowadzenie urozmaiceń (zajęć indywidualnych i terminów)

Respondenci ocenili stwierdzenia w sekcji „Urozmaicenia wprowadzane dla uczniów klas zawodowych podczas pandemii” według następującej skali: regularnie; sporadycznie; rzadko; nigdy.

Stwierdzenie „Organizuję zajęcia indywidualne dla uczniów z trudnościami” zostało ocenione najwyżej (37,5% - regularnie, 35,2% - sporadycznie). „Oceniam uczniów na różne sposoby, w oparciu o ich umiejętności” było drugim z kolei najwyżej ocenionym stwierdzeniem (37,5% - regularnie, 33,0% - sporadycznie).

Biorąc pod uwagę różnice między poszczególnymi krajami, najwięcej zajęć indywidualnych dla uczniów z trudnościami zrealizowali nauczyciele z Polski (56,3% - regularnie), następnie z Bułgarii (50,0% - regularnie), z Portugalii (regularnie - 50,0%), z Włoch (6,7%). Stwierdzenie „Oceniam uczniów na różne sposoby, w oparciu o ich umiejętności” było najczęściej wybierane przez respondentów z Polski (62,5%).

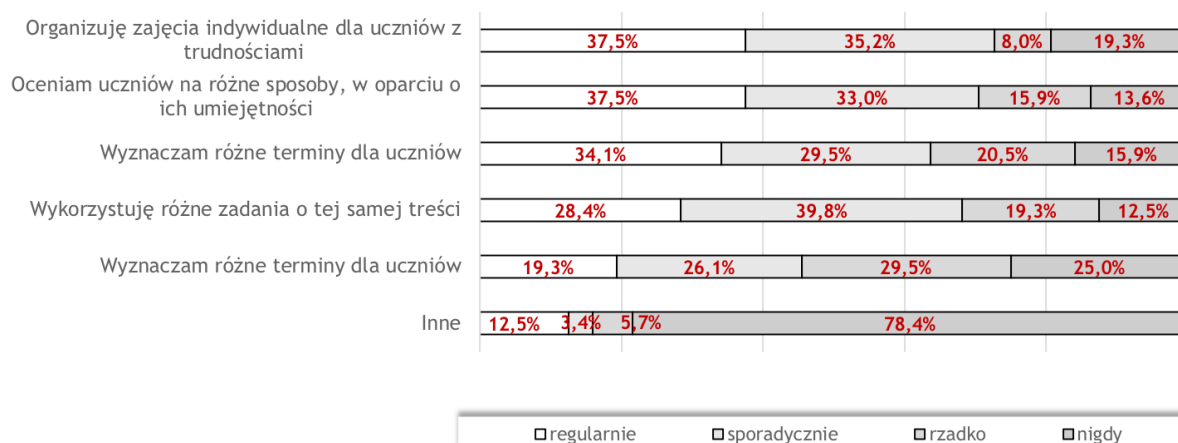
Metoda „Wyznaczam różne terminy dla uczniów” została oceniona jako najmniej popularna (19,3% - regularnie, 26,1% - sporadycznie). Respondenci z Polski wskazywali tę metodę dość często (43,8% - regularnie i 31,3% - sporadycznie), w przeciwieństwie do respondentów z Bułgarii (0,0% - regularnie i 21,4% - sporadycznie).

UROZMAICENIA

Często: zajęcia indywidualne

Rzadziej: różne terminy

Urozmaicenia wprowadzane dla uczniów klas zawodowych podczas pandemii.

Wykres 8. Urozmaicenia

Respondenci wskazali również następujące możliwości: praca w grupach w celu wzmocnienia współpracy między uczniami, indywidualne spotkania w celu omówienia trudnych kwestii, poszukiwanie nowych możliwości (e-booki itp.).

Rezultaty pokazują, że w razie potrzeby nauczyciele wspierają uczniów, którzy mają trudności

w nauce, ale tylko 19,3% respondentów regularnie wyznacza dodatkowe terminy dla uczniów. Te same terminy są ważne w kwestii równego traktowania wszystkich uczniów oraz w celu zachowania ustalonego porządku nauczania, jednak biorąc pod uwagę indywidualny rozwój ucznia, czas potrzebny na naukę znacznie się różni. W związku z tym, mając na uwadze dobro ucznia warto rozważyć obranie indywidualnej ścieżki nauczania.

3.6 Wsparcie dla uczniów

ZAGADNIENIE – Indywidualne konsultacje i doradztwo dla uczniów

Respondenci odpowiedzieli na pytanie „Jaki rodzaj wsparcia oferujesz uczniom?” oceniając stwierdzenia według następującej skali: regularnie, sporadycznie, rzadko, nigdy.

Z udzielonych odpowiedzi wynika, że w czasie pandemii zapewniono uczniom wiele **indywidualnych konsultacji i porad** w ramach nauczania zdalnego, zarówno na prośbę uczniów (59,1% - regularnie, 26,1% - sporadycznie), jak i z inicjatywy nauczyciela (56,8% - regularnie, 27,3% - sporadycznie). Najwięcej konsultacji na prośbę uczniów zapewnili nauczyciele z Polski (75,0% - regularnie) i Bułgarii (regularnie - 71,4%), najmniej zaś nauczyciele z Estonii (regularnie - 40,0%). W związku z tym, że indywidualne konsultacje z inicjatywy nauczyciela były zapewnione w równym stopniu, można stwierdzić, że nauczyciele podczas nauczania zdalnego spowodowanego przez pandemię mieli więcej obowiązków ze względu na dodatkowe konsultacje z uczniami.

85% nauczycieli zapewniło indywidualne konsultacje i doradztwo podczas nauczania zdalnego

Konsultacje w małych grupach były zapewnione nieco rzadziej (29,5% - regularnie, 34,1% - sporadycznie).

Wsparcie ze strony specjalistów w zakresie poradnictwa dla uczniów zostało wykorzystane rzadziej niż ze strony nauczycieli (19,3% - regularnie, 19,3% - sporadycznie), przy czym najwięcej poradnictwa specjalistycznego zostało zapewnione w Polsce (50,0% - regularnie, 12,5% - sporadycznie), a najmniej na Cyprze (0,0% - regularnie, 16,7% - sporadycznie). Wsparcie nauczycieli dla uczniów jest odczuwalne w odpowiedziach respondentów „Moi uczniowie wiedzą, że mogą na nas liczyć i stosownie do swoich potrzeb zgłaszają problemy szkolne lub prywatne”.

3.7 Potrzeba wsparcia uczniów

ZAGADNIENIE – Uczniowie potrzebują wsparcia podczas nauczania zdalnego w kształceniu i szkoleniu zawodowym

Na pytanie otwarte „Jakiego dodatkowego wsparcia potrzebują uczniowie podczas nauczania zdalnego w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego?” respondenci udzielili wielu cennych odpowiedzi.

- **Umiejętności techniczne i cyfrowe**

Według nauczycieli VET ze wszystkich krajów partnerskich uczniowie potrzebowali dodatkowego wsparcia w rozwijaniu umiejętności technicznych i cyfrowych:

„Podstawowe umiejętności informatyczne i umiejętności uczenia się na odległość - jak się połączyć, jak wysyłać pliki, jak uzyskać dostęp do treści itp.” (BG)

„Wsparcie w obsłudze sprzętu i oprogramowania” (IT)

„Wskazówki dotyczące korzystania z nowych technologii” (CY)

„Wskazówki dotyczące korzystania z platform, na których umieszczane są materiały” (EE)

„Pomoc w instalacji programów specjalistycznych” (PL)

„Umiejętności cyfrowe: niektórzy uczniowie mieli trudności z kwestiami technicznymi, takimi jak nagranie wideo na swoim telefonie i/lub przesłanie go do systemu” (PT)

- **Sprzęt komputerowy i dostęp do internetu**

Czasami potrzebna była dodatkowa pomoc w celu zapewnienia niezbędnych urządzeń (komputerów, laptopów) i połączenia internetowego.

„Problemy z internetem, brak dostępu do internetu (zwłaszcza w obszarach wiejskich)” (PT)

„Laptop w domu jako narzędzie do nauki” (EE)

„Uczniowie nie zawsze mieli dostęp do sprzętu czy internetu, wykorzystywali telefony, żeby wziąć udział w zajęciach” (BG)

- **Nauczanie zdalne wymaga zrozumiałych wyjaśnień**

W przypadku uczenia się na odległość, gdzie nie ma bezpośredniego kontaktu między nauczycielem a uczniem, potrzebne są znacznie bardziej zrozumiałe instrukcje i wytyczne dotyczące wykonywania zadań i innych działań edukacyjnych.

„Zrozumiała struktura nauczania i programu szkoleniowego” (CY)

„Wyjaśnienie zadań” (EE)

- **Wspólne platformy i współpraca z nauczycielami**

Nauczyciele musieli szybko zdecydować, które platformy i programy wykorzystać podczas nauczania zdalnego. Niektórzy uczniowie musieli korzystać z kilku platform naraz, co spowodowało dodatkowe zamieszanie. Współpraca między nauczycielami nabrała większej wartości.

„Uczniowie prosili nauczycieli o wybranie jednej platformy dla wszystkich przedmiotów”. (IT)

POTRZEBA WSPARCIA UCZNIÓW

- umiejętności techniczne i cyfrowe
- sprzęt komputerowy i dostęp do internetu
- nauczanie zdalne wymaga zrozumiałych wyjaśnień
- wspólne platformy i współpraca z nauczycielami
- narzędzia i przewodniki online
- dodatkowe szkolenia i konsultacje
- podejście indywidualne
- wsparcie psychologiczne
- rola rodziców

Rozwój umiejętności technicznych jest uważany za konieczny przez nauczycieli ze wszystkich krajów.

- **Narzędzia i przewodniki online**

Wielu respondentów wymieniło potrzebę posiadania dodatkowych materiałów do nauczania / uczenia się online.

„Korzystam z wielu filmów instruktażowych podczas pracy z uczniami” (PT)

„Bardziej szczegółowe wyjaśnienia, poparte materiałami wideo i prezentacjami online w czasie rzeczywistym” (BG)

„Dodatkowe źródła do nauki” (CY)

„Uczniowie potrzebują łatwego dostępu do platformy e-learningowej” (PT)

- **Dodatkowe szkolenia i konsultacje**

Podkreślona została wyraźna potrzeba wyjaśnień i konsultacji odnośnie do zadań dla uczniów.

„Profesjonalne konsultacje indywidualne” (EE)

„Bardziej szczegółowe wyjaśnienia. Wypowiadanie się na temat różnych sytuacji i przypadków.” (BG)

„Konsultacje dodatkowe i indywidualne” (PL)

- **Podejście indywidualne**

Według respondentów uczenie się na odległość zwiększyło potrzebę bardziej zindywidualizowanego podejścia; uczniowie potrzebowali indywidualnej informacji zwrotnej, aby robić postępy.

„Indywidualne podejście” (CY)

„Indywidualny / spersonalizowany system organizacji czasu nauki i samodzielnego wykonywania zadań i testów” (BG)

„Indywidualne wyjaśnienie treści do opanowania” (PT)

„Indywidualna informacja zwrotna na temat procesu uczenia się uczniów. Indywidualna informacja zwrotna na temat postępu w rozwijaniu umiejętności technicznych” (EE)

- **Wsparcie psychologiczne**

Wielu nauczycieli wskazywało na potrzebę dodatkowego wsparcia psychologicznego podczas nauczania zdalnego, czego oczekiwano zarówno od nauczycieli, jak i innych specjalistów. Problemy, których doświadczali uczniowie to, między innymi: stres, niepokój i brak motywacji do udziału w lekcjach zdalnych.

„Zapewniałem ciągłe wsparcie psychopedagogiczne we współpracy z psychologami i innymi specjalistami” (IT)

„Radzenie sobie ze stresem i zmartwieniami” (PT)

„Myślę, że wielu uczniów mogłoby skorzystać ze wsparcia psychologa, który mógłby doradzić im, jak radzić sobie z indywidualnymi problemami” (PL)

„Aktywne nawiązywanie kontaktów z uczniami w celu sprawdzenia ich kondycji psychicznej i postępu w wykonywaniu zadań oraz zaoferowanie im indywidualnego wsparcia” (CY)

- **Rola rodziców**

Nauczyciele dostrzegli potrzebę większego wsparcia ze strony rodziców, którzy mieli

bezpośredni kontakt z uczniami i mogli skuteczniej na nich oddziaływać.

„Myślę, że to rodzice odgrywają w tej sytuacji najważniejszą rolę, bo wiedzą, co dzieje się z dziećmi w domu, podczas gdy nauczyciel w takiej formie prowadzenia zajęć może jedynie określić, czy uczeń wykonuje swoje obowiązki szkolne.” (PL).

4. Technologia w nauczaniu i uczeniu się online

ZAGADNIENIE – nauczyciele kształcenia i szkolenia zawodowego posiadają zadowalające umiejętności cyfrowe

Respondenci udzielili informacji na temat wykorzystania, świadomości i oczekiwań w stosunku do technologii komunikacyjnych wspierających nauczanie online

4.1 Korzystanie z technologii

Rozdział 1.2., Wykres 3 „Wiedza i umiejętności nauczycieli w zakresie technologii cyfrowych” przedstawia umiejętności i doświadczenie nauczycieli w zakresie korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych w nauczaniu zdalnym.

Duża liczba respondentów oceniła, że posiada dobrą wiedzę i umiejętności w zakresie korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych, zwłaszcza w kwestii korzystania

z tradycyjnych urządzeń i aplikacji cyfrowych. Mimo że samoocena respondentów stopniowo maleje w stosunku do stopnia zaawansowania narzędzi ICT poddanych ewaluacji, niemal połowa z nich wie (poziom „dobry” – „akceptowalny”), jak funkcjonować w rzeczywistości wirtualnej.

Respondenci ocenili częstotliwość korzystania z różnych narzędzi online według następującej skali: regularnie, sporadycznie, rzadko, nigdy.

MS Teams (62,5% - regularnie, 6,8% - sporadycznie) i **Zoom** (28,4% - regularnie, 21,6% - sporadycznie) są to (Wykres 9) **najczęściej używane aplikacje** przez nauczycieli podczas nauczania zdalnego.

Opcja nigdy została wybrana przy każdym narzędziu przez pewną liczbę respondentów.

Często:

(1) MS Teams

(2) Zoom

(3) Google Meet

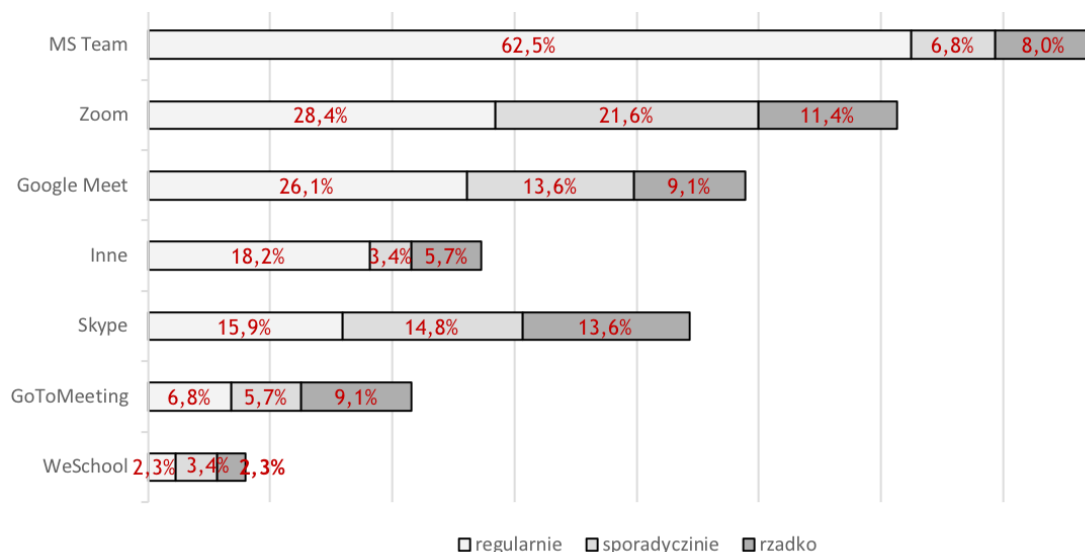
Rzadziej:

(1) ClassMill

(2) WeSchool

(3) GoToMeeting

Podczas zdalnego nauczania / szkolenia najczęściej korzystam z:

Wykres 9. Narzędzia wykorzystywane w zdalnym nauczaniu

Odnotowane zostało, że wszyscy nauczyciele regularnie korzystali z aplikacji online, co potwierdza, że posiadają wiedzę i umiejętności w zakresie korzystania z narzędzi cyfrowych w nauczaniu zdalnym.

4.2 Trudności i wyzwania

ZAGADNIENIE – Nauczyciele kształcenia i szkolenia zawodowego potrzebują wsparcia w: podniesieniu umiejętności korzystania z narzędzi cyfrowych; pokonaniu trudności w nauczaniu zdalnym.

W projekcie vWBL zwrócono szczególną uwagę na określenie trudności nauczycieli związanych z korzystaniem z technologii informacyjno-komunikacyjnych podczas zdalnego nauczania.

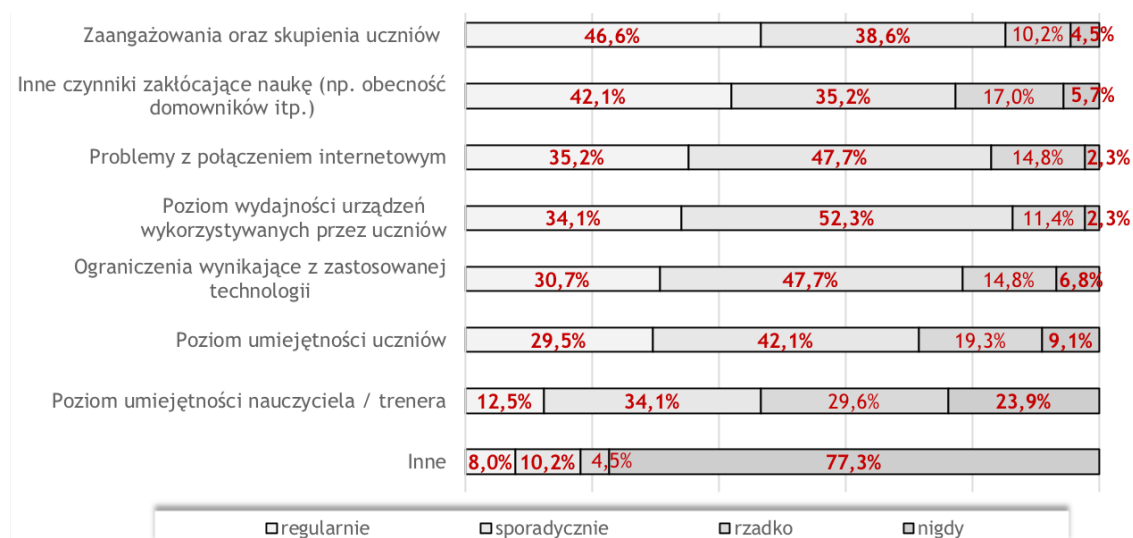
Pytanie „Biorąc pod uwagę swoje doświadczenie, jakie są według Ciebie największe trudności napotymane podczas zdalnego nauczania / szkolenia?” zostało ocenione według następującej skali: regularnie, sporadycznie, rzadko, nigdy.

Większość respondentów stwierdziła (Wykres 10), że największym wyzwaniem było **utrzymanie zaangażowania oraz skupienia uczniów** podczas zajęć online (46,6% - regularnie i 38,6% - sporadycznie) oraz **ograniczenia wynikające z zastosowanej technologii** (42,1% - regularnie i 35,2% - sporadycznie).

Najmniej trudności sprawiał poziom umiejętności uczniów i nauczycieli.

85% respondentów stwierdziło, że największym wyzwaniem było utrzymanie zaangażowania i koncentracji uczniów podczas zajęć online.

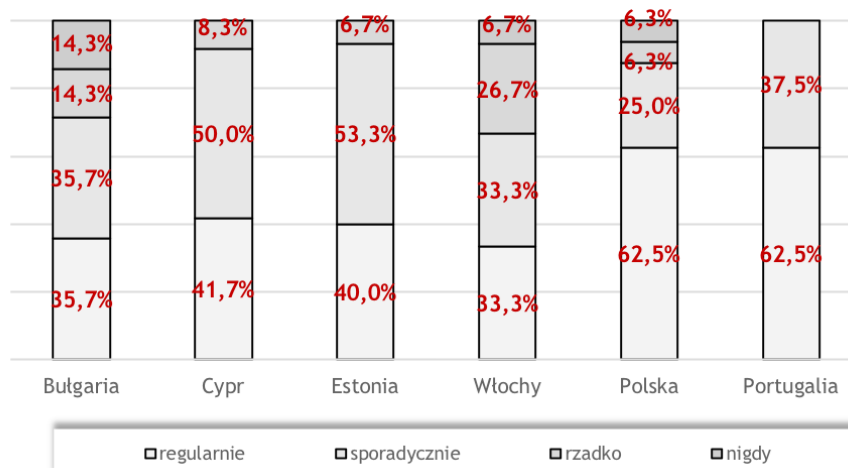
Biorąc pod uwagę swoje doświadczenie, jakie są według Ciebie największe trudności napotymane podczas zdalnego nauczania / szkolenia?

Wykres 10. Największe trudności podczas zdalnego nauczania

Jeśli chodzi o zaangażowanie oraz skupienie uczniów, różnice między krajami są spójne (Wykres 11).

Zaangażowanie oraz skupienie uczniów

Wykres 11. Trudności z zaangażowaniem uczniów

We Włoszech i Bułgarii trudność ta została oceniona jako „regularna” przez 33,3%, 35,7% respondentów; w Estonii i na Cyprze przez 40,0%, 41,7% respondentów; w Portugalii i Polsce przez 62,5% respondentów.

Podobnie jest z oceną przeciwną „nigdy”, która została wybrana tylko przez respondentów z Polski, Włoch i Bułgarii (od 6,3% do 14,3% respondentów).

4.3 Realizacja zadań praktycznych w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego

ZAGADNIENIE – Nauczyciele kształcenia i szkolenia zawodowego wykazali się umiejętnościami cyfrowymi w nauczaniu zdalnym

Agli insegnanti è stato chiesto come hanno condotto online l'apprendimento pratico e basato sullavoro. Sono state fornite opzioni per rispondere, che hanno reso una o più corrispondenze tra cui scegliere.

WIRTUALNE UCZENIE SIĘ W MIEJSCU PRACY

Najczęściej: prezentacja wideo

Rzadziej: prezentacja audio

W jaki sposób realizujesz zadania praktyczne w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego w środowisku online?

Wykres 12. Praktyczna nauka online.

Odpowiedzi wskazują (Wykres 12), że prezentacje wideo (odtworzenie nagrań / filmów, opcjonalnie komentarze nauczyciela) (17,0%) oraz prezentacja materiałów (wyświetlenie prezentacji przez nauczyciela oraz prezentacja ustna) (21,6%) były najczęściej wykorzystywane w nauczaniu praktycznym online.

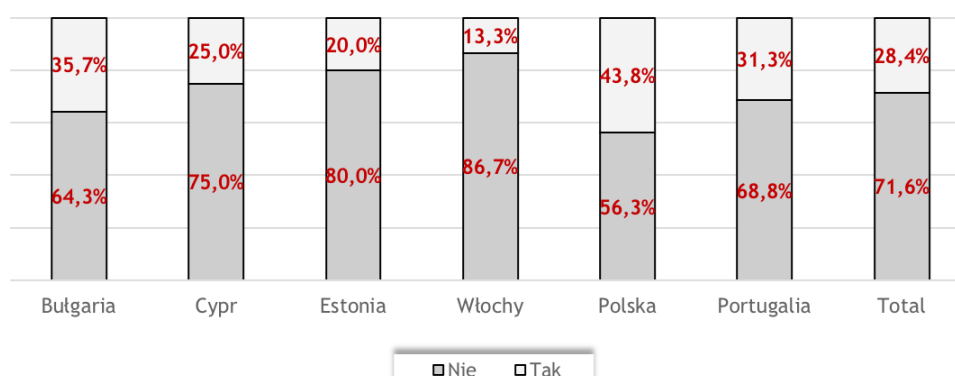
4.4 Symulacja rzeczywistych doświadczeń w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego

ZAGADNIENIE – Nauczyciele kształcenia i szkolenia zawodowego zastanawiają się nad włączeniem zaawansowanych narzędzi cyfrowych do symulacji rzeczywistych doświadczeń w proces nauczania

Respondenci zostali zapytani o to, czy korzystają z zaawansowanych narzędzi cyfrowych do symulacji rzeczywistych doświadczeń.

Nauczyciele nie korzystają z zaawansowanych narzędzi cyfrowych do symulacji rzeczywistych doświadczeń w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego, ale są zainteresowani włączeniem ich w proces nauczania

Czy korzystasz z zaawansowanych narzędzi cyfrowych do symulacji rzeczywistych doświadczeń w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego?

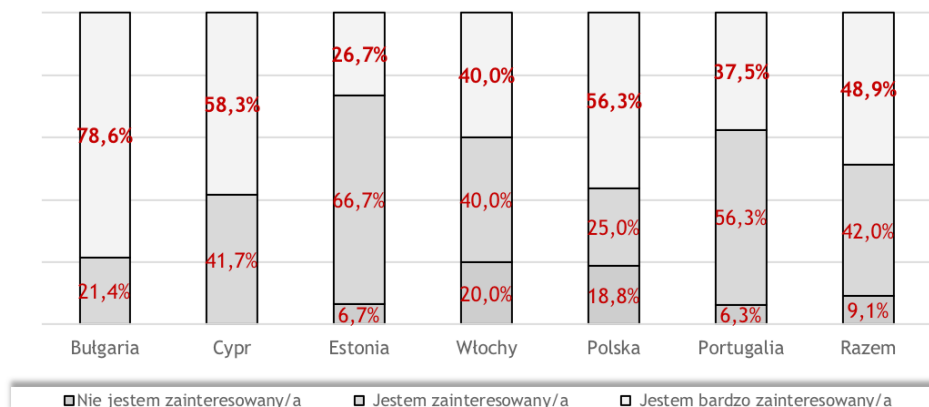

Wykres 13. Wykorzystanie narzędzi cyfrowych do symulacji rzeczywistych doświadczeń w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego

Z odpowiedzi wynika, że większość respondentów nie wykorzystuje narzędzi cyfrowych do symulacji rzeczywistych doświadczeń w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego. Z analizy różnic między krajami (Wykres 13) wynika, że respondenci z Polski (43,8%) i Bułgarii (35,7%) najczęściej korzystają z narzędzi cyfrowych do symulacji. Respondenci z Włoszech (13,3%) i Estonii (20,0%) korzystają najmniej z tych narzędzi.

Kolejne pytanie dotyczyło chęci korzystania z narzędzi cyfrowych do symulacji.

Czy chciałbyś/chciałabyś poznać cyfrowe narzędzia do przeprowadzenia symulacji rzeczywistych doświadczeń?

Wykres 14. Chęć korzystania z narzędzi cyfrowych do symulacji

Jak widać na Wykresie 14, zainteresowanie respondentów wykorzystaniem narzędzi do symulacji jest dość duże, zwłaszcza wśród respondentów z Bułgarii i Cypru. W tych przypadkach wszyscy respondenci wyrazili chęć skorzystania z tych narzędzi. Wśród respondentów z innych krajów są osoby niezainteresowane wykorzystaniem narzędzi do symulacji. Są to, między innymi, respondenci z Włoch (20,0%) oraz z Polski (18,8%).

5. Współpraca dyrekcji i nauczycieli podczas pandemii

ZAGADNIENIE – Nauczyciele kształcenia i szkolenia zawodowego potrzebują więcej informacji i większej współpracy / komunikacji ze współpracownikami w celu ulepszenia nauki zdalnej

Zarządzanie w sytuacji pandemii to zarządzanie kryzysowe, na które wiele szkół nie było przygotowanych. Uniwersalne czynniki powodzenia w radzeniu sobie z sytuacją kryzysową (Raidma, 2021), które wpływają na rezultaty każdego rodzaju kryzysu to:

NIEZBĘDNE W ZARZĄDZANIU (ZMIANAMI) SĄ:

- informacje potrzebne do podjęcia decyzji
 - analizowanie i rozwiązywanie problemów
 - zrozumiała komunikacja
- posiadanie informacji wystarczających do podejmowania decyzji, tj. świadomość sytuacyjna;
 - rozwiązywanie problemów, tj. odpowiednia struktura zarządzania kryzysowego, zespół oraz prawne regulacje dotyczące jego działania;
 - komunikacja kryzysowa, która wyjaśnia działania i decyzje oraz kształtuje świadome zachowania ludzi.

Na podstawie przeprowadzonej ankiety, można stwierdzić, że w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego online brakowało niezbędnych informacji, jasnych instrukcji, odpowiedniej struktury zarządzania i wsparcia oraz zrozumiałej komunikacji.

5.1 Planowanie i organizacja

Wybuch pandemii w 2020 roku był nieoczekiwany dla wszystkich krajów, decyzje o przejściu na nauczanie zdalne zapadały z dnia na dzień. Szkoły nie były przygotowane na nauczanie zdalne. Planowanie i organizacja nauczania zdalnego odbywało się w tym samym czasie co nauczanie uczniów. Spowodowało to wiele zamieszania zarówno wśród uczniów, jak i nauczycieli w ciągu pierwszych kilku tygodni nauczania zdalnego.

Stwierdzenia w sekcji dotyczącej organizacji nauczania zdalnego zostały ocenione na skali: dotyczy w pełni, raczej dotyczy, dotyczy w małym stopniu, w ogóle nie dotyczy.

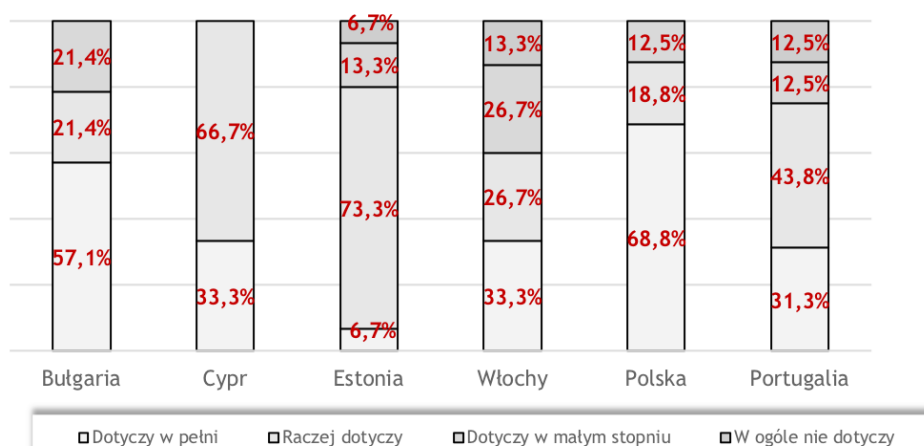
Tylko 38,6% respondentów (Tabela 3) otrzymywało wszystkie informacje na temat sposobu organizacji kształcenia i szkolenia zawodowego online w swojej szkole / instytucji.

	Dotyczy w pełni (1)	Raczej dotyczy (2)	Dotyczy w małym stopniu (3)	W ogóle nie dotyczy (4)
Otrzymuję wszystkie informacje na temat organizacji kształcenia i szkolenia zawodowego w naszej organizacji.	38,6%	40,9%	14,8%	5,7%

Tabela 3. Informacje na temat organizacji zdalnego nauczania w szkole

Analiza różnic między krajami wskazuje na znaczne rozbieżności (Wykres 15): respondenci z Polski (w pełni dotyczy - 68,8%) i z Bułgarii (w pełni dotyczy - 57,1%) są lepiej poinformowani na temat organizacji zdalnego nauczania w ich szkołach. W najmniejszym stopniu poinformowani są respondenci z Estonii (6,7% - dotyczy w pełni, 73,3% - raczej dotyczy), a także z Włoch (33,3% - dotyczy w pełni, 26,7% - raczej dotyczy, a 13,3% - w ogóle nie dotyczy).

Otrzymuję wszystkie informacje na temat organizacji kształcenia i szkolenia zawodowego w naszej organizacji.

Wykres 15. Informacje na temat organizacji zdalnego nauczania w szkole

Nauczyciele musieli w większości zarządzać i planować nauczanie zdalne we własnym zakresie. 70,5% respondentów (Tabela 4) miało możliwość organizacji zajęć zdalnych według własnego uznania.

	Dotyczy w pełni (1)	Raczej dotyczy (2)	Dotyczy w małym stopniu (3)	W ogóle nie dotyczy (4)
Mam możliwość organizacji zajęć zdalnych według własnego uznania	70,5%	22,7%	3,4%	3,4%

Tabela 4. Niezależność nauczycieli w podejmowaniu decyzji

Jednak duży odsetek nauczycieli (55,7% - dotyczy w pełni, 29,5% - raczej dotyczy) wie, że w razie potrzeby może uzyskać pomoc.

	Dotyczy w pełni (1)	Raczej dotyczy (2)	Dotyczy w małym stopniu (3)	W ogóle nie dotyczy (4)
Wiem, że w razie potrzeby mogę uzyskać pomoc.	55,7%	29,5%	11,4%	2,3%

Tabela 5. Informacje na temat wsparcia

Respondenci wskazali, że otrzymywali pomoc techniczną oraz pomoc od dyrekcji.

„Miałem możliwość otrzymania pomocy technicznej”

„Moim zdaniem szkoła, w której pracuję, radzi sobie bardzo dobrze w sytuacji pandemii. Kierownik, który dba o naszą specjalizację, jest zawsze do naszej dyspozycji, gdy pojawiają się jakiekolwiek problemy.”

5.2 Komunikacja i współpraca

Współpraca i komunikacja wewnątrz organizacji stała się jeszcze ważniejsza niż dotychczas podczas pandemii. Komunikacja nauczycieli za pośrednictwem mediów społecznościowych i platform internetowych pomogły w kontynuacji nauczania, rozwiązywaniu problemów i uzyskaniu niezbędnego wsparcia społecznego.

Jednak analiza odpowiedzi wykazała, że nie wszędzie korzystano z tej możliwości i tylko jedna trzecia (33,0%) respondentów prowadziła rozmowy z innymi nauczycielami przynajmniej raz w tygodniu (Tabela 6)

FORMY WSPÓŁPRACY

Najczęściej: spotkania online z całym zespołem; udostępnianie informacji i materiałów za pośrednictwem e-maila

Rzadziej: wspólna ewaluacja uczniów; wspólne prowadzenie lekcji

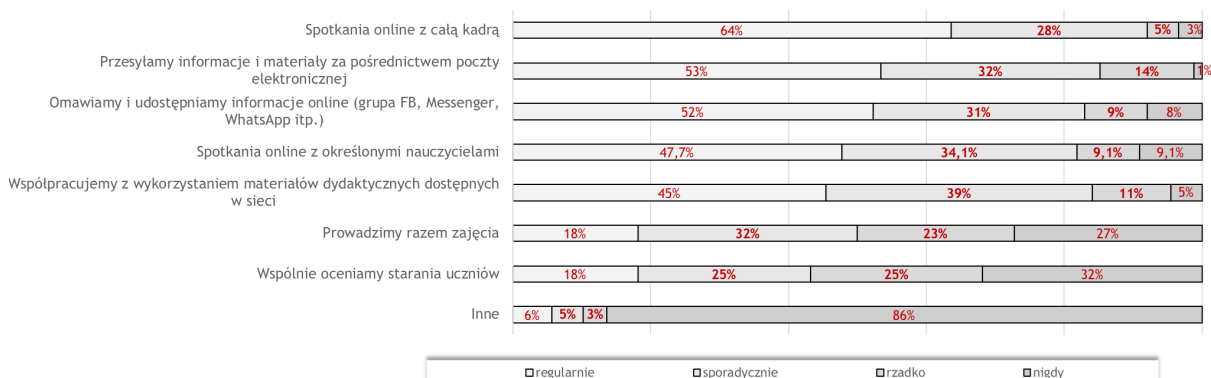
	Dotyczy w pełni (1)	Raczej dotyczy (2)	Dotyczy w małym stopniu (3)	W ogóle nie dotyczy (4)
Co najmniej raz w tygodniu omawiam z innymi nauczycielami zadania związane z procesem uczenia się.	33,0%	30,7%	28,4%	8,0%

Tabela 6. Współpraca między nauczycielami podczas pandemii

Wypowiedź jednego z respondentów: „Wartościowe zachowania: nauczyciele wspierają się nawzajem, pomagają sobie w sytuacjach, które wymagają wsparcia”.

Respondenci ocenili stwierdzenia w następującej skali: regularnie, sporadycznie, rzadko, nigdy. Spotkania online z całą kadrą były najbardziej popularną formą współpracy (63,6% - regularnie). Analiza różnic między krajami wykazała, że respondenci z Estonii organizowali najwięcej spotkań online (86,7%), a najmniej respondenci z Cypru (50,0%).

Dostałem/dostałam pełne informacje na temat organizacji zajęć zdalnych w mojej placówce

Wykres 16. Formy współpracy podczas pandemii

Nieco mniej, 53,4% respondentów przysyłało informacje i materiały za pośrednictwem poczty elektronicznej, a 52,3% omawiało i udostępniało informacje online (grupa FB, Messenger, WhatsApp itp.).

Analiza różnic między krajami wykazała, że respondenci z Polski najczęściej przysyłają informacje i materiały za pośrednictwem poczty elektronicznej (68,8%), a najrzadziej respondenci z Estonii (40,0%).

Media społecznościowe były najczęściej wykorzystywane przez respondentów z Bułgarii (71,4%), a najrzadziej przez respondentów z Estonii i Włoch (40,0%).

Tylko 18,2% respondentów regularnie prowadziło zajęcia wraz z innymi nauczycielami oraz wspólnie przeprowadzało ewaluację. 27,3% respondentów nigdy nie prowadziło zajęć wraz

z innymi nauczycielami, a 31,8% nigdy nie przeprowadzało wspólnej ewaluacji.

Analiza różnic między krajami wykazała, że w pewnym stopniu nauczanie we współpracy z innymi nauczycielami było prowadzone we wszystkich krajach, głównie w Estonii (26,7% - regularnie, 46,7% - sporadycznie) i na Cyprze (25,0% - regularnie, 50,0% - sporadycznie), w mniejszym stopniu w Polsce i Portugalii (12,5% - regularnie, 18,8 - 37,5% - sporadycznie).

Respondenci wskazali w swoich odpowiedziach także komunikację telefoniczną z innymi nauczycielami.

5.3 Rozwiązywanie problemów

Analizowanie i rozwiązywanie problemów odgrywa ważną rolę w zarządzaniu. Respondenci ocenili stwierdzenie „Wszelkie pojawiające się problemy są szybko rozwiązywane” według następującej skali: dotyczy w pełni, raczej dotyczy, dotyczy w małym stopniu, w ogóle nie dotyczy. Stwierdzenie to zostało poparte w pełnym stopniu przez 42,0% respondentów oraz przez kolejne 42,0% respondentów odpowiedział raczej dotyczy.

	Dotyczy w pełni (1)	Raczej dotyczy (2)	Dotyczy w małym stopniu (3)	W ogóle nie dotyczy (4)
Wszelkie pojawiające się problemy są szybko rozwiązywane	42,0%	42,0%	14,8%	1,1%

Tabela 7. Rozwiązywanie problemów podczas pandemii

Analiza różnic między krajami wykazała, że respondenci z Bułgarii popierają powyższe stwierdzenie w najwyższym stopniu (71,4% - dotyczy w pełni), respondenci z pozostałych krajów popierają to stwierdzenie w pełni w zakresie: 31,3% - 41,7%.

Właściwa analiza problemu jest podstawą skutecznego rozwiązywania problemów; jednak na taką analizę z pewnością w czasie wybuchu pandemii brakowało czasu.

5.4 Informacje zwrotne

Respondenci udzieli odpowiedzi na temat sposobu zbierania informacji zwrotnych od uczniów oraz w jaki sposób informacje zwrotne zostały wykorzystane podczas nauczania zdalnego. Stwierdzenia zostały ocenione według następującej skali: dotyczy w pełni, raczej dotyczy, dotyczy w mniejszym stopniu, w ogóle nie dotyczy.

Warto zachęcać nauczycieli do zbierania informacji zwrotnych od uczniów i wykorzystywania ich do ulepszania procesu nauczania

Informacje zwrotne od uczniów były zbierane w pełnym stopniu przez 44,3% respondentów (Tabela 8) w okresie nauki zdalnej.

	Dotyczy w pełni (1)	Raczej dotyczy (2)	Dotyczy w małym stopniu (3)	W ogóle nie dotyczy (4)
Informacje zwrotne od uczniów były zbierane podczas nauki zdalnej.	44,3%	36,4%	10,2%	9,1%
Informacje zwrotne od uczniów były omawiane z innymi nauczycielami.	35,2%	34,1%	17,0%	13,6%
Podczas opracowywania rozwiązań wykorzystywano informacje zwrotne.	44,3%	29,5%	14,8%	11,4%

Tabela 8. Zbieranie i wykorzystywanie informacji zwrotnej

Rezultaty są optymalne, biorąc pod uwagę fakt iż, priorytetem była kontynuacja nauczania oraz zaangażowanie uczniów podczas zajęć online. 35,2% respondentów (dotyczy w pełni) omawiało informacje zwrotne z innymi nauczycielami. Wskaźnik wykorzystania informacji zwrotnych jest równy wskaźnikowi zbierania informacji zwrotnych (44,3%), co wskazuje na to, że zebrane informacje zwrotne są rzeczywiście brane pod uwagę.

Zaleca się zbieranie informacji zwrotnych od uczniów zwłaszcza w sytuacjach trudnych w celu uzyskania informacji niezbędnych do rozwiązywania problemów i podejmowania bardziej efektywnych decyzji.

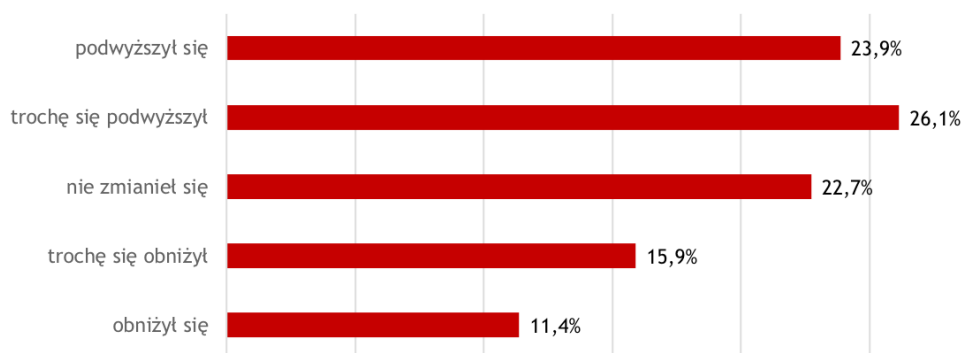
5.5 Zmiany w zakresie współpracy nauczycieli

Respondenci odpowiedzieli na pytanie „Poziom współpracy nauczycieli w okresie pandemii, w porównaniu z okresem przed pandemią - w jakim stopniu obniżył / podwyższył się?”.

Odpowiedzi były zróżnicowane (Wykres 17), połowa respondentów wskazała, że poziom współpracy się podwyższył (podwyższył się - 23,9%, trochę się podwyższył - 26,1%); 22,7% respondentów oszacowało, że współpraca nie uległa zmianie; 15,9% respondentów uznało, że poziom współpracy trochę się obniżył; 11,4% - obniżył się

50% respondentów stwierdziło, że poziom współpracy zwiększył się w mniejszym lub większym stopniu.

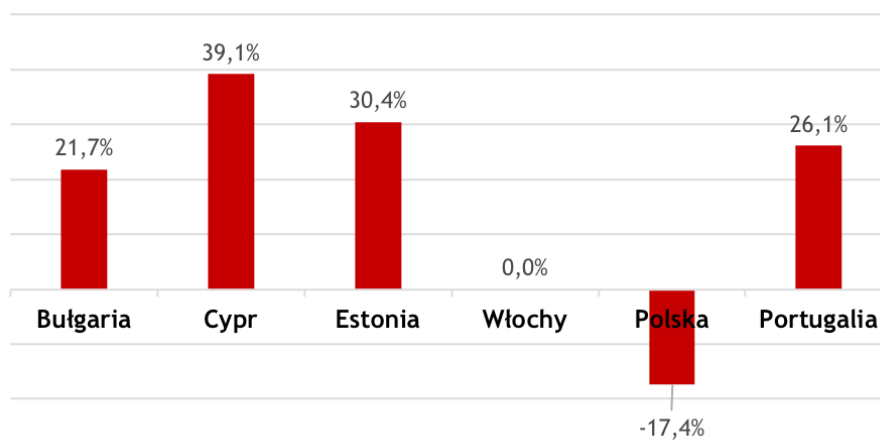
Poziom współpracy nauczycieli w okresie pandemii, w porównaniu z okresem przed pandemią:

Wykres 17. Porównanie współpracy nauczycieli

Analiza różnic między krajami (Wykres 18), wykazała, że respondenci z Cypru, Estonii, Portugalii i Bułgarii ocenili, że współpraca podczas pandemii zwiększyła się; respondenci z Włoch ocenili ją jako bez zmian; respondenci z Polski ocenili, że poziom współpracy obniżył się.

Poziom współpracy nauczycieli w okresie pandemii, w porównaniu z okresem przed pandemią:

Wykres 18. Porównanie współpracy nauczycieli według krajów

6. Doświadczenie w wirtualnym WBL 2020/21

ZAGADNIENIE – Nauczyciele kształcenia i szkolenia zawodowego uważają, że nauczanie zdalne w okresie pandemii pokazuje znaczącą zmianę w kształceniu i szkoleniu zawodowym, także w zakresie uczenia się w miejscu pracy.

Pandemia i związane z nią pełne lub częściowe nauczanie zdalne stanowiły wyzwanie dla każdego: dla uczniów, nauczycieli, dyrektorów szkół i rodziców. Czy możemy wyciągnąć wnioski i nauczyć się czegoś w związku z tą sytuacją? Respondenci ocenili swoje doświadczenia w ramach nauczania zdalnego podczas pandemii.

90% nauczycieli uważa to doświadczenie za cenną lekcję.

Wielu nauczycieli ceni sobie doświadczenia związane ze zdalnym nauczaniem zdobyte podczas pandemii (59,1% - dotyczy w pełni, 30,7% - raczej dotyczy, a 8,0% - dotyczy w mniejszym stopniu). Tylko 2,3% respondentów w ogóle nie uważa tego doświadczenia za cenne.

	Dotyczy w pełni (1)	Raczej dotyczy (2)	Dotyczy w małym stopniu (3)	W ogóle nie dotyczy (4)
Uważam zdalne nauczanie w okresie pandemii za cenne doświadczenie.	59,1%	30,7%	8,0%	2,3%

Tabela 9. Wartość doświadczenia

Zdalne nauczanie wprowadzone ze względu na pandemię jest ogólnie uważane za cenne doświadczenie, osoby dotknięte tą sytuacją mają za sobą szereg powodzeń i niepowodzeń, co zapewne **wpłyne na jakość kształcenia i szkolenia zawodowego po pandemii.**

6.1 Aktywność uczniów podczas nauki zdalnej

ZAGADNIENIE – Aktywne uczestnictwo uczniów nadal pozostaje wyzwaniem

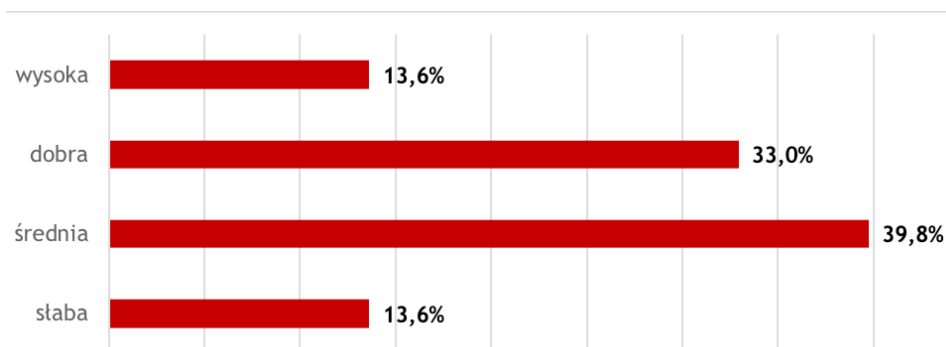
Respondenci wskazali również, że nauczanie zdalne przyniosło uczniom wiele trudności, między innymi: brak odpowiedniego sprzętu oraz słabe łącze internetowe, brak motywacji do nauki.

Aktywne uczestnictwo uczniów podczas lekcji zdalnych pozostaje wyzwaniem

Respondenci ocenili aktywność uczniów podczas zajęć online za pomocą skali: wysoka, dobra, średnia, słaba, niedostateczna, brak aktywności. Analiza danych wykazała, że (Wykres 19) większość respondentów ocenia poziom uczestnictwa uczniów jako średni (39,8%) lub dobry (33,0%).

Jednak tylko 13,6% respondentów oceniła aktywność uczniów jako wysoką; 13,6% respondentów oceniła aktywność uczniów jako słabą.

Jak oceniasz aktywność uczniów podczas zajęć online prowadzonych przez Ciebie w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego?

Wykres 19. Aktywność uczniów podczas zajęć online

Z analizy różnic między krajami wynika, że respondenci z Bułgarii (28,6% - wysoka; 35,7% - dobra) najwyżej ocenili aktywność uczniów, podczas gdy respondenci z Portugalii ocenili ją najniżej (0,0% - wysoka, 12,5% - dobra, 68,8% - średnia, 18,8% - słaba).

Aktywny udział i świadoma obecność uczniów podczas zajęć zdalnych pozostaje wyzwaniem, kwestia ta wymaga opracowania efektywnych rozwiązań w przyszłości.

6.2 Efekty kształcenia

ZAGADNIENIE – Efekty kształcenia są zadowalające / dobre ale też złożone

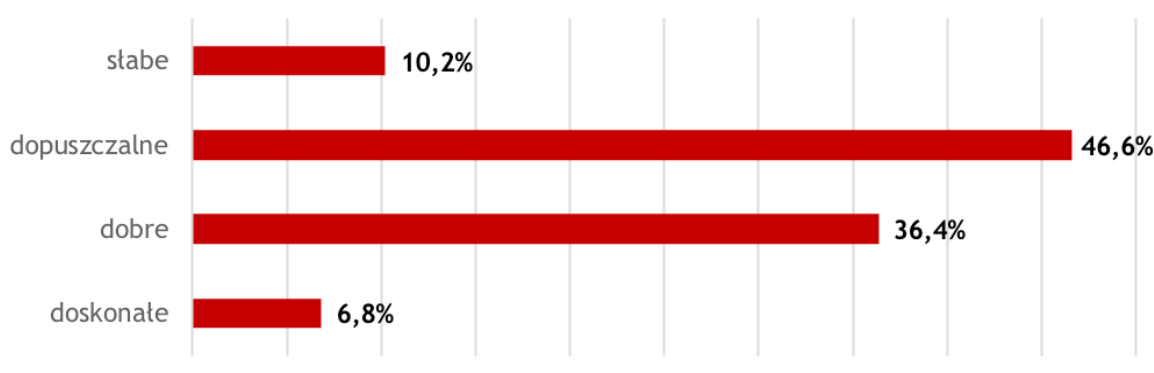
Respondenci ocenił rezultaty / efekty kształcenia uczniów podczas zdalnego nauczania za pomocą skali: doskonałe, dobre, dopuszczalne, słabe, bardzo słabe.

Z odpowiedzi wynika (Wykres 20), że nauczyciele ocenili efekty uczenia się uczniów jako dopuszczalne (46,6%) lub dobre (36,4%), co stanowi bardzo dobry rezultat, biorąc pod uwagę złożoność sytuacji i brak przygotowania.

EFEKTY KSZTAŁCENIA

- efekty kształcenia na różnym poziomie
- mniej zdobytej wiedzy i umiejętności
- uczniowie radzą sobie w różnym stopniu
- samodyscyplina jest niezbędna
- więcej ocen, aby mieć świadomość wyników

Moja ocena rezultatów / efektów kształcenia uczniów podczas zdalnego nauczania

Wykres 20. Ewaluacja efektów kształcenia uczniów

Respondenci przedstawili swoje opinie na temat efektów kształcenia uczniów podczas zdalnego nauczania. Większość respondentów oceniła, że rezultaty kształcenia były niższe niż w poprzednim roku szkolnym.

„Osiągnięcia uczniów znacznie spadły” (BG)

„Uczniowie gorzej sobie radzą z nauką” (CY)

„Poziom skupienia wydaje się być niższy, co wpływa na ogólne rezultaty w nauce” (IT)

„Edukacja uczniów cierpi przez obecną sytuację, nawet jeśli nauczyciele robią wszystko, co w ich mocy” (PL)

„Osiągnięcia uczniów są o 30% niższe; wrażliwi uczniowie są w najgorszej sytuacji” (PT)

Respondenci zauważyli, że chociaż oceny mogły być w niektórych przypadkach lepsze niż wcześniej, **umiejętności i wiedza były nabywane w mniejszym stopniu.**

„W czasie pandemii jest dużo gorzej, lepsze stopnie, mniej wiedzy i umiejętności” (PL)

Umiejętności oraz motywacja uczniów była na niższym poziomie.

„Spada motywacja uczniów i ich umiejętności uczenia się” (BG)

„Uczniowie są bardziej wyluzowani podczas lekcji zdalnych” (PT)

„Mniejsza motywacja, zmęczenie i problemy ze skupieniem” (IT)

Jednak, znaleźli się także respondenci, którzy twierdzili, że system edukacji funkcjonował dobrze, a uczniowie dobrze sobie radzili.

„Nie ma znaczącej różnicy jeśli chodzi o osiągnięcia uczniów” (BG)

„Jest tak jak wcześniej” (EE)

„Osiągnięcia uczniów są na takim samym poziomie jak podczas zajęć stacjonarnych” (IT)

„Uczniowie są obecni podczas zajęć oraz zaangażowani tak samo jak podczas zajęć w szkole” (PT)

Respondenci zwrócili także uwagę, że uczniowie radzili sobie w różnym stopniu; było to zazwyczaj zależne od chęci i starań uczniów. Ci, którzy ciężko pracowali, zrobili duży postęp.

„Niektórzy uczniowie byli mniej zmotywowani do przystosowania się do nowej normalności. Niektórzy uczniowie nie pokładali żadnych starań, aby rozwijać swoje umiejętności. Dlatego efekty kształcenia większości były mniej zadowalające. Mniejszość, która starała się przystosować, wiele osiągnęła.”(CY)

Samodyscyplina była potrzebna uczniom bardziej niż dotychczas, a jej brak powodował problemy z nauką.

„Niektórzy uczniowie myślą, że mają wolne z powodu pandemii. Wiedza jest trudna do zweryfikowania, dlatego uczniowie nie uczą się, a jedynie korzystają z notatek i zasobów internetowych, co sprawia, że są bardziej leniwi i co opóźnia ich postęp w nauce. Problem tkwi w samodyscyplinie, uczniowie w szkole są nadzorowani przez nauczycieli, natomiast w domu siedzą przed komputerem i często nie skupiają się na lekcjach tylko innych zajęciach.” (PL)

Niektórzy respondenci ocenili, że **efekty kształcenia były lepsze niż przed pandemią**. Ważne było zapewnienie bezpiecznego środowiska do nauki.

„Nauka zdalna jest lepsza i bardziej indywidualna” (PL)

„Uczniowie spisali się dobrze. Nauka online wzbudziła duże zainteresowanie uczniów, co pomogło zwiększyć ich motywację.” (BG)

Uczniowie byli częściej oceniani, częściej otrzymywali informacje zwrotne od nauczycieli.

„Oceniano wszystkie zadania wykonywane przez uczniów i ich starania” (PT)

„Częściej oceniałem uczniów ze względu na brak innego rodzaju informacji zwrotnej” (EE)

Odnotowano również, że częściej wykorzystywane było ocenianie kształtujące.

„Ocenienie kształtujące jest często stosowane” (CY)

Nauczanie w nowy sposób przynosiło radość z odkrywania nowych metod.

„Wdrażanie nowych metod nauczania było dla mnie bardzo ciekawym doświadczeniem” (IT)

Rozwój umiejętności miękkich uczniów podczas zdalnego nauczania został oceniony przez respondentów na skali od 1 do 5: doskonały (1), dobry (2), dopuszczalny (3), słaby (4), bardzo słaby (5). 42,0% respondentów oceniło rozwój umiejętności miękkich uczniów jako dopuszczalny, 37,5% oceniło go jako dobry, 17,0% jako słaby, 3,4% jako bardzo dobry.

6.3 Trudności w przygotowaniu i prowadzeniu lekcji online

ZAGADNIENIE – Największymi trudnościami w nauczaniu zdalnym dla nauczycieli kształcenia i szkolenia zawodowego są: - problemy techniczne i brak umiejętności cyfrowych; - kontakt z uczniem / współpracownikiem; - brak informacji / wsparcia

Respondenci odpowiedzieli na pytanie

„Czy napotykaś trudności z przygotowaniem lekcji online w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego?”

23,9% respondentów wskazało, że nie doświadcza trudności, 23,9% wskazało, że doświadcza trudności związane z brakiem czasu, 25,0% - trudności związane z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych i przygotowaniem materiałów dydaktycznych.

Ograniczenia spowodowane pandemią, 17,0% respondentów oceniło jako trudne; 8,0% respondentów miało trudności z dostępem do narzędzi cyfrowych.

Respondenci odpowiedzieli na pytanie: „Jakie są Twoim zdaniem najczęstsze trudności, jakie napotyka sektor kształcenia i szkolenia zawodowego w zakresie zdalnego nauczania podczas pandemii?”

Respondenci w odpowiedzi na to pytanie po raz kolejny podkreślili **brak umiejętności cyfrowych i problemy techniczne**, brak sprzętu i/lub oprogramowania dla uczniów lub nauczycieli, problemy z dostępem do Internetu.

Odnotowano także problemy związane z brakiem kultury cyfrowej i potrzebą jej rozwoju

w komunikacji online, w szczególności korzystanie z kamer, mikrofonów i rzeczywistą obecnością na zajęciach.

„Niemal całkowity brak kultury cyfrowej” (IT)

„Edukacja dotycząca korzystania z nowoczesnych platform jest niezbędna. Uczniowie muszą częściej korzystać z kamer. Brak aktywnego udziału w zajęciach. Brakuje zrozumienia, że czas lekcji to czas na naukę, a nie na wykonywanie innych czynności.”(CY)

Jednak największe trudności dla nauczycieli podczas nauczania zdalnego wynikały z **braku bezpośredniego kontaktu** zarówno z uczniami, jak i współpracownikami.

„Brakuje mi kontaktu z moimi uczniami i innymi nauczycielami ze szkoły” (CY)

„Brak możliwości bezpośredniego kontaktu nauczyciel-uczeń” (BG)

TRUDNOŚCI PODCZAS ZDALNEGO NAUCZANIA

- brak umiejętności cyfrowych i problemy techniczne
- brak kultury cyfrowej
- brak bezpośredniego kontaktu
- trudności z nauczaniem przedmiotów praktycznych online
- brak wsparcia z zewnątrz
- brak odpowiednich materiałów do prowadzenia zajęć online
- niska obecność i motywacja

„Nie ma bezpośredniej komunikacji z uczniami” (EE)

„Brak interakcji i natychmiastowej reakcji ze strony uczniów” (IT)

„Główną trudnością jest przekazywanie wiedzy w związku z brakiem bezpośredniej relacji” (PT)

„Brak kontaktu z uczniami, nie jesteśmy pewni, czy nas słuchają, a co ważniejsze, czy nas rozumieją” (PL)

Często wspomniane przez respondentów były trudności w realizacji zajęć praktycznych online, zwłaszcza jeśli te zajęcia zwykle odbywały się w formie warsztatów.

„Moim zdaniem największe trudności związane są z praktyczną nauką” (PT)

„Umiejętności praktyczne są trudne od przekazania online” (EE)

„Jeśli chodzi o szkolenie zawodowe i techniczne, największy problem stanowił brak możliwości prowadzenia zajęć w warsztatach.”

Wybuch pandemii i przejście na nauczanie zdalne były nieoczekiwane dla większości nauczycieli zawodu. **Nie istniały żadne regulacje oraz nie zapewnione zostało niezbędne wsparcie** w zakresie kształcenia zdalnego, zwłaszcza na początku pandemii. Sytuacja ta postawiła nauczycieli przed dużym wyzwaniem.

„Niejasne przepisy dotyczące realizacji kształcenia (na początku pandemii)” (BG)

„Brak zrozumienia istoty problemu przez kluczowe organizacje” (PL)

„Największą trudnością był brak przygotowania do nauczania zdalnego. Nikt nie spodziewa się wybuchu pandemii, wszystko działo się bardzo szybko, zrobiliśmy wszystko, co w naszej mocy. Wypracowaliśmy rozwiązania dzięki naszemu doświadczeniu.” (PT)

W niektórych przypadkach podkreślano również **brak odpowiednich materiałów dydaktycznych** w zakresie praktycznego szkolenia zawodowego, co doprowadziło do konieczności samodzielnego przygotowania takich materiałów przez nauczycieli.

„Materiały dydaktyczne dla uczniów techników / szkół branżowych musieliśmy przygotowywać samodzielnie” (PL)

Tradycyjne metody i narzędzia do nauczania nie są odpowiednie do nauczania zdalnego.

„W tej dziedzinie tradycyjne metody nauczania nie wystarczą, niezbędny jest nowoczesny sprzęt i oprogramowanie” (PL)

Jak już zostało wskazane, największe problemy i wyzwania, przed którymi stają uczniowie dotyczą **aktywnego uczestnictwa podczas zajęć i ich motywacji**. Upewnienie się, że uczniowie są obecni na zajęciach online jest dużym wyzwaniem dla nauczycieli. Nauczyciele zauważyli, że nie wszyscy uczniowie uczestniczą w zajęciach - mimo tego, że teoretycznie dotaczyli do spotkania to nie uczestniczą w procesie uczenia się. Nauczyciele uważają, że trzeba będzie nadrobić wiele rzeczy po powrocie do szkoły.

„Uczniowie mają problemy z koncentracją” (IT)

„Nie wszyscy uczniowie są zaangażowani podczas lekcji online, po powrocie do szkoły będą potrzebować lekcji indywidualnych” (EE)

Uczenie się w miejscu pracy wymagało od uczniów samodzielnego wykonywania zadań, a co za tym idzie odpowiedzialności.

„Motywowanie uczniów w domu do samodzielnej nauki i praktyki” (EE)

Po wybuchu pandemii oczekiwano, że nie potrwa ona długo. Jednak do czasu przeprowadzenia niniejszej analizy trwała ona już ponad rok.

Próby utrzymania zainteresowania i motywacji uczniów, poszukiwanie i testowanie odpowiednich metod i materiałów dydaktycznych spowodowało, że **nauczyciele byli obciążeni nadmiarem obowiązków**, zmęczeni, a ich motywacja spadła. Kontynuacja nauczania online oraz radzenie sobie z bieżącymi trudnościami stanowiło duże wyzwanie dla nauczycieli.

„Samo-motywacja do aktywnego prowadzenia zajęć była niezbędna. Dawanie dobrego przykładu uczniom, udowadniając im, że nawet najtrudniejszych umiejętności można nauczyć się w trudnych sytuacjach”(EE)

„Utrata motywacji przez uczniów i nauczycieli” (BG)

Na nauczanie i uczenie się z pewnością wpłynął również niepokój spowodowany przez pandemię, ludzie obawiali się o zdrowie swoje i bliskich.

„Złe samopoczucie wpływa na poziom skupienia się i motywacji” (IT)

„Trudności emocjonalne i brak bezpośredniej komunikacji” (BG)

ZAGADNIENIE – Nauczyciele kształcenia i szkolenia zawodowego oceniają vWBL jako niewystarczająco efektywne

Respondenci odpowiedzieli również na pytanie o negatywne oddziaływanie szkolenia zawodowego w formie zdalnej.

Praktyczna nauka w szkole oraz praktyki w firmach odgrywają ważną rolę w kształceniu i szkoleniu zawodowym; w Estonii stanowią one co najmniej połowę programu nauczania.

Respondenci wskazali kwestie, które negatywnie wpłynęły na nauczanie w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego podczas pandemii; wielokrotnie podkreślali **trudności z realizacją zajęć praktycznych oraz praktyk**.

„Przekazywanie praktycznych umiejętności zawodowych. Znalezienie miejsc praktyk; firmy nie chciały przyjmować osób z zewnątrz ze względu na pandemię.” (EE)

„Chociaż jest to przydatna alternatywa, nic nie zastąpi praktyki w firmie” (PT)

NAUCZANIE ZDALNE:

- trudności w przeprowadzeniu zajęć praktycznych / praktyk
- większe wymagania dotyczące odpowiedniego sprzętu i oprogramowania
- niezbędność narzędzi technicznych
- nauka online wymaga innego sposobu planowania i realizacji
- niewystarczająca zdolność adaptacji do zmian lub niewłaściwe metody
- problemy z zaangażowaniem uczniów

Respondenci w niemal wszystkich krajach partnerskich uważają, że **nauka praktyczna jest niewystarczająco realizowana poprzez nauczanie zdalne**, co ma negatywny wpływ na rozwój umiejętności technicznych.

„Brak praktycznych zajęć pozbawił uczniów motywacji” (IT)

„Brak szkolenia praktycznego” (BG)

„Nauczanie i uczenie się rzeczy praktycznych online jest bardzo trudne” (EE)

„Uczniowie nie mają możliwości zastosowania wiedzy teoretycznej w praktyce, co uniemożliwia szkolenie niezbędne do rozwoju umiejętności technicznych” (PT)

„Rozwój praktycznych umiejętności niezbędnych do wykonywania danego zawodu, zwłaszcza w gastronomii” (PL)

Wymagania dotyczące odpowiedniego sprzętu i oprogramowania oraz umiejętności ich wykorzystania stały się dużo większe.

„Niektórych praktycznych zadań nie da się wyjaśnić ani zaprezentować online, nie da się też uczyć w praktyce bez dobrego sprzętu i oprogramowania” (PL)

„Brakuje mi umiejętności w zakresie wykorzystywania symulacji online” (IT)

„Brak dobrego przygotowania uczniów i nauczycieli do realizacji działań online” (PL)

„Nieliczne i drogie aplikacje do symulacji wykorzystywania przyrządów mechanicznych, elektronicznych i chemicznych” (IT)

Respondenci po raz kolejny zwrócili uwagę na niedostępność narzędzi technicznych oraz wzrost kosztów dla użytkowników. Dodatkowa praca oraz poniesione koszty nie zostały pokryte.

„Ograniczony dostęp uczniów i nauczycieli do sprzętu komputerowego i szybkiego Internetu” (PL)

„Brak odpowiedniego sprzętu, korzystanie z własnego sprzętu, brak zwrotu kosztów.” (PL)

Nauka online wymaga innego sposobu planowania i realizacji zadań. Nadmierne siedzenie przy komputerze prowadzi do problemów zdrowotnych.

„Człowiek szybciej męczy się pracując przed komputerem” (IT)

„Brak planowania i odpowiedniego przygotowania” (PT)

„Brak ruchu na świeżym powietrzu, zbyt duża liczba zajęć, nienaturalna pozycja ciała” (PL)

Jako przyczynę niższych wyników w nauce uczniów wskazano **niewystarczającą zdolność adaptacji do zmian lub nieodpowiednie metody**, np. długie wypowiedzi nauczycieli, te same wymagania na egzaminach jak podczas nauczania tradycyjnego.

„Niewystarczające działania podjęte w celu przystosowania się do nowej sytuacji” (CY)

„Te same wymagania egzaminacyjne co przed pandemią” (PL)

Nauczanie zdalne spowodowało szereg **problemów związanych z zaangażowaniem uczniów w proces uczenia się**. Brak motywacji, zaangażowania podczas zajęć, stres, niepewność emocjonalna, strach oraz izolacja znacznie wpłynęły na skuteczność zastosowanych metod nauczania.

„Uczniowie spędzali więcej czasu na graniu w gry niż naukę. We wrześniu uczniowie wrócili do szkoły i byli znacznie bardziej uzależnieni od telefonów” (PT)

„Uczniowie nie są zaangażowani, są zmęczeni” (PL)

„Złe samopoczucie wpływa na poziom skupienia się i motywacji” (IT)

„Lęki, zmartwienia, niepewność uczniów” (PT)

„Uważam, że złe samopoczucie oraz zniechęcenie znacznie wpłynęło na proces nauki” (IT)

„Kwestie, które negatywnie wpłynęły na proces uczenia się to izolacja i samotność” (PT)

Nauczyciele, którzy mieli problemy z postępami uczniów w nauce przed pandemią, doświadczyli jeszcze gorszych problemów w czasie pandemii.

„Uczniowie, którzy są objęci ryzykiem wczesnego zakończenia nauki są to często uczniowie szkół zawodowych” (PT)

„Postęp przychodzi wolniej” (EE)

„Uczniowie potrzebują bezpośredniego kontaktu z nauczycielem, aby się uczyć; relacje międzyludzkie są niezbędne w procesie nauczania / uczenia się” (PT)

„Brak bliższych relacji” (IT)

Choć podczas pandemii pojawiło się wiele trudności i wyzwań związanych z nauczaniem zdalnym, zebrane dane są cenne w zakresie wprowadzania innowacji w kształceniu i szkoleniu zawodowym..

6.4 Praca i samopoczucie nauczycieli podczas pandemii

ZAGADNIENIE – Nauczyciele kształcenia i szkolenia zawodowego chcą rozwiązać problemy dotyczące przeciążenia pracą i zaangażowania uczniów w nauczanie zdalne

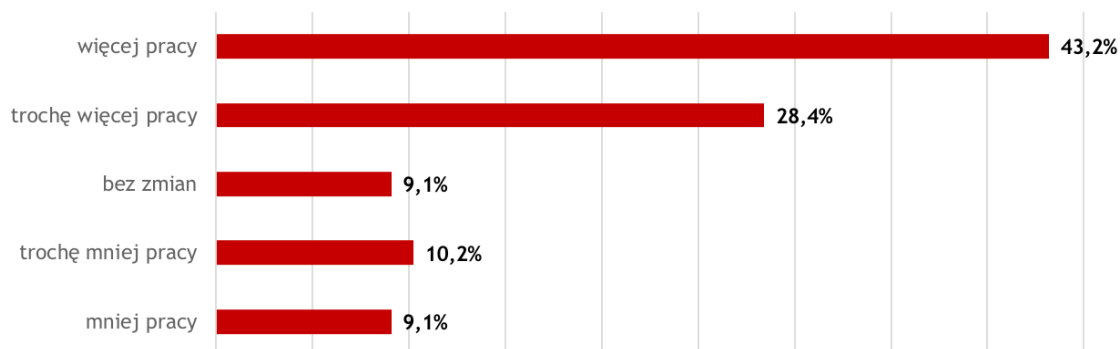
Pandemia doprowadziła do poważnych zmian w pracy nauczyciela przedmiotów zawodowych. Odkryto się wiele dyskusji na temat tego, czy i o ile zwiększyło się obciążenie pracą nauczycieli.

Respondenci ocenili nakład pracy podczas nauczania zdalnego w porównaniu z nauczaniem tradycyjnym w skali: mniej pracy, trochę mniej pracy, bez zmian, trochę więcej pracy, więcej pracy”.

Z ocen respondentów (Wykres 21) wynika, że w czasie pandemii nakład pracy nauczycieli wzrósł o 71,6%, 43,2% - więcej pracy, 28,4% - trochę więcej pracy.

19,3% respondentów twierdzi inaczej - nakład pracy zmniejszył się, w tym 9,1% - mniej pracy, a 10,2% - trochę mniej pracy. 9,1% respondentów ocenia, że nakład pracy z ich strony nie uległ zmianie.

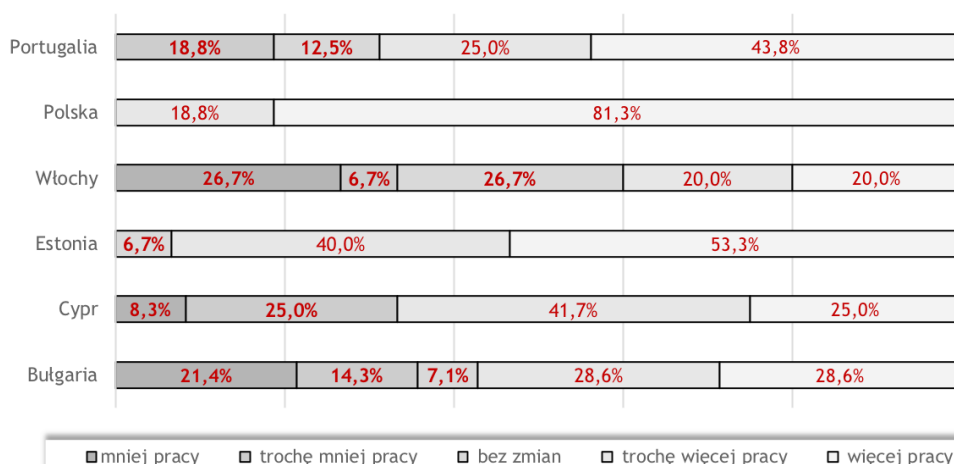
Zakres, w jakim zmieniła się Twoja praca podczas nauczania zdalnego:

Wykres 21. Zmiany w nakładzie pracy nauczycieli

Z analizy różnic między krajami wynika, że (Wykres 22) nauczyciele z Polski (100%) i Estonii (93,3%) mieli więcej pracy podczas nauczania zdalnego. Nauczyciele z Bułgarii (35,7%) i Włoch (33,4%) mieli mniej pracy podczas pandemii.

Zakres, w jakim zmieniła się Twoja praca podczas nauczania zdalnego (2):

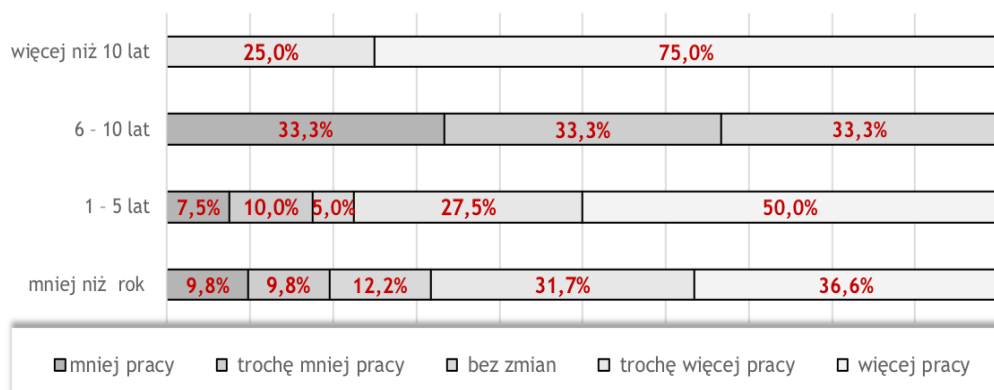

Wykres 22. Zmiany w nakładzie pracy nauczycieli według krajów

Biorąc pod uwagę nakład pracy nauczycieli podczas pandemii oraz ich staż pracy (Wykres 23), można wywnioskować, że największy wzrost nakładu pracy wystąpił wśród nauczycieli z wieloletnim doświadczeniem (ponad 10 lat).

Nauczyciele ze stażem pracy od 6 do 10 lat wydają się być najbardziej pewni prowadzenia zajęć online, ich nakład pracy zmniejszył się (67%) lub nie zmienił się wcale (33%). Nakład pracy w przypadku nauczycieli ze stażem pracy poniżej 6 lat również się zwiększył.

Zakres, w jakim zmieniła się Twoja praca podczas nauczania zdalnego (3):

Wykres 23. Zmiany w nakładzie pracy nauczycieli według stażu pracy

Respondenci wskazali na liczne problemy i wyzwania, które były skutkiem nauczania zdalnego realizowanego podczas pandemii.

Motywacja i zaangażowanie uczniów

Biorąc pod uwagę pracę i samopoczucie podczas pandemii, respondenci ze wszystkich krajów, zwłaszcza ci, którzy mieli podobne problemy w przeszłości, za największe wyzwanie uznali motywację i zaangażowanie uczniów podczas zajęć online.

„Uczniowie, którzy mają problemy ze skupieniem się byli zagubieni podczas zajęć online” (BG)

„Główne wyzwania, które się pojawiły, były związane z motywacją uczniów” (CY)

„Trudności w dotarciu do uczniów, którzy nie brali udziału lub nie byli zaangażowani w naukę online” (PL)

„Młodszy uczniowie byli mniej zmotywowani niż uczniowie starsi” (EE)

„Głównym wyzwaniem było wzbudzenie zainteresowania i zaangażowania bez bezpośredniego kontaktu z uczniem” (IT)

PROBLEMY I WYZWANIA PODCZAS NAUCZANIA ONLINE

- brak motywacji i zaangażowania uczniów
- brak urządzeń i internetu
- brak materiałów do nauki online
- zmiany programu i metod nauczania
- brak kontaktu z uczniami
- zwiększony nakład pracy
- umiejętności cyfrowe nauczycieli i uczniów

Brak urządzeń i problemy z dostępem do internetu

Brak sprzętu i dostępu do internetu w celu uczestniczenia w lekcjach zdalnych stanowił duży problem podczas pandemii. Respondenci z Bułgarii: „Szkoła, w której pracuję, znajduje się w małym miasteczku z ograniczonym dostępem do internetu”; jedyny sprzęt, z jakiego korzystali uczniowie, w niektórych przypadkach, był to telefon rodziców; zdarzały się także przypadki rodzin, których nie stać było na połączenie z internetem. W celu kontynuowania nauczania ze wszystkimi uczniami, nauczyciele z Bułgarii, w niektórych przypadkach, musieli drukować zadania dla uczniów i przysyłać je pocztą. Problemy ze sprzętem i połączeniem internetowym występowały wszędzie, utrudniały realizację nauczania zdalnego.

Brak materiałów do nauki online

Respondenci zwrócili uwagę na brak materiałów edukacyjnych odpowiednich do nauki online; Bułgaria: „trudno jest uczyć przedmiotu zawodowego, ponieważ nie ma dostępnych zasobów online”; Polska: „brak materiałów do nauczania online”; Cypr: „zmodyfikowanie istniejących materiałów dydaktycznych na potrzeby lekcji online”; Włochy: „trudność ze znalezieniem platformy, która zaspokoi moje potrzeby szkoleniowe”.

Program i metody nauczania

Przejsie na nauczanie zdalne stanowiło duże wyzwanie dla nauczycieli zawodów w zakresie dostosowania metod nauczania i oceniania. Nauczyciele musieli szybko zmodyfikować programy nauczania „opracowanie realistycznego programu nauczania dla lekcji online” (BG); „umiejętności praktyczne są trudne do przekazania w sposób zdalny, konieczne było wymyślenie wielu nowych zadań i opracowanie nowych materiałów” (EE). Z powodu problemów technicznych i metodologicznych, dyskusje z uczniami były często trudne do przeprowadzenia „nauczanie nie obejmuje wszystkich uczniów z uwagi na różne problemy niezależne od nich” (IT).

Brak kontaktu

Brak bezpośredniego kontaktu z uczniami został uznany za główną trudność przez nauczycieli przedmiotów zawodowych z Bułgarii, Polski, Włoszech i z Cypru. Respondenci z Bułgarii wskazali również że miało to wpływ na spadek motywacji uczniów „Utrata motywacji uczniów była spowodowana brakiem bezpośredniego kontaktu z nauczycielami”. Brak kontaktu i interakcji między nauczycielami i uczniami miało bezpośredni wpływ na samopoczucie zarówno uczniów, jak i nauczycieli: „brak kontaktu z uczniami i kolegami ma negatywny wpływ na nasze samopoczucie” (PL). Nie jest również możliwe zrozumienie rzeczywistych potrzeb uczniów jedynie przez kontakt online „Główną trudnością była interakcja z uczniami. Ciężko jest zrozumieć jakie mają potrzeby jedynie przez kontakt online” (IT)

Samopoczucie i nakład pracy

Przejsie na nauczanie zdalne nastąpiło szybko i bez żadnego przygotowania. Miało to znaczny wpływ na warunki życia nauczycieli, ich samopoczucie i nakład pracy. Nauczyciele mieli problemy z utrzymaniem równowagi między pracą a odpoczynkiem, gdy znaleźli się w nowej sytuacji „jedną z najtrudniejszych kwestii w tym okresie jest umiejętność utrzymania równowagi między życiem zawodowym a prywatnym” (CY); nauczyciele czuli się osamotnieni „musiałem wszystko zorganizować sam” (PL); wątpili w swoje umiejętności „zastanawiałem się, czy moje metody są efektywne” (BG); byli zmęczeni ciągłym siedzeniem przy komputerze „Nauczanie online znacznie zwiększyło ilość czasu spędzanego przy komputerze. Powodowało to zwiększone zmęczenie - zwłaszcza zmęczenie oczu” (PL).

Nauczyciele odczuwali strach, stres i niepewność „stres i lęk przed tym co nastąpi w związku z pandemią” (EE), „lęk o nasze zdrowie” (PL), „niepewność, nadal nie wiemy, kiedy sytuacja wróci do normy” (CY). Dodatkowo odnotowano brak systemu wsparcia: „Brak regulacji, które mogłyby ułatwić pracę nauczycieli” (PL).

Umiejętności cyfrowe nauczycieli

Przygotowanie nauczycieli do korzystania z platform cyfrowych nie było wystarczające „Nigdy wcześniej nie korzystałem z aplikacji Teams, czułem się niepewnie” (EE). Oprócz umiejętności technicznych, nauczyciele zwrócili również uwagę na znaczenie przygotowania psychologicznego i rozwój umiejętności miękkich „Przystosowanie się do nowej sytuacji, która wymagała zaawansowanych umiejętności cyfrowych i innych umiejętności” (CY).

Umiejętności cyfrowe uczniów

Respondenci zwrócili również uwagę na niewystarczające umiejętności cyfrowe uczniów

„trudności z zainstalowaniem programów przez uczniów, nie każdy uczeń umiał sobie z tym poradzić, musiałem poświęcić dużo czasu, aby upewnić się, że wszyscy mają odpowiednie narzędzia” (PL). Uczniowie mieli także problemy z odpowiednim użyciem kamery czy mikrofonu podczas nauczania zdalnego „brak wiedzy uczniów na temat korzystania z różnych narzędzi potrzebnych do zdalnej nauki” (CY) „niektórzy uczniowie nie używali mikrofonów / kamer, nie było ich widać i słychać” (EE). Korzystanie z mikrofonu i kamery przez uczniów jest ważne podczas lekcji zdalnych, aby zapewnić jakość uczenia się, a także aby ułatwić pracę nauczycielom „Łatwiej było uczyć uczniów w młodszym wieku. Starsi uczniowie nie chcieli włączyć kamer.”(PT)

Respondenci szukali wsparcia z różnych źródeł i w różnych formach

Współpraca z innymi nauczycielami

Respondenci ze wszystkich krajów wskazali, że najlepszą formą wsparcia była dla nich współpraca z innymi nauczycielami.

„Współpraca i praca zespołowa między nauczycielami kształcenia i szkolenia zawodowego” (PT)

„Rozmowy z innymi nauczycielami” (PL)

„Koledzy z pracy zawsze pomogą z problemami technicznymi” (EE)

„Wsparcie psychologiczne ze strony kolegów” (CY)

„Wielu nauczycieli podzieliło się swoimi materiałami edukacyjnymi. Wspólnie próbowaliśmy się uporać z tą sytuacją” (BG)

Wsparcie zapewniały także spotkania nauczycieli online (EE, IT, PO), a także dyrekcja szkoły (PL).

WSPARCIE DLA NAUCZYCIELI

- współpraca z innymi nauczycielami
- nowe technologie
- systemy wsparcia w szkole
- wsparcie uczniów
- praca i zaangażowanie nauczycieli
- zarządzanie czasem i priorytety
- cechy osobiste i rozwój osobisty
- dobre samopoczucie psychiczne i fizyczne
- rodzina i przyjaciele

Nowe technologie

Respondenci wskazali także na wsparcie w formie nowych technologii.

„Wsparcie w formie nowych technologii - MS Teams” (PT)

„Dzielenie się informacjami na temat korzystania z platformy Moodle i Teams” (PL)

„Platformy internetowe, takie jak Zoom i Google Meet” (IT)

To właśnie dzięki nowym technologiom nauczanie zdalne mogło być wdrożone „Istnienie narzędzi internetowych, takich jak Zoom, Meet itp. pozwoliło mi kontynuować moją pracę”(IT); „dzięki nowym technologiom mogę pracować i zarabiać”(BG).

Technologia zapewniła nauczycielom także możliwość nauki i odkrywania nowych możliwości „Odkrywanie potencjału technologii, możliwości wykorzystania technologii w nauczaniu” (IT). W Internecie nauczyciele znaleźli również różne platformy, strony internetowe, aplikacje i przewodniki „Poradniki były bardzo przydatne” (PT); „Youtube był dużym wsparciem przy wdrażaniu nowych narzędzi” (PT).

Systemy wsparcia na poziomie szkolnym i krajowym

W czasie pandemii emitowane były różne programy edukacyjne, wielu wydawców zapewniło także darmowy dostęp do materiałów edukacyjnych.

Respondenci z Estonii wskazali na wsparcie informatyczne zapewnione przez szkołę - wsparcie ze strony pracowników szkoły specjalizujących się w stosowaniu cyfrowych metod nauczania; zapewnili oni nauczycielom wsparcie techniczne oraz metodologiczne podczas pandemii.

„Wcześniej zdobyta wiedza i umiejętności ułatwiły mi nauczanie online” (PL); „Jedynym wsparciem były moje dotychczas zdobyte umiejętności” (IT); „Dzięki moim umiejętnościom cyfrowym udało mi się zorganizować lekcje online” (BG); „Brałem już udział w szkoleniach online” (EE); „Udział w szkoleniach i programach rozwoju zawodowego” (PL);

Dostępność zasobów edukacyjnych w szkołach ułatwiła nauczanie zdalne; „dobra baza edukacyjna szkoły” (PL), „szkoła wypożyczyła mi laptop, dzięki któremu mogłem sprawnie pracować” (EE).

Wsparcie uczniów

Nauczyciele otrzymali duże wsparcie od uczniów, którzy uczestniczyli w lekcjach online.

„Chęć uczniów do kontynuowania nauki w środowisku cyfrowym” (BG)

„Moje działania były oparte na interakcji z uczniami, działaliśmy wspólnie. Skupiałem się na motywowaniu uczniów, aby nie tracili koncentracji” (PT)

„Dobre relacje między uczniami” (IT)

„Czasami uczniowie pokazują chęć pokonania problemów związanych z pandemią” (CY)

„Trudno było przekonać uczniów, żeby dołączyli do zajęć na Teams. Dzięki Facebookowi uczniowie komunikowali się ze sobą.” (EE)

Postępy uczniów, nawet niewielkie, również zapewniały wsparcie dla nauczycieli „uczniowie robili postępy, choć proces ten zachodził wolniej” (BG); „wytrwałość, wiara w sukces edukacyjny” (PL), „chęć poszukiwania i testowania alternatywnych sposobów i metod uczenia się” (BG).

Praca i zaangażowanie nauczycieli

Nauczanie zdalne podczas pandemii stanowiło nieoczekiwane wyzwania dla wszystkich zaangażowanych osób. Wiele osób miało więcej pracy do wykonania. Trzeba było dostosować się do wielu zmian.

„Dla mnie najważniejsza jest edukacja uczniów” (BG)

„Skoncentrowanie się na rezultatach pracy i realizacja zadań w miarę możliwości” (EE)

„Największym wsparciem jest lubienie tego co się robi i kontynuacja nauczania w dostępny sposób” (PT)

„Nauczyciele stanowią jedyne wsparcie edukacyjne dla uczniów w wielu rodzinach. Czuję się bardzo potrzeby.” (BG)

„Praca i zaangażowanie uczniów bardzo mnie cieszą” (BG)

Jako pozytywny aspekt nauczania online, część respondentów wskazała równy dostęp do edukacji.

„Nauczanie zdalne było dla mnie nowym doświadczeniem. Uważam, że ma ono również swoje zalety, takie jak łatwość przekazywania wiedzy, np. nie zawsze każdy widzi, co jest wyświetlane przez projektor, czasami w klasie jest zbyt jasno.” (PL)

Zarządzanie czasem i wyznaczanie priorytetów

Nauczanie zdalne wymaga planowania czasu spędzanego z uczniami w formie online.

Ważne jest, aby opracować prosty plan i ustalić priorytety: „posiadanie planu działania” (PT), „umiejętność ustalania priorytetów, optymistyczne podejście” (CY).

„Miałem swobodę zarządzania w ramach swoich zajęć i obowiązków” (EE)

„Skrócenie planu zajęć dało mi czas na szukanie materiałów i przygotowywanie zajęć oraz odpowiadanie na wiadomości i e-maile od uczniów” (PT)

Cechy osobiste i rozwój osobisty nauczyciela

Respondenci wyszczególnili cechy i umiejętności, które umożliwiają radzenie sobie w trudnych sytuacjach: kreatywność (PO), ciekawość (EE),

elastyczność (PT), sumienność (PL).

„Poradziłem sobie, ponieważ nie boję się nowych wyzwań” (EE)

„Samo-motywacja do przystosowania się i dążenia do odniesienia sukcesu” (CY)

Nauczyciele przywiązują wagę do możliwości rozwoju osobistego i uczenia się przez całe życie.

„Chęć rozwoju mimo przeciwności” (IT), „Ciągły rozwój wiedzy i umiejętności” (CY),

„Uczenie się i rozwijanie umiejętności każdego dnia” (PL)

„Uznałam, że poradzę sobie z każdą trudnością; dzięki temu kontynuuję pracę z uczniami na dobrym poziomie” (BG)

Dobre samopoczucie psychiczne i fizyczne

Dbłość o dobre samopoczucie psychiczne i fizyczne okazała się szczególnie ważna podczas pandemii, ponieważ nauczanie i uczenie się odbywało się głównie w domu „posiadanie dobrej kondycji emocjonalnej” (PT), „moje hobby mi pomaga” (PL), „wspieranie innych, gimnastyka, treningi” (PO), „pracuję w domu w komfortowych i bezpiecznych warunkach” (IT).

Rodzina i znajomi

Nauczyciele otrzymywali wsparcie od rodziny i znajomych. Wsparcie ze strony rodziny i przyjaciół zostało wskazane przez respondentów z Portugalii i innych krajów „jedyną rzeczą, która pomaga, jest kontakt z ludźmi, przyjaciółmi i rodziną” (PL), „media społecznościowe umożliwiły kontakt z osobami, z którymi kontakt bezpośredni był utrudniony lub niemożliwy” (IT).

Rodzina i przyjaciele również pomagali w kwestiach technicznych „moje dzieci (17–24 lata) są bardziej zaznajomione z platformami internetowymi” (CY), „nasi znajomi przekazali sprzęt dla uczniów, którzy go nie mieli” (BG).

6.5 Rozwój zawodowy nauczycieli

ZAGADNIENIE – Rozwój zawodowy nauczycieli kształcenia i szkolenia zawodowego jest pozytywną konsekwencją pandemii

Respondenci odpowiedzieli na pytanie: „Jak oceniasz swój rozwój zawodowy w zakresie zdalnego nauczania w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego? W jaki sposób pandemia zmieniła Twoje metody nauczania?”.

Rozwój umiejętności cyfrowych nauczycieli

Umiejętności cyfrowe nauczycieli zwiększyły się w rezultacie nauczania zdalnego.

„Zacząłem częściej wykorzystywać platformy internetowe” (BG)

„Moje umiejętności w zakresie facylitacji online poprawiły się; organizowałam sesje online z wykorzystaniem narzędzi do nauczania i oceny” (CY)

„Nauczanie online sprawiło, że rozwinąłem się w tej dziedzinie” (PL)

„Umiem lepiej korzystać z narzędzi cyfrowych” (EE)

ROZWÓJ ZAWODOWY

- rozwój umiejętności cyfrowych
- cenne doświadczenie
- zmiany w nauczaniu i uczeniu się
- nowe metody
- większa elastyczność
- większe skoncentrowanie na uczniu
- rozwój umiejętności planowania

Doświadczenia nauczycieli

Nauczyciele cenią sobie doświadczenia, które zdobyli podczas nauczania zdalnego.

„Zdobyłem cenne doświadczenia” (BG)

„Doświadczenia te zapewniły mi rozwój oraz możliwość dostosowania się do nowych okoliczności. Jestem teraz bardziej pewna siebie, jeśli chodzi o nauczanie zdalne” (PT)

Zmiany w nauczaniu i uczeniu się

Pandemia zmieniła tradycyjne nauczanie, nauczyciele musieli znaleźć rozwiązania i sposoby radzenia sobie z tą sytuacją.

„Poszukiwanie możliwych sposobów prowadzenia zajęć online udowodniło mi, że jest to możliwe” (BG).

Realizacja zajęć praktycznych online stanowiła kolejne wyzwanie i zapewniła możliwości rozwoju.

„Pandemia zmieniła sposób, w jaki pracowaliśmy na zajęciach praktycznych” (PT)

„Moja wiedza na temat szkolenia zawodowego jest większa” (IT)

Nauczyciele stali się bardziej elastyczni w swojej pracy.

„Jestem bardziej elastyczny, biorę pod uwagę wiele zmiennych” (PT)

„Musieliśmy dostosować wszystkie materiały i zazwyczaj zmienialiśmy plan w zależności od sytuacji” (CY)

„Stałem się jeszcze bardziej elastyczny w rezultacie nauczania zdalnego, głównie ze względu na kwestie techniczne i ograniczony czas” (BG)

Wielu respondentów przyznaje, że okres nauczania zdalnego podczas pandemii **znacząco zmienił ich metody nauczania**, nowe rozwiązania zostały osiągnięte poprzez analizę i testowanie różnych możliwości. Nauczanie stało się **bardziej skoncentrowane na uczniu**, proces nauczania trzeba było zaplanować bardziej szczegółowo.

„Ten czas skłonił mnie do zastanowienia się nad różnymi zadaniami edukacyjnymi oraz do uaktualnienia istniejących materiałów dydaktycznych” (EE)

„Proces uczenia się stał się bardziej skoncentrowany na uczniu” (PT)

„Pozwoliło mi to poszerzyć i urozmaicić moje sposoby nauczania i szkolenia o treści / zasoby internetowe” (IT)

„Musiałem myśleć kreatywnie i sprawdzać inne opcje i narzędzia internetowe, które były dostępne i mogły poprawić jakość nauczania” (CY)

Nauczanie musiało stać się bardziej atrakcyjne dla ucznia, aby utrzymać motywację ucznia na odległość.

„Musiałam wykorzystywać więcej obrazów i schematów, aby tematy były prezentowane w ciekawszy i bardziej przystępny sposób” (IT)

Obratem bardziej praktyczne podejście do nauczania oraz szukałem innowacji (PT)

Nauczyciele przedstawili wiele wniosków dotyczących ich umiejętności zawodowych oraz możliwości technologicznych i metodologicznych.

„Mam jeszcze dużo do opanowania” (IT)

„Wierzę w metodę blended learning, w tym w korzystanie z uczenia asynchronicznego” (CY)

„Wszystko jest możliwe” (EE)

Podsumowując, nauczanie zdalne podczas pandemii doprowadziło do znacznego rozwoju cech osobistych, postaw i umiejętności zawodowych nauczycieli VET we wszystkich badanych krajach.

6.6 Wnioski wyciągnięte z doświadczeń podczas pandemii

ZAGADNIENIE – Nauczyciele zauważają, że mogą osiągnąć i nauczyć się o wiele więcej

Respondenci odpowiedzieli na pytanie „Czego się nauczyłeś/aś podczas nauczania zdalnego w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego podczas pandemii?”.

Edukacja i jej jakość powinna być priorytetem dla wszystkich

Możliwość nauczania online w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego

Nauka online jest możliwa i skuteczna, ale ma zdecydowanie inny charakter.

„Skuteczne nauczanie online jest możliwe, jeśli dołożymy odpowiednich starań” (BG)

„To przydatna alternatywa” (PT)

„Jest to przydatna metoda nauczania” (CY)

„Powinniśmy doceniać dodatkowe możliwości” (BG)

• Dostosowanie programu nauczania i organizacja nauczania zdalnego

Program nauczania musi zostać dostosowany do potrzeb nauczania online; potrzebnych jest także wiele zmian w organizacji nauczania.

„Dostosowanie programu nauczania” (BG)

„Wszystko co chcemy przekazać uczniom powinno zostać wyświetlone na ekranie komputera; powinniśmy reagować na zapytania / problemy uczniów” (PT)

„Nauczanie online jest zupełnie inne niż nauczanie tradycyjne; potrzebuje wielu starań, aby było skuteczne” (CY)

WNIOSKI WYCIĄGNIĘTE Z DOŚWIADCZEŃ PODCZAS PANDEMII

- nauczanie online przedmiotów zawodowych jest możliwe
- program nauczania i proces uczenia się muszą zostać dostosowane
- więcej wyzwań
- potrzebna jest większa elastyczność
- wykorzystanie technologii cyfrowych w kształceniu zawodowym
- nowe metody
- nastawienie na rozwój
- potrzeba współpracy
- bardziej spersonalizowane nauczanie i uczenie się
- trudniejsze zaangażowanie uczniów

Więcej wyzwań podczas nauczania zdalnego

Nauczanie online stawia obecnie wiele wyzwań przed nauczycielami i uczniami; wymaga również więcej przygotowań ze strony nauczyciela.

„Nauczanie zdalne jest o wiele trudniejsze niż nauczanie w szkole.” (CY)

„Pracujemy dużo więcej, a rezultaty są niższe” (PT)

„Kształcenie zawodowe to wyzwanie; uczenie się nowych metod jest satysfakcjonujące.” (IT)

• Większa elastyczność dla nauczycieli i uczniów

Nauczyciele i uczniowie muszą być bardziej elastyczni, szybko reagować na zmiany i rozwiązywać problemy.

„Trzeba być ciągle przygotowanym na niespodzianki” (EE)

„Rozwiązywanie problemów” (IT)

„Musimy być przygotowani na każdą sytuację” (PT)

„Muszę stać się bardziej kreatywny w nauczaniu” (BG)

„Trzeba być elastycznym” (EE)

Wykorzystanie technologii cyfrowych w kształceniu zawodowym

Pandemia wymusiła natychmiastowe wdrożenie technologii cyfrowych w nauczaniu.

„Gdyby nie pandemia, technologie cyfrowe nie zostały by wdrożone w nauczanie i poznane aż tak bardzo przez nauczycieli i uczniów” (BG)

„Wielu nauczycieli i uczniów zdobyło nowe umiejętności techniczne” (BG)

„Korzystanie z wielu nowych platform i programów ułatwiających nauczanie i uczenie się online” (PL)

Nowe metody nauczania / rozwój nauczycieli / nastawienie na rozwój

- „Uczę się nowych metod nauczania, choć nie jestem do nich do końca przekonana” (IT)
- „Potrzebuję nowych, lepszych sposobów motywowania moich uczniów do nauki podczas nauczania online” (BG)
- „Zawsze można coś jeszcze ulepszyć” (EE)
- „Potrafię podejmować wyzwania i stale doskonalić swoje umiejętności nauczania” (BG)

Rekomendacje nauczycieli w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego

- „Podczas lekcji online potrzebne są częste przerwy” (CY)
- „Komplikacje są zbędne” (EE)
- „Trzeba być bardziej empatycznym. Zdałem sobie sprawę, że nie wszyscy uczniowie są w stanie uczyć się w domu z uwagi na różne problemy lub nie mają odpowiednich narzędzi do pracy.” (PT)
- „Aktywne słuchanie podczas lekcji jest bardzo ważną umiejętnością.” (IT)
- „Nie można oczekiwać, że uczniowie z dnia na dzień będą w stanie uczyć się zdalnie, to wymaga czasu” (EE)
- „Cierpliwość wobec uczniów” (BG)

Bardziej spersonalizowane nauczanie i uczenie się

- „Podczas nauczania zdalnego, podejście indywidualne ma jeszcze większą wartość” (EE)
- „Dobre nauczanie ma indywidualny charakter” (PT)
- „Nikt nie powinien być zostawiony w tyle. Należy utrzymać stały kontakt z uczniami.”

Zaangażowanie uczniów to wyzwanie

- „Podczas nauczania w szkole, ciężko jest utrzymać uwagę uczniów; jeszcze trudniej jest podczas nauczania zdalnego” (PT)
- „Umiejętność utrzymania uwagi uczniów na wysokim poziomie bez bezpośredniego kontaktu” (IT)

Wnioski

Szkoła oraz nauczanie tradycyjne jest bardzo ważne dla uczniów i nauczycieli. Edukacja i jej jakość powinny być priorytetem dla wszystkich. Prowadzenie lekcji online podczas pandemii zapewni wiele doświadczeń i umiejętności, które będą mogły zostać korzystnie wykorzystane w przyszłości.

- „Szkoła (miejsce) jest bardzo ważna dla uczniów i nauczycieli” (PT)
- „Edukacja musi być priorytetem dla wszystkich” (CY)
- „Pandemia stanowi test potencjału uczenia się online. Odkryte zostały główne ograniczenia nauki online: posiadanie odpowiednich umiejętności cyfrowych, sprzętu komputerowego i połączenia internetowego, trudność w rozwijaniu umiejętności praktycznych” (PT).

6.7 Zmiany w kształceniu i szkoleniu zawodowym

ZAGADNIENIE – Nauczyciele kształcenia i szkolenia zawodowego uważają, że zmiany w szkolnictwie zawodowym są konieczne oraz że potrzebne jest wsparcie w promowaniu tych zmian

Respondenci odpowiedzieli na pytanie „W jaki sposób pandemia zmieniła kształcenie i szkolenie zawodowe?”.

Zmiany metod i organizacji pracy

W związku z pandemią obowiązkowe nauczanie zdalne było wyzwaniem zarówno dla uczniów, jak i nauczycieli, zwłaszcza w przypadku realizacji przedmiotów / działań praktycznych. Zmieniły się metody i organizacja pracy; każdy musiał się dostosować w krótkim czasie.

„Zmieniła się tradycyjna koncepcja nauczania” (PT)

„Nowe środowisko pracy; organizacja pracy wymagała przemyślenia” (EE)

„Okazało się, że możliwe są różne formy nauczania” (PT)

Praktyczna nauka stała się jeszcze ważniejsza

Zmiany w nauczaniu praktycznym mogą przynieść pozytywne rezultaty; zwiększyć jego znaczenie.

„Wprowadzane są ciągłe zmiany, co może mieć pozytywne rezultaty” (PT)

„Wszyscy zrozumieli, jak ważne są umiejętności praktyczne” (CY)

Wzrost znaczenia uczenia się online i wykorzystania technologii

Znaczenie nauczania online oraz wykorzystania technologii znacznie wzrosło; był to jedyny sposób, aby kontynuować nauczanie. Technologia ciągle się rozwija, jednak nauczanie zdalne wciąż pozostawia wiele do życzenia.

„Nauczanie zdalne umożliwiło uczniom kontynuowanie nauki” (PT)

„Nauczanie zdalne sprawiło, że środowisko internetowe stało się nieodłącznym elementem naszego życia (często jest to jedyny sposób, aby się uczyć i komunikować)” (IT)

„Ze względu na brak alternatyw, nauka online zdobyła większe znaczenie, jej potencjał zwiększył się, jednak wciąż ma ona swoje wady.” (BG)

„Technologia jest teraz dużo ważniejsza” (PL)

ZMIANY W KSZTAŁCENIU I SZKOLENIU ZAWODOWYM

- zmiany metod i organizacji pracy
- praktyczna nauka stała się jeszcze ważniejsza
- wzrosło znaczenie uczenia się online i wykorzystania technologii
- większe umiejętności cyfrowe
- nauczyciele są bardziej kreatywni i elastyczni
- pozytywne zmiany w jakości nauczania
- nowe podejścia do kluczowych umiejętności
- większa niezależność uczniów
- nauka praktyczna została częściowo zastąpiona teorią
- trudności z realizacją praktyk i staży
- rezultaty nauczania online są zależne od miejsca zamieszkania
- zarówno negatywne, jak i pozytywne skutki w dłuższej perspektywie

Większe umiejętności cyfrowe

Umiejętności cyfrowe użytkowników znacznie się poprawiły, każdy musiał się wiele nauczyć.

„Poprawa umiejętności technicznych nauczycieli i uczniów” (BG)

„Wiele się nauczyliśmy o korzystaniu z narzędzi cyfrowych” (EE)

„Sytuacja ta zachęciła nauczycieli do samo-rozwoju, jeśli nie znali możliwości technologii cyfrowych” (PT)

Nauczyciele są bardziej kreatywni i elastyczni

Nauczyciele musieli stać się bardziej kreatywni i elastyczni, musieli szybko znaleźć nowe rozwiązania. Może to być początek poważnych zmian w edukacji.

„Nauczyciele powinni stać się bardziej elastyczni i szukać rozwiązań w internecie” (PL)

„Pandemia wymaga od nas kreatywności. Uświadomiła nas, że świat się zmienia i że edukacja musi dostosować się do tej zmiany” (PT)

Pozytywne zmiany w jakości nauczania

W jakości nauczania zauważalne są pozytywne zmiany, istniejące działania edukacyjne trzeba było przemyśleć na nowo oraz znaleźć nowe rozwiązania. Wprowadzone zostało wiele ulepszeń.

„Mam mądrzejsze podejście do pracy” (IT)

„Jest teraz więcej czasu na naukę i zrozumienie” (CY)

„Praktyczne zajęcia online są kwestionowane” (PT)

„Poznaliśmy słabości systemu zdalnego” (BG)

Nowe podejścia do kluczowych umiejętności

W rezultacie dostosowywania metod nauczania, nauczyciele opracowali nowe podejścia do kluczowych umiejętności, którym do tej pory poświęcano nieco mniej uwagi, np. nastawienie na rozwój, inteligencja emocjonalna itp.

„Wykorzystanie nowych narzędzi edukacyjnych podkreśla znaczenie inteligencji emocjonalnej, nastawienia na rozwój, wytrwałości, elastyczności itp.” (CY)

Większa niezależność uczniów

W kwestii wpływu zdalnego nauczania na uczniów, zauważalne są pozytywne i negatywne aspekty. Uczniowie są bardziej niezależni w rezultacie zdalnego nauczania. Jednak znacznie trudniej jest ich zaangażować.

„Trzeba uczyć uczniów jak się zorganizować” (BG)

„Uczniowie są bardziej niezależni” (PT)

„Trudniej jest zaangażować uczniów” (EE)

„Poziom edukacji jest niższy” (PL)

Nauka praktyczna została częściowo zastąpiona teorią

Praktyczna nauka została w pewnych przypadkach zastąpiona teorią, a rola nauczyciela w procesie uczenia się stała się bardziej widoczna. Wielu uczniów nie wykorzystało efektywnie możliwości bycia bardziej niezależnym i odpowiedzialnym. Z opinii respondentów wynika, że realizacja działań i zadań praktycznych online nie jest możliwa.

„Pandemia zmusiła nas do tymczasowego zastąpienia praktyki teorią” (IT)

„Nauczyciele muszą więcej pokazywać i wyjaśniać, uczniowie nie mają szansy uczyć się

poprzez praktykę" (PL)

„Nauczanie stało się znacznie bardziej skomplikowane. Było wiele zadań, które wymagały fizycznej obecności; z powodu pandemii uczniowie musieli być bardziej niezależni i sami znaleźć rozwiązania. Uczniowie często się poddawali." (EE)

Trudności z realizacją praktyk i staży

Pandemia wpłynęła także na gospodarkę, w związku z tym firmy doświadczały wielu trudności, co negatywnie wpłynęło na realizację praktyk i staży przez uczniów w jakiegokolwiek formie.

„W 2020 roku wielu uczniów nie mało możliwości odbycia praktyk i staży" (CY)

„Pandemia znacznie utrudniła organizację praktyk; w jej rezultacie wzrosło bezrobocie, firmy nie chciały lub nie miały możliwości przyjmować praktykantów" (CY)

Rezultaty nauczania online są zależne od miejsca zamieszkania oraz nauczycieli

Wpływ pandemii na nauczanie jest inny w dużych miastach i w obszarach wiejskich, gdzie dostęp do technologii i Internetu może być ograniczony. Wiek i postawa nauczycieli również odgrywa istotną rolę w kwestii akceptacji zmian.

„Pandemia zmieniła i ulepszyła naukę online. W większych miastach, gdzie jest dobry dostęp do internetu, prowadzone są efektywne szkolenia online. Zależy to także w dużej mierze od kompetencji nauczycieli. Wielu starszych nauczycieli odmawia przyjęcia nowego sposobu nauczania i rozwijania swoich umiejętności. Jednak duża liczba nauczycieli, którzy umiejętnie wykorzystują internetowe zasoby edukacyjne, potrafi zaangażować uczniów i skutecznie kierować procesem uczenia się." (BG)

Nagatywne skutki nauczania zdalnego w dłuższej perspektywie

Istnieje powszechna opinia, że kształcenie i szkolenie zawodowe potrzebuje zmian oraz lepszego dostosowania do wymagań rynku pracy.

„Pandemia COVID-19 poważnie wpłynęła na umiejętności, uczenie się przez całe życie i uczenie się w miejscu pracy itp. Przerwane zostało szkolenie, procesy przekwalifikowania się i rozwoju umiejętności osób młodych i dorosłych na całym świecie. Pandemia spowodowała problemy z przeprowadzeniem egzaminów, opóźniła ukończenie szkoleń i bezpośrednio wpływa na losy uczniów. Przyczyniła się także do pogłębienia nierówności dotyczących pracowników i uczniów na całym świecie." (PT)

Pozytywne skutki nauczania zdalnego w dłuższej perspektywie

Z drugiej strony, wyzwania i niepewność podczas pandemii są postrzegane jako szansa na pozytywne zmiany w świecie pracy w zakresie dostępności, integracji i wyrównywania szans.

„Uczniowie objęci kształceniem i szkoleniem zawodowym doświadczyli wielu wyzwań

i niepewności podczas pandemii. Jednak pandemia pozwoliła na zidentyfikowanie i ocenienie rozwiązań dotyczących rozwoju pracowników." (PT).

7. Wnioski dotyczące zdalnego nauczania w roku 2020 i 2021

ZAGADNIENIE – Istnieje większe zapotrzebowanie na zdalną formę kształcenia i szkolenia zawodowego i dlatego będzie ona stosowana również w okresie po pandemii

Nauczanie zdalne wprowadzone ze względu na pandemię przyniosło poważne zmiany w kształceniu i szkoleniu zawodowym, w tym w realizacji praktyk i staży przez uczniów; pandemia wpłynęła na uczniów, nauczycieli oraz środowisko społeczne i gospodarcze, co będzie miało długoterminowe skutki.

W czasie przeprowadzania niniejszego badania wiele krajów wciąż walczy z pandemią, w wielu krajach obowiązują ograniczenia, szkoły wciąż są zamknięte – trwa zdalne nauczanie. Już teraz wiemy, że rzeczywistość po pandemii nie będzie taka sama; pandemia wymusiła wiele zmian. Zmiany w uczeniu się, komunikacji i pracy zostały wprowadzone i przyjęte; ludzie zmieniają swoje nastawienie do wielu kwestii. Znacznie wzrosło wykorzystanie technologii cyfrowych w nauce, komunikacji i pracy i zapewne będzie kontynuowane po pandemii.

Choć podczas pandemii pojawiło się wiele trudności i wyzwań związanych z nauczaniem zdalnym, zebrane dane są cenne w zakresie wprowadzania innowacji w kształceniu i szkoleniu zawodowym.

7.1 Skuteczność nauczania zdalnego

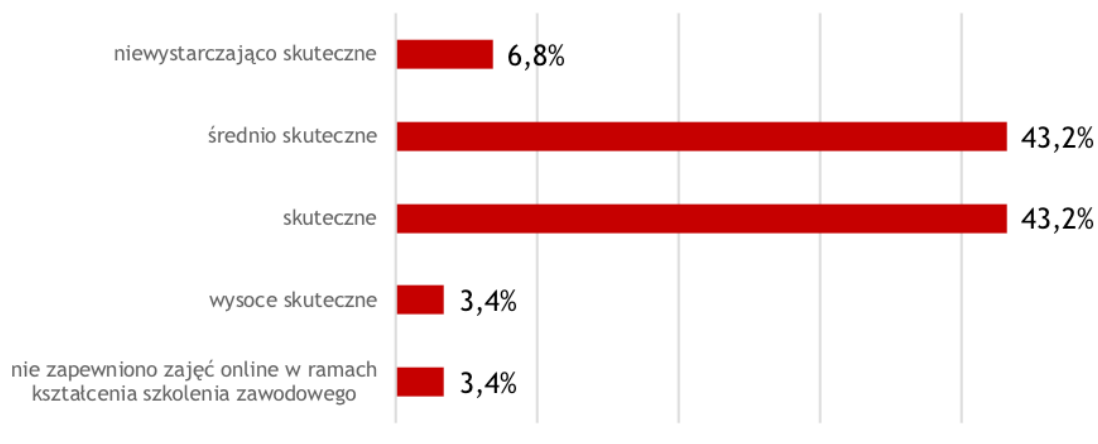
ZAGADNIENIE – Nauczyciele kształcenia i szkolenia zawodowego zauważają spadek efektywności nauczania zdalnego w czasie pandemii

Respondenci odpowiedzieli na pytanie „Jak oceniasz swoje działania w ramach nauczania zdalnego w kształceniu i szkoleniu zawodowym?” za pomocą stwierdzeń: wysoce skuteczne, skuteczne, średnio skuteczne, niewystarczająco skuteczne, nieskuteczne. Z analizy odpowiedzi wynika, że (Wykres 15) większość nauczycieli (89,8%) ocenia swoje działania jako skuteczne, w tym bardzo skuteczne 3,4%, skuteczne 43,2%, średnio skuteczne 43,2%. Tylko 6,8% respondentów ocenia swoje działania jako niewystarczająco skuteczne.

90% respondentów ocenia swoje działania jako skuteczne

64% respondentów wskazuje, że efektywność podczas pandemii spadła

Jak oceniasz swoje działania w ramach nauczania zdalnego w kształceniu i szkoleniu zawodowym?

Wykres 24. Samoocena nauczycieli dotycząca zdalnego nauczania

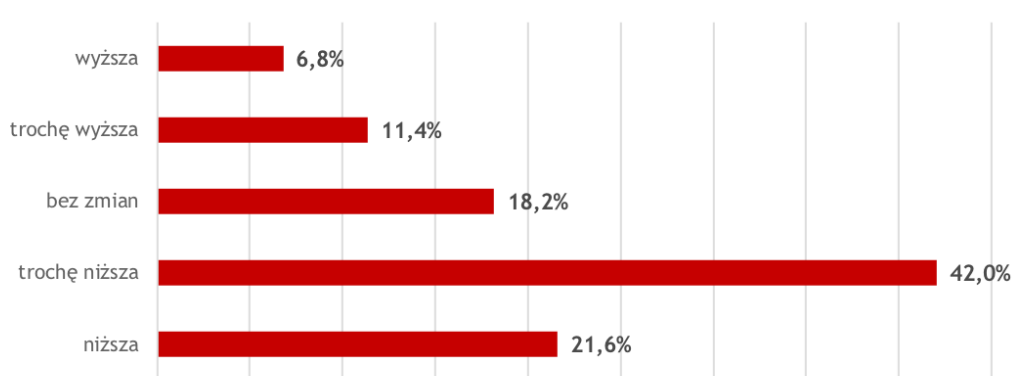
Respondenci ocenili skuteczność zdalnego nauczania w czasie pandemii w porównaniu z tradycyjnymi metodami nauczania w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego przed pandemią za pomocą stwierdzeń: niższa, trochę niższa, bez zmian, trochę wyższa, wyższa.

Z analizy odpowiedzi respondentów wynika, że skuteczność zdalnego nauczania podczas pandemii trochę spadła (42%), spadła (21,6%), co stanowi łącznie 63,6% respondentów.

Istnieją jednak opinie przeciwne, prawie jedna piąta, 18,2% respondentów twierdzi, że efektywność zdalnego nauczania wzrosła (6,8%) lub trochę wzrosła (11,4%).

Ta sama liczba respondentów twierdzi, że 18,2%, nie dostrzegła żadnych zmian.

Oceń skuteczność zdalnego nauczania w czasie pandemii w porównaniu z tradycyjnymi metodami nauczania w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego przed pandemią

Wykres 25. Skuteczność zdalnego nauczania w porównaniu z nauczaniem tradycyjnym

7.2 Co jest ważne w zdalnym nauczaniu w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego?

ZAGADNIENIE – Zdalne uczenie się w miejscu pracy (WBL) powinno: - być jak najbardziej praktyczne; - motywować uczniów

Respondenci odpowiedzieli na pytanie: „Jak myślisz, co jest najważniejsze podczas zdalnego nauczania w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego?”. Z odpowiedzi wynika, że (Wykres 26) najważniejsze są „rzeczywiste trudności i rozwiązania związane z zadaniami praktycznymi” (29,5% respondentów) oraz „motywowanie uczniów” (28,4% respondentów).

Respondenci najrzadziej wybierali odpowiedź „kwestie emocjonalne związane z rezultatami pracy” (4,5%) oraz „czas potrzebny do praktycznej realizacji zadania” (5,7%).

Jak myślisz, co jest najważniejsze podczas zdalnego nauczania w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego?

Wykres 26. Najważniejsze kwestie w zdalnym nauczaniu

7.3 Potrzeba zmian w kształceniu i szkoleniu zawodowym

ZAGADNIENIE – Zmiany długoterminowe w kształceniu i szkoleniu zawodowym będą dotyczyć:

- dokładnego przygotowania, narzędzi i metod nauczania zdalnego
- szkoleń dla nauczycieli.

Respondenci odpowiedzieli na pytanie: „W jaki sposób i w jakim stopniu zdalne nauczanie w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego powinno zostać zweryfikowane i zmienione po zakończeniu pandemii (w perspektywie długoterminowej)?”. Częstą odpowiedzią było: „Rola zdalnego nauczania w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego powinno się zwiększyć. Nauczanie z wykorzystaniem technologii cyfrowych powinno być kontynuowane, należy wprowadzić odpowiednie zmiany i ulepszenia. Zdalne nauczanie okazało się być skuteczną opcją.

Zdalne nauczanie w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego powinno zostać zweryfikowane i ulepszone, ponieważ z pewnością będzie wykorzystywane w przyszłości.” (CY)

„Nauczanie zdalne jest to skuteczna opcja”. (BG)

Respondenci z niemal wszystkich krajów proponują połączenie nauczania zdalnego z nauczaniem tradycyjnym.

„Myślę, że w edukacji jest miejsce na nauczanie zdalne, jednak ta metoda musi być dobrze wykorzystywana; nauczanie tradycyjne jest niezbędnym elementem edukacji” (BG)

„Uważam, że system kształcenia mógłby mieć formę mieszaną” (PT)

„Nauczanie zdalne zostanie połączone z wcześniej stosowanymi metodami” (EE)

„Nauczanie zdalne jest świetnym dodatkiem / wsparciem dla tradycyjnego nauczania w szkole” (PL)

W celu skutecznego wykorzystania zdalnych metod nauczania po powrocie do nauczania tradycyjnego po pandemii, **niezbędne są odpowiednie działania przygotowawcze.**

„Żyjemy obecnie w okresie przejściowym dla kształcenia i szkolenia zawodowego. Dlatego w nadchodzącym okresie po pandemii, kształcenia zawodowe będzie musiało zostać zweryfikowane.” (CY)

„Weryfikacja jest potrzebna, aby w przyszłości zostały podjęte dobre decyzje” (EE)

„Wciąż brakuje metod, struktury itp.” (CY)

POTRZEBA ZMIAN W KSZTAŁCENIU I SZKOLENIU ZAWODOWYM

- nauczanie zdalne powinno zostać połączone z nauczaniem tradycyjnym
- należy przeprowadzić działania przygotowawcze
- odpowiednie narzędzia i sprzęt
- dobre połączenia internetowe
- odpowiednie metody i treści
- komunikacja i współpraca
- rozwój umiejętności nauczycieli
- nowa kultura cyfrowa
- więcej nauki online w przyszłości
- współpraca międzynarodowa

Narzędzia i sprzęt

- „Platformy powinny być bardziej intuicyjne i prostsze w użyciu” (IT)
- „Narzędzia i zasady powinny być prostsze i ujednolicone” (IT)
- „Szerszy dostęp do materiałów online” (PL)
- „Wsparcie uczniów i nauczycieli w korzystaniu z urządzeń technicznych, aby móc dotrzeć do maksymalnej liczby uczniów” (BG)
- „Wykorzystanie wspólnych i prostszych narzędzi przez wszystkich” (IT)

Równość

- „Nie każdy uczeń ma dostęp do internetu; nie każdy ma równe szanse” (PT)
- Metody i treści
- „Znalezienie rozwiązań (cyfrowych), aby nauczać praktycznych umiejętności” (EE)
- „Nagrania wideo mogłyby zostać wykorzystane do nauczania praktycznych umiejętności” (PT)
- „Zróżnicowanie metod nauczania, wykorzystanie zdobytej wiedzy i umiejętności cyfrowych w celu uatrakcyjnienia nauczania” (IT)

Komunikacja i współpraca

- „Poprawa komunikacji między nauczycielami i uczniami z pewnością miałaby pozytywny wpływ”. (IT)
- „Wymiana doświadczeń między współpracownikami” (EE)
- „Nauczanie online to dobre doświadczenie, jeśli chodzi o pracę grupową za pośrednictwem platform” (PL)

Szkolenie nauczycieli

- „Ulepszenie systemów szkolenia oraz opracowanie strategii w celu spełnienia potrzeb rynku pracy w przyszłości” (PT)
- „Więcej szkoleń w zakresie korzystania z technologii i alternatywnych metod nauczania” (IT)
- „Wszyscy (nauczyciele / uczniowie) byliśmy nieprzygotowani na naukę zdalną. Dobre przygotowanie oraz ulepszenie narzędzi cyfrowych może sprawić, że nauczanie zdalne będzie lepsze niż tradycyjne.” (CY)
- „Musimy przygotować się na częstsze nauczanie online” (EE)

Nowa kultura cyfrowa

- „Nowa kultura cyfrowa powinna zostać wprowadzona jak najszybciej w każdej instytucji” (IT)

Przyszłość oparta na samo-rozwoju

- „Okresy przejściowe są zawsze trudne. Uważam, że uczniowie są w pełni zdolni do samodzielnego uczenia się, celem zdalnego nauczania jest ich monitorowanie i wskazywanie im drogi.” (PT)

Więcej nauki online w przyszłości

- „Nauczanie zdalne będzie z pewnością wykorzystywane w przyszłości, więc obecne metody powinny zostać ulepszone” (BG)
- „Nauczanie zdalne powinno zostać włączone do tradycyjnego systemu nauczania, ponieważ daje ono wiele możliwości” (PL)

„Choć pandemia stawia poważne wyzwania przed nauczycielami i uczniami, może przynieść pozytywne skutki - bardziej skuteczny system kształcenia i szkolenia zawodowego. Zwłaszcza jeśli szkoły pozostaną zamknięte przez długi czas, systemy zdalne oraz innowacje technologiczne mogą zostać przyjęte na stałe". (PT)

Współpraca międzynarodowa

„Realizacja większej liczby projektów europejskich" (IT)

8. Zalecenia dotyczące indywidualnych rozwiązań w zakresie zdalnego kształcenia w miejscu pracy (vWBL)

Zalecenie Rady z dnia 24 listopada 2020 r. w sprawie kształcenia i szkolenia zawodowego na rzecz zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności zakłada, że **wysokiej jakości innowacyjne systemy kształcenia i szkolenia zawodowego**

Rada Europejska w 2020 r. przedstawiła zalecenia dotyczące nowych celów w zakresie wysokiej jakości i innowacyjnego kształcenia i szkolenia zawodowego (VET).

zapewniają umiejętności potrzebne do wykonywania pracy, rozwoju osobistego i aktywności obywatelskiej, pomagają dostosować się do podwójnej transformacji cyfrowej i ekologicznej w celu radzenia sobie z sytuacjami nadzwyczajnymi oraz zmianami gospodarczymi, a także wspierają rozwój gospodarczy i spójność społeczną. Zapewniają także umiejętności, które pomogą w zdobyciu lub stworzeniu miejsc pracy odpowiadających zapotrzebowaniu na rynku pracy

Rada określiła cele dla kształcenia i szkolenia zawodowego na następujące lata:

1. System kształcenia i szkolenia zawodowego jest elastyczny w zakresie dostosowywania się do zmian na rynku pracy.
 2. **Elastyczność i możliwości** rozwoju są podstawą kształcenia i szkolenia zawodowego.
 3. Kształcenie i szkolenie zawodowe **stymulują innowacje i wzrost** oraz przygotowuje do cyfrowej i ekologicznej transformacji, a także do wykonywania zawodów, na które jest duże zapotrzebowanie na rynku pracy.
 4. Kształcenie i szkolenie zawodowe zapewnia możliwość organizacji szkoleń / zdobywania umiejętności w sposób nowoczesny i cyfrowy.
 5. Kształcenie i szkolenie zawodowe promuje **równość szans**.
- Sektor kształcenia i szkolenia zawodowego (VET) działa zgodnie z następującymi zaleceniami w celu osiągnięcia powyższych celów: Programy kształcenia i szkolenia zawodowego oferują **zrównoważony zestaw umiejętności zawodowych, w tym technicznych**, dobrze dostosowanych do wszystkich cykli gospodarczych, zmiennego rynku pracy i metod pracy oraz kompetencji kluczowych, w tym umiejętności podstawowych, informatycznych, przekrojowych, ekologicznych i innych umiejętności życiowych, które stanowią solidne podstawy odporności społecznej, procesu uczenia się przez całe życie, szans na zatrudnienie przez całe życie, włączenia społecznego, aktywności obywatelskiej i rozwoju osobistego.
 - Programy kształcenia i szkolenia zawodowego na **wszystkich poziomach zawierają elementy uczenia się w miejscu pracy**, które są rozszerzane również w ramach ustawicznego kształcenia i szkolenia zawodowego.
 - Programy kształcenia i szkolenia zawodowego są **skoncentrowane na uczniu**, oferują

dostęp do nauki stacjonarnej, nauki w formie cyfrowej lub mieszanej, elastycznej i modułowej ścieżki opartej na uznaniu efektów kształcenia pozaformalnego i nieformalnego oraz umożliwiają rozwój kariery i postęp w nauce; programy ustawicznego szkolenia zawodowego są zaprojektowane tak, aby można je było dostosować do potrzeb rynku pracy, sektora lub indywidualnych potrzeb w zakresie podnoszenia lub zmiany kwalifikacji zawodowych.

- Programy kształcenia i szkolenia zawodowego są **realizowane za pomocą odpowiedniej kombinacji otwartych, cyfrowych i partycypacyjnych środowisk edukacyjnych**, w tym miejsc pracy sprzyjających uczeniu się; są wspierane przez nowoczesną i dostępną infrastrukturę, sprzęt i technologię oraz wszechstronne metody i narzędzia, np. symulatory oparte na technologiach informacyjno-komunikacyjnych (TIK), rzeczywistość wirtualną i rozszerzoną, które zwiększają dostępność i skuteczność oferty szkoleniowej, w tym dla małych przedsiębiorstw.
- **Nauczyciele, trenerzy i pozostali personel kształcenia i szkolenia zawodowego zapewniają wstępny i ustawiczny rozwój zawodowy** w celu: dostarczenia wysokiej jakości szkoleń; rozwijania umiejętności technicznych i cyfrowych oraz skutecznych innowacyjnych metod szkoleniowych, w tym nauczania w środowisku wirtualnym; zgodnie z najnowszymi osiągnięciami pedagogiki zawodowej i cyfrowej, pracy z cyfrowymi narzędziami nauczania oraz w zróżnicowanych i wielokulturowych środowiskach.
- Programy kształcenia i szkolenia zawodowego są **dostępne za pośrednictwem cyfrowych platform edukacyjnych**, wspomaganych narzędziami, urządzeniami i dostępem do Internetu, w szczególności dla grup w trudnej sytuacji finansowej oraz osób mieszkających na obszarach wiejskich lub oddalonych.

Osiągnięcie lepszej równowagi między inwestycjami w obszarze kształcenia i szkolenia

a dynamicznie zmieniającymi się, w wyniku cyfryzacji i automatyzacji, potrzebami w zakresie umiejętności wymaga trafnego przewidywania przyszłych potrzeb w zakresie umiejętności,

a także infrastruktury służącej nabywaniu tych umiejętności. Wieloletnie badania CEDEFOP (Europejskiego Centrum Rozwoju Szkolenia Zawodowego) w zakresie przewidywania przyszłych potrzeb dotyczących umiejętności oraz niedopasowania umiejętności wymaganych

i oferowanych w krajach UE pokazują, że **zastosowanie podejścia integracyjnego w zarządzaniu umiejętnościami** odgrywa kluczową rolę we wzmacnianiu komunikacji pomiędzy kształceniem i szkoleniem zawodowym a rynkiem pracy.

- **Metody oparte na działaniu w praktyce w kształceniu i szkoleniu zawodowym w miejscu pracy**

Proces nauczania i uczenia się wymaga od nauczycieli ciągłego aktualizowania wiedzy na temat strategii mediacji treści.

Ten aspekt odnosi się również do kształcenia i szkolenia zawodowego, ponieważ tutaj również potrzebne są metody nauczania, które pozwalają na znaczące i dostosowane do kontekstu kształcenie w celu rozwijania umiejętności przydatnych w życiu osobistym i zawodowym ucznia. W tej perspektywie jednym z najlepszych rozwiązań są metody oparte na działaniu w praktyce, które podkreślają rolę ucznia w procesie kształcenia. Sprzyjają one również autonomii ucznia, stymulują kreatywność i przygotowują do samodzielnego podejmowania decyzji. Dzięki zastosowaniu metod opartych na działaniu w praktyce, uczniowie przyjmują czynną rolę w procesie uczenia się.

Metody oparte na działaniu w praktyce ułatwiają zaangażowanie uczniów oraz umożliwiają uczniom zdobywanie nowych umiejętności poprzez działanie.

- **Uczenie się przez doświadczenie**

Metody/strategie pedagogiczne to sposoby organizowania działań zgodnie z planem dla osiągnięcia założonych celów. Uczenie się przez doświadczenie to koncepcja, która opiera się na doświadczeniu, jakie uczeń zdobywa w trakcie procesu uczenia się.

- Post-covidowe zmiany w edukacji cyfrowej

Okres nauczania zdalnego podczas pandemii zmienił postrzeganie edukacji cyfrowej. Nie jest to już tylko jedynie dodatkowa umiejętność, lecz niezbędna i skuteczna metoda nauczania, uczenia się i komunikacji.

Edukacja cyfrowa zapewnia możliwość komunikacji oraz uczenia się, wykorzystuje narzędzia i środowiska cyfrowe, ma charakter integracyjny.

Wykorzystanie edukacji cyfrowej w zdobywaniu praktycznych umiejętności zawodowych staje się bardziej powszechne niż kiedykolwiek wcześniej.

8.1 Struktura vWBL

Główne komponenty

1. Nauczanie i uczenie

Metody, które:

- przygotowują uczniów do korzystania z umiejętności (rozwiązywania problemów, krytycznego myślenia, samodzielnego zarządzania)
- łączą umiejętności techniczne i miękkie
- są skoncentrowane na uczniu
- stosują spersonalizowane metody uczenia się

2. Treść nauczania i źródła

Materiały i narzędzia szkoleniowe

- materiały i narzędzia szkoleniowe, wspierające zdalne uczenie się w miejscu pracy
- dostępne dla uczniów

3. Ocena

- przegląd postępu uczniów
- oceny jako krótka informacja zwrotna
- zintegrowana ocena kształtująca w formie spersonalizowanej odpowiedzi zwrotnej
- samodzielność ucznia w procesie uczenia się

4. Rozwój zawodowy nauczycieli

Przygotowania do zdalnego uczenia się w miejscu pracy:

- ciągła nauka i rozwój osobisty
- kursy + koła naukowe
- umiejętność integrowania tradycyjnego i zdalnego nauczania zawodowego przez nauczycieli
- współpraca i uczenie się od innych

5. Sprzęt i łącze internetowe

- dostępność odpowiedniego sprzętu i połączenia internetowego w szkołach i domach uczniów
- równy dostęp dla nauczycieli i uczniów, inteligentne klasy (ang. smart classrooms)
- zachęcanie do doskonalenia umiejętności w zdalnym nauczaniu zawodowym.

Czynniki wspomagające

POLITYKA – rekomendacje Komisji Europejskiej w kwestii kształcenia i szkolenia zawodowego oraz polityki krajowej

ZARZĄDZANIE – odpowiednie zarządzanie systemem kształcenia i szkolenia zawodowego oraz instytucji na poziomie szkół

WSPÓŁPRACA / PARTNERSTWO – współpraca mentorów, nauczycieli, uczniów

8.2 Organizacja vWBL w instytucjach VET

Programy nauczania i scenariusze lekcji

Zarówno programy nauczania, jak i scenariusze lekcji muszą zostać zweryfikowane, aby skutecznie zorganizować wirtualne uczenie się w miejscu pracy. Zadania związane z nauczaniem i ocenianiem muszą zostać dostosowane, aby można je było realizować wirtualnie.

Scenariusze lekcji wykorzystywane w bieżącym harmonogramie zajęć w instytucjach VET są tak samo ważne w nauczaniu online, jednak muszą także uwzględniać istniejące różnice, jakie występują w nauczaniu zdalnym oraz stosowane narzędzia i metody. Planowanie nauczania zgodnie z planem lekcji jest preferowane przez respondentów w przeprowadzonym badaniu; umożliwia nauczycielom i uczniom działać zgodnie z określonym porządkiem w sytuacji nagłych zmian.

Materiały dydaktyczne przeznaczone do wirtualnego uczenia się w miejscu pracy muszą być skoncentrowane na uczniu, powszechnie dostępne i możliwe do samodzielnego wykorzystania przez ucznia.

Technologia, narzędzia i połączenie internetowe mają kluczowe znaczenie dla efektywności funkcjonowania wirtualnego uczenia się w miejscu pracy. W przypadku nauki zdalnej należy rozważyć, jakich narzędzi i środowisk edukacyjnych użyć, aby zapewnić skuteczny proces uczenia się. Istnieje rosnące zapotrzebowanie na odpowiedni sprzęt i oprogramowanie do zdobywania praktycznych umiejętności online.

W tym procesie jest wiele zmiennych, które muszą być brane pod uwagę.

Procesem nauczania kieruje nauczyciel, a szkoła zapewnia mu niezbędne wyposażenie i środki oraz odpowiednie łącze internetowe. Proces uczenia się będzie jednak skuteczny tylko wtedy, gdy uczeń, będący użytkownikiem końcowym, również posiada niezbędny sprzęt, urządzenia, dostęp i odpowiednią szybkość połączenia internetowego. Wymienione powyżej udogodnienia są zazwyczaj zapewnione uczniom w szkole, w domu uczniowie mogą ich nie posiadać. Tak więc, ważne jest zrozumienie, że uczniowie mogą mieć ograniczone możliwości nauki w domu.

W związku z tym należy udostępnić niezbędne narzędzia lub wprowadzić zmiany w procesie uczenia się, aby zapewnić uczniom odpowiednie warunki do nauki zdalnej.

Wyniki przeprowadzonego badania wykazały, że kwestia dostępu do technologii była jednym z decydujących czynników w nauczaniu zdalnym w czasie pandemii.

Nowe technologie, takie jak wirtualna rzeczywistość (VR) i rozwiązania oparte na sztucznej inteligencji, były do tej pory w niewielkim stopniu wykorzystywane w kształceniu zawodowym. Większość nauczycieli, która wzięła udział w badaniu oświadczyła, że nie wykorzystuje symulacji do nauczania, jednak chciałyby je wypróbować.

Nauczyciele: przygotowanie, wsparcie, współpraca

Nauczyciele jako liderzy w procesie uczenia się potrzebują odpowiedniego przygotowania, szkolenia i wsparcia, zarówno metodologicznego, jak i technologicznego. Przygotowanie nauczycieli do korzystania z platform cyfrowych nie było wystarczające, a rozwój umiejętności cyfrowych wymaga ciągłej uwagi. Oprócz umiejętności technicznych, nauczyciele uświadomili sobie, jak ważne jest przygotowanie psychologiczne i umiejętności miękkie w nauczaniu online.

Współpraca między nauczycielami jest niezbędna zarówno w przypadku kształcenia stacjonarnego, jak i wirtualnego w celu osiągnięcia oczekiwanych i pomyślnych rezultatów nauczania praktycznego. Wiedza, umiejętności i postawy oczekiwane od uczniów na dzisiejszym rynku pracy są złożone i wzajemnie powiązane. Dlatego warto przekazywać je w sposób zintegrowany, w ścisłej współpracy między nauczycielami. W rezultacie uczniowie są lepiej przygotowani do wyzwań stojących przed nimi na rynku pracy. Umożliwienie współpracy nauczycieli w danej organizacji wymaga większej uwagi ze strony dyrekcji szkoły.

Na podstawie przeprowadzonego badania można stwierdzić, że brakowało informacji, wyraźnych instrukcji, odpowiedniego zarządzania i struktury wsparcia, a także jasnej komunikacji. Wszystkie te czynniki należy wziąć pod uwagę w przyszłości.

Regulacje i kultura cyfrowa w organizacjach

Nauczanie i uczenie się w szkołach VET jest przeważnie dobrze uregulowane przez wiele zasad i instrukcji. Przejście na nauczanie zdalne uwidoczniło jednak brak lub niedostatek odpowiednich przepisów dotyczących nauki zdalnej. W badaniu podkreślono także problemy związane z brakiem kultury cyfrowej i potrzebą jej rozwoju w komunikacji online, w szczególności w odniesieniu do wykorzystania kamer i mikrofonów.

W szkołach potrzebne są porozumienia dotyczące kultury cyfrowej, a także odpowiednie przygotowanie wszystkich osób zaangażowanych w ten proces. Należy uzgodnić, jak używać kamer i mikrofonów, jak bezpiecznie korzystać z narzędzi cyfrowych oraz jak chronić prywatność, prawa itp.

Rozwiązywanie problemów

Nauczanie zdalne w czasie pandemii doprowadziło do powstania wielu nowych problemów i wyzwań, które należy przeanalizować i rozwiązać. Ważne jest, aby zrozumieć, że problemy i wyzwania, które się pojawiły, różnią się od wcześniejszych oraz że tradycyjne rozwiązania mogą nie przynieść dobrych rezultatów.

Dlatego dobrze jest wdrożyć podejście sytuacyjne w zarządzaniu (Newsroom 2011), które oznacza, że różne sytuacje wymagają różnych praktyk behawioralnych dla uzyskania największej skuteczności. Analiza problemów, przyczyn i konsekwencji pomaga nam zebrać informacje niezbędne do podjęcia decyzji.

8.3 Realizacja wirtualnego uczenia się w miejscu pracy

Metody stosowane w vWBL

Istnieje wiele metod, które nauczyciele mogą wykorzystać w kształceniu zawodowym. Każdy

z nich dokonuje wyboru w zależności od celów i rezultatów nauczania, grupy docelowej i treści. Z przeprowadzonego badania wyłoniła się kwestia nieprzydatności tradycyjnych metod i narzędzi nauczania w kształceniu zdalnym. Dlatego **ważne jest, aby zróżnicować metody w klasie i trybie online**, choć istnieją również wspólne zasady odpowiednie zarówno dla nauczania w klasie, jak i w trybie online.

W oparciu o cele wyznaczone dla nowoczesnego kształcenia zawodowego oraz oczekiwane efekty uczenia się, **priorytetem powinny być metody oparte na działaniu w praktyce**.

Na przykład kształcenie oparte na rozwiązywaniu problemów, na projektach, odwrócona klasa, uczenie się przez doświadczenie itp. - wszystkie metody, które pozwalają na lepsze zaangażowanie ucznia w proces kształcenia, większą odpowiedzialność, lepsze umiejętności społeczne, samzarządzanie, kreatywność i przedsiębiorczość.

Przykłady działań edukacyjnych, które angażują uczniów to:

- wykonywanie zadań, które nie mają oczywistych rozwiązań
- zachęcanie uczniów do samodzielnego ustalania zasad rozwiązywania złożonych zadań
- umożliwienie uczniom pracy w zespołach w celu znalezienia rozwiązań
- powierzanie zadań, które wymagają od uczniów krytycznego myślenia

Upewnienie się, że uczniowie są obecni na zajęciach online jest niewątpliwie większym wyzwaniem niż na zajęciach stacjonarnych.

Zaangażowanie uczniów

Aktywne uczestnictwo i świadoma obecność uczniów w nauce zdalnej pozostaje wyzwaniem, które wymaga opracowania odpowiednich rozwiązań.

Ukierunkowanie na ucznia / Indywidualna ścieżka kształcenia

Badanie wykazało, że nauczyciele nie zapewniają wystarczającego wsparcia dla uczniów

w **określaniu ich celów i priorytetów**, co jest kluczowe dla rozwoju niezależnego, samodzielnie kierującego swoimi postępami ucznia i zasługuje na podkreślenie jako umiejętność, która wymaga większej uwagi i wsparcia ze strony nauczycieli.

Praca zespołowa

Wyniki pokazują, że praca zespołowa lub praca w parach była w niewielkim stopniu wykorzystywana przez uczniów (około jedna trzecia nauczycieli regularnie) w nauczaniu online podczas pandemii. Kolejnym zaleceniem jest przydzielenie znacznie **większej liczby zadań parom lub zespołom uczniów**, zwiększenie liczby zajęć opartych na projektach oraz integracja działań edukacyjnych dotyczących różnych tematów.

Metoda wzajemnego oceniania się przez uczniów rozwija zarówno osobę oceniającą, jak i ocenianą, która otrzymuje oceny od współuczestników zespołu, oraz zwiększa zaangażowanie/uczestnictwo ucznia w procesie kształcenia.

Badanie wykazało również, że sami nauczyciele nie współpracują ze sobą w wystarczającym stopniu

- aż jedna trzecia nauczycieli twierdzi, że nigdy nie prowadzi zajęć ani nie ocenia uczniów wspólnie z innymi nauczycielami. Dlatego bardzo ważne jest zwrócenie większej uwagi na **współpracę zarówno między uczniami jak i nauczycielami**.

Współczesne badania i analizy pokazują również, że **uczenie się staje się coraz bardziej spersonalizowane**; każdy uczeń uczy się we własnym tempie i osiąga inne wyniki, inaczej je wykorzystuje i uczy się przez całe życie. Stanowi to nowe wyzwania dla szkoły, nauczycieli, a także dla rozwiązań technologicznych.

Przeprowadzone badanie zapewniło wiele porad od nauczycieli temat bardziej efektywnej realizacji zajęć zdalnych. „Okaż więcej empatii. Zdałem sobie sprawę, że nie wszyscy uczniowie są w stanie uczyć się w domu z uwagi na różne przeszkody czy braki sprzętowe” (PT)

"Nauczanie online wymaga częstych przerw."(CY)

„Bądź cierpliwy w stosunku do uczniów.”(BG)

"Aktywne słuchanie podczas lekcji jest bardzo ważne i nie powinno być lekceważone" (IT)

"Uczniowie lubią mieć swobodę wyboru czasu na wykonanie zadań.

Dobre relacje są ważne w celu zwiększania zaangażowania i motywacji" (PT)

„Nie można oczekiwać, że uczniowie z dnia na dzień dostosują się do nauki zdalnej - rezultaty będą widoczne z czasem" (EE)

„Szanuj opinię swoich słuchaczy”(BG).

8.4 Zapewnienie jakości nauczania online

Zbieranie informacji zwrotnych of uczniów

Informacja zwrotna od uczniów jest dla nauczyciela cennym źródłem informacji. Służy doskonaleniu procesu uczenia się i osiąganiu lepszych efektów kształcenia. Dlatego należy ten proces starannie zaplanować. Oprócz słuchania opinii uczniów na bieżąco, należy stosować również specjalny (krótki i prosty) kwestionariusz, który pozwala na uzyskanie informacji od wielu osób w tym samym czasie.

Ocena efektywności

O rzeczywistej jakości kształcenia decyduje to, co dzieje się w klasach, zarówno tradycyjnych, jak i wirtualnych, a procesem tym kierują nauczyciele.

Coraz szybsze zmiany w społeczeństwie i gospodarce wymuszają również ciągłe innowacje w szkole i procesie kształcenia, zwłaszcza w zakresie nauki w miejscu pracy. Nauczyciele podkreślali wsparcie kolegów i uczenie się od nich jako bardzo istotne, zwłaszcza na początku pandemii, gdy niezbędna była zmiana organizacji nauczania.

To cenne doświadczenie na pewno warto wykorzystać w post-pandemicznej nauce.

Dzielenie się wiedzą w grupie nauczycieli – koła naukowe

Być może warto byłoby poświęcić tej kwestii więcej uwagi (np. stworzyć koła naukowe / doradcze dla nauczycieli). Poprawiłoby to współpracę i rozwój zawodowy nauczycieli, a proces kształcenia byłby bardziej zintegrowany, innowacyjny i miałby wyższą jakość. Uczenie się od siebie nawzajem może zapewnić bogate środowisko uczenia się, w którym wszyscy jednocześnie uczą się i nauczają, działają i obserwują, mówią i słuchają.

Usprawnienie procesu uczenia się

Ustanowienie Kół Naukowych dla Nauczycieli w szkole oraz zdobywanie wiedzy od kolegów jest cenne, ponieważ każdy nauczyciel jest w jakiejś dziedzinie ekspertem, dzielenie się wiedzą jest wyznacznikiem, w jaki sposób uczymy się najlepiej, a informacja zwrotna jest niezbędna, aby wiedzę doskonalić.

9. Podsumowanie

W oparciu o opracowanie zespołu partnerów vWBL oraz o konsultacje nauczycieli kształcenia i szkolenia zawodowego i ekspertów z Portugalii, Estonii, Włoch, Bułgarii, Cypru, a także Polski, niniejszy Przewodnik zawiera poszczególne zagadnienia ankiety, rekomendacje i proponowanie rozwiązania w zakresie zdalnego nauczania w kształceniu i szkoleniu zawodowym, co przedstawiono w poniższym streszczeniu.

Zagadnienie	Rekomendacje	Rozwiązanie vWBL
Zgodność opinii ekspertów	<i>VET wskazuje na konieczność posiadania odpowiednich umiejętności w zdalnym uczeniu się w miejscu pracy</i>	Wskazówki i szkolenie dla nauczycieli VET w celu podniesienia ich kompetencji w zdalnym uczeniu się w miejscu pracy
Nauczyciele preferują pracę indywidualną, zespołową i prowadzenie wykładów	<i>Większy zakres metod w zależności od celów nauki, treści i uczniów</i>	Bardziej spersonalizowana nauka oraz współpraca w formie online
Nauczyciele oceniają swoje umiejętności cyfrowe jako dobre	<i>Rozwój umiejętności cyfrowych poprzez szkolenie i współpracę, a także wymiana wiedzy</i>	Szkolenia z zastosowania umiejętności cyfrowych w celu zdobycia kompetencji w vWBL (VR, AR, itd.)
Planowanie w nauczaniu zdalnym: zastosowanie planu lekcji	<i>Cele i plany lekcji w nauczaniu zdalnym powinny być łatwe do przyswojenia przez uczniów</i>	Zaangażowanie uczniów w tworzenie i monitorowanie celów lekcji, planów lekcji oraz planów zadań
Zadania edukacyjne: zaangażowanie uczniów w różne typy ćwiczeń dotyczących refleksji oraz zadania indywidualne	<i>Zintegrowane podejście do przygotowań i przedstawienia zadań edukacyjnych</i>	Współpraca nauczycieli w przygotowaniu zadań edukacyjnych
Metoda oceniania: prace przesłane przez uczniów i ocenianie kształtujące	<i>Bardziej spersonalizowane uczenie się i wsparcie dla uczniów wymaga oceniania kształtującego</i>	Szkolenie z zakresu współpracy nauczycieli przy ocenianiu oraz bardziej zintegrowane ocenianie
Zbieranie informacji zwrotnej od uczniów przez narzędzia internetowe	<i>Systematyczne zbieranie informacji zwrotnej od uczniów jako źródło informacji na temat tego, w jaki sposób usprawnić efektywność i jakość procesu uczenia się</i>	Szkolenie na temat użycia cyfrowych narzędzi w celu otrzymywania krótkich informacji zwrotnych od uczniów
Przyjęcie różnych form nauczania (spotkania indywidualne i terminy)	<i>Bardziej elastyczna forma uczenia się w celu wspierania rozwoju osobistego uczniów</i>	Przykłady różnych form zadań edukacyjnych i oceniania
Indywidualne konsultacje i porady dla uczniów	<i>Indywidualne konsultacje i porady są konieczne, ale powinny opierać się na specjalnie dobranych źródłach i materiałach</i>	Rozwiązania cyfrowe stosowane przy konsultacjach indywidualnych (czat, itp.)
Kształcenie i szkolenie zawodowe w formie zdalnej wymaga dużego wsparcia dla uczniów	<i>Tworzenie odpowiednich systemów wsparcia</i>	Rozwiązania cyfrowe działające 24/7
Nauczyciele kształcenia i szkolenia zawodowego określają swoje umiejętności cyfrowe jako dobre	<i>Rozwój zawodowy można osiągnąć poprzez szkolenia i współpracę</i>	Warunek konieczny dla rozwoju vWBL

Nauczyciele kształcenia i szkolenia zawodowego potrzebują wsparcia: - w rozwijaniu umiejętności cyfrowych, by móc korzystać z narzędzi cyfrowych - w celu pokonania problemów technicznych w uczeniu zdalnym	<i>Odpowiednie przewodniki, szkolenia i koła naukowe</i>	Stosowanie informacji cyfrowej, fora internetowe, grupy dla nauczycieli w social mediach
Nauczyciele kształcenia i szkolenia zawodowego wykazali się umiejętnościami cyfrowymi w zdalnym szkoleniu zawodowym	<i>Rozwój zawodowy można osiągnąć poprzez szkolenia i współpracę</i>	Podnoszenie umiejętności cyfrowych nauczycieli
Nauczyciele kształcenia i szkolenia zawodowego interesują się podnoszeniem umiejętności cyfrowych w zdalnym szkoleniu zawodowym	<i>Symulacja WBL jest konieczna w kształceniu i szkoleniu zawodowym w formie online</i>	Nauczyciele, którzy posiadają wysokie umiejętności cyfrowe będą propagować rozwój tych umiejętności u innych nauczycieli / współpracowników
Nauczyciele kształcenia i szkolenia zawodowego są świadomi, że zdalne uczenie się w czasie pandemii zmieniło formę, szczególnie jeśli chodzi o uczenie się w miejscu pracy	<i>Gotowość nauczycieli do zmian</i>	
Aktywny udział uczniów nadal stanowi wyzwanie / wyniki studentów są zadowalające lub dobre, ale stanowią wyzwanie	<i>Rozwój i testowanie nowych metod uczenia się i nauczania</i>	vWBL wspiera zainteresowania i aktywny udział uczniów
Największymi utrudnieniami w nauczaniu zdalnym są: - braki w umiejętnościach cyfrowych - słaba komunikacja z innymi uczniami / współpracownikami - nieadekwatne informacje / pomoc	<i>Rozwój umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, przygotowanie do zdalnego uczenia oraz system wsparcia (w kraju i w szkołach)</i>	Szkolenie i sterowanie w szkołach z kształceniem zawodowym w celu zwiększenia kompetencji cyfrowych nauczycieli i zebrania informacji zwrotnych od uczniów na temat nauki zdalnej
Nauczyciele kształcenia i szkolenia zawodowego twierdzą, że uczenie się w miejscu pracy nie jest wystarczająco skuteczne w trybie zdalnym	<i>Uczenie się w miejscu pracy wymaga konkretnych planów, które należy wprowadzać w sposób zdalny, włączając w to dostęp do narzędzi i połączenia internetowego oraz korzystanie z odpowiednich metod nauczania</i>	Struktura vWBL została zaprojektowana w celu rozwiązywania wszelkich zadań i problemów
W nauczaniu zdalnym nauczyciele kształcenia i szkolenia zawodowego mają problemy z ilością pracy i zaangażowaniem uczniów	<i>Poprzez lepsze przygotowywanie się do zajęć w nauczaniu zdalnym nauczyciele nie przemęczają się, optymalizują swój czas i zwiększają zaangażowanie uczniów</i>	Metody oparte na wykorzystaniu czasu na uczenie się i nauczanie, angażowanie uczniów, współpraca nauczycieli oraz wspólne łączenie tematów w zadaniach edukacyjnych
Rozwój zawodowy nauczycieli kształcenia i szkolenia zawodowego jest pozytywną konsekwencją pandemii	<i>Rozwój zawodowy w nauczaniu zdalnym wskazuje na potrzebę zmian w systemie VET i w WBL</i>	Szkolenie vWBL ma na celu wsparcie i promowanie zmian w VET

Rozwój zawodowy nauczycieli kształcenia i szkolenia zawodowego jest pozytywną konsekwencją pandemii	<i>Rozwój zawodowy w nauczaniu zdalnym wskazuje na potrzebę zmian w systemie VET i w WBL</i>	Szkolenie vWBL ma na celu wsparcie i promowanie zmian w VET
Długoterminowe zmiany w nauczaniu zdalnym VET dotyczą: - dokładnego przygotowania, narzędzi i metod nauczania zdalnego; - ciągłych szkoleń dla nauczycieli	<i>Nauczanie zdalne wymaga ciągłych szkoleń i podnoszenia kwalifikacji, szczególnie w kształceniu i szkoleniu zawodowym w formie online</i>	Szkolenie vWBL wspiera także nauczycieli VET w rozumieniu potrzeby ciągłego rozwoju

The vWBL (virtual Work-Based Learning to simulate genuine experience in VET digital training) project team has conducted an extended survey to identify new needs and issues in VET digital training and virtual Work-Based Learning. Guide for VET teachers to virtual WBL has been compiled on the basis of the results of this survey.

The results of the survey show that VET providers, experts and teachers are ready for significant changes in VET and Work-Based Learning. Distance learning during the pandemic led to a quick progress in teachers' digital skills, but also highlighted a number of problems and challenges.

Traditional contact learning methods do not work well in distance learning, especially in Work-Based

Learning, teaching and learning must be more carefully planned for providing online both synchronous and asynchronous learning, it is more complicated to involve learners in the online learning process, it is more difficult to get an overview of the knowledge and skills acquired.

However, digital tools and opportunities are largely unused, either because of insufficient skills of teachers and students or because of unequal access.

The recommendations and conclusion section of the guide provides VET providers, experts and teachers with the results of the survey and proposals based on them for a more effective virtual Work-Based Learning.

Bibliografia

- Council recommendations of 24 November 2020 on vocational education and training (VET) for sustainable competitiveness, social fairness and resilience (2020/C 417/01) [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020H1202\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020H1202(01)&from=EN)
- edefop (2020). Vocational education and training in Europe, 1995-2035: scenarios for European vocational education and training in the 21st century. Luxembourg: Publications Office of the European Union. Cedefop reference series; No 114. <http://data.europa.eu/doi/10.2801/794471>
- CEDEFOP (2021) Vocational education and training in Bulgaria , Available at: https://www.cedefop.europa.eu/files/4161_bg.pdf (Accessed: 08/04/2021).
- National Agency for Vocational Education and Training (2021) State educational standards, Available at: <https://www.navet.government.bg/bg/strategiya-za-razvitie-na-profesional/> (Accessed: 08/04/2021).
- <https://wexhe.eu/wp-content/uploads/2020/09/National-Literature-Review-Cyprus-Final-.pdf>
- The Polish Education System in Brief 2019/2020: <https://eurydice.org.pl/the-polish-education-system-in-brief-2019-20/>
- Organisation of Vocational Upper Secondary Education (15.03.2021) Published on Eurydice: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/organisation-vocational-upper-secondary-education-35_en
- Cedefop; Educational Research Institute (2019). Vocational education and training in Europe: Poland [From Cedefop; ReferNet. Vocational education and training in Europe database]. <https://www.cedefop.europa.eu/en/printpdf/tools/vet-in-europe/systems/poland>
- Piotrowska-Grosse, I. (15.07.2019) "Work-based learning" w Polsce. Learn2Create: <https://www.learn2create.eu/pl/work-based-learning-w-polsce/>
- Work Based Learning (7.10.2015) Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji. <https://www.frse.org.pl/work-based-learning/>
- Co to jest work-based learning (nauka w miejscu) - kilka impresji filmowych. (20.09.2019) Fundacja Arteria. <https://fundacja-arteria.org/co-to-jest-work-based-learning-nauka-w-miejscu-kilka-impresji-filmowych/>
- <https://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/country-reports/vocational-education-and-training-europe-estonia-2018>

Załączniki

Załącznik 1. Ankieta

Questionnaire for VET teachers/trainers/experts in virtual Work Based Learning (WBL)

The team implementing the European project 2020-1-PT01-KA202-078845 vWBL Virtual Work-Based Learning to simulate genuine experience in VET digital training, as part of the Erasmus+ program, is conducting an extended survey at the start of the activities to identify new needs and issues in VET digital training, involving VET teachers and experts in Portugal, Estonia, Italy, Bulgaria, Cyprus, and Poland. As expertly selected in your country, vWBL invites you to provide your opinion on the impacts of the outbreak response on the VET digital training by completing this survey. Your feedback will provide us with relevant guidance, helping us to define how the vWBL professional course on virtual Work-Based Learning should keep your needs in consideration.

1. Personal/Professional information

1.1. Which occupational field do you teach/train and on which level? (required)

Occupational field

EQF-level

1.2. Which contents do you teach/train? (required)

1.3. How long have you been teaching/training in VET? (required)

- ☐ less than a year
- ☐ 1 – 5 years
- ☐ 6 – 10 years
- ☐ more than 10 years

1.4. What kind of professional qualifications do you have? (required)

- ☐ Vocational training
- ☐ Master certification
- ☐ Bachelor's degree
- ☐ Master's degree
- ☐ PhD
- ☐ another qualification

1.5. What kind of work-based learning (WBL) do you practice? (required)

- ☐ apprenticeship
- ☐ on the job teaching
- ☐ job shadow
- ☐ study trips
- ☐ student companies

☐ other, please specify:

1.6. How much experience do you have in distance teaching/training? (required)

☐ less than a year

☐ 1 – 5 years

☐ 6 – 10 years

☐ more than 10 years

1.7. Which of the following social forms do you use during your teaching? (required)

	Usage			
	Regularly (1)	Occasionally (2)	Rarely (3)	Never (4)
Individual work	☐	☐	☐	☐
Partner work	☐	☐	☐	☐
Teamwork	☐	☐	☐	☐
Lecture	☐	☐	☐	☐
Project work	☐	☐	☐	☐
Other, please specify:	☐	☐	☐	☐

1.8. Please state your knowledge and skills in the following technologies and tools (required):

My knowledge and skills of...	good (1)	acceptable (2)	poor (3)	no knowledge/ skills (4)
Computers (Workstation and laptops) is...	☐	☐	☐	☐
Office applications (like MS Office, Open Office and others)	☐	☐	☐	☐
Learning platforms, LMS (Moodle)	☐	☐	☐	☐
Social media (FB, Messenger, WhatsApp, etc)	☐	☐	☐	☐
On-line tools (Teams, Zoom, Google Classroom)	☐	☐	☐	☐
Digital learning games, learning apps	☐	☐	☐	☐
Virtual Reality equipment and tools	☐	☐	☐	☐
Others, please specify	☐	☐	☐	☐

1.9. Please rate the following statements about yourself as a teacher/trainer (required):

Please rate the following statements if they apply to you	Applies fully (1)	Somewhat applies (2)	Applies to a lesser extent (3)	Does not apply at all (4)
---	-------------------	----------------------	--------------------------------	---------------------------

I am able to motivate my students.	☐	☐	☐	☐
I am able to inspire my students on specific topics.	☐	☐	☐	☐
I use methods that promote the problem-solving ability of my students.	☐	☐	☐	☐
I support my students in exploring and applying innovative approaches for solving problems and to achieve work tasks.	☐	☐	☐	☐
I support my students in implementing their ideas.	☐	☐	☐	☐
I encourage my students to work together and to help each other to achieve a work task.	☐	☐	☐	☐
I support and enable my students to define priorities and action plans to achieve a work task or a specific goal.	☐	☐	☐	☐

2. General information about virtual work-based learning (WBL) during the pandemic 2020/21

2.1. Think about your work and well-being during the distance learning period due to the pandemic. What were the main difficulties and challenges you faced? Give a few examples, please (required)

2.2. Think about your work and well-being during the distance learning period due to the pandemic. What supported you in this situation? Give a few examples, please. (required)

2.3. The extent to which your work changed during the distance learning period (required)

Decreased (-2)	Decreased slightly (-1)	Did not change (0)	Increased slightly (1)	Increased (2)
☐	☐	☐	☐	☐

3. Learning/teaching activities and tasks in virtual work-based learning (WBL) during the pandemic 2020/21

3.1. How did you plan your teaching during the pandemic in the WBL group?
(required)

	Planning			
	Regularly (1)	Occasionally (2)	Rarely (3)	Never (4)
By the timetable	☐	☐	☐	☐
Daily (for next day)	☐	☐	☐	☐
Weekly (for next week)	☐	☐	☐	☐
Set deadlines	☐	☐	☐	☐
Tasks with various levels	☐	☐	☐	☐
Individual learning plans for students	☐	☐	☐	☐
Other, please specify:	☐	☐	☐	☐

3.2. Think about learning tasks and activities during the pandemic in the WBL group
(required)

	Learning tasks for students			
	Regularly (1)	Occasionally (2)	Rarely (3)	Never (4)
I prepared individual tasks for students.	☐	☐	☐	☐
I prepared tasks for teams or pairs.	☐	☐	☐	☐
I had tasks for independent exploratory activities and requested the results to be sent to myself.	☐	☐	☐	☐
I used project-based learning in pairs or teams.	☐	☐	☐	☐
I directed students to read/listen or watch additional materials via a web link.	☐	☐	☐	☐
I encouraged students to express their views on the content they had learned.	☐	☐	☐	☐
I directed written works (referees, stories, essays) to write.	☐	☐	☐	☐
I directed students to other creative activities and requested the results to be sent to myself.	☐	☐	☐	☐
I applied learning activities integrated with different subjects	☐	☐	☐	☐
Other, please specify:	☐	☐	☐	☐

3.3. Think about assessment activities during the pandemic in the WBL group (required)

	Assessment of students			
	Regularly (1)	Occasionally (2)	Rarely (3)	Never (4)
I scored grades for the work submitted by students/teams.	☐	☐	☐	☐
I gave students satisfactory/unsatisfactory for the work submitted by students/teams.	☐	☐	☐	☐
I used pair assessment while working in pairs or teams.	☐	☐	☐	☐
I used formative assessment.	☐	☐	☐	☐
Other, please specify:	☐	☐	☐	☐

3.4. Feedback from students during the pandemic in the WBL group (required)

	Feedback from students			
	Regularly (1)	Occasionally (2)	Rarely (3)	Never (4)
I sent a general questionnaire for feedback after the learning period.	☐	☐	☐	☐
I sent a specific (for pandemic) questionnaire for feedback after the learning period.	☐	☐	☐	☐
I asked for feedback via e-mail or the learning platform.	☐	☐	☐	☐
I asked for feedback directly during video sessions.	☐	☐	☐	☐
Other, please specify:	☐	☐	☐	☐

3.5. Variations used for students during the pandemic in the WBL group (required)

	Feedback from students			
	Regularly (1)	Occasionally (2)	Rarely (3)	Never (4)
I used different contents for different students.	☐	☐	☐	☐
I used different tasks with the same content.	☐	☐	☐	☐
I set different deadlines for students.	☐	☐	☐	☐
I assessed students differently, based on their abilities.	☐	☐	☐	☐
I had individual sessions for students with difficulties.	☐	☐	☐	☐
Other, please specify:	☐	☐	☐	☐

3.6. What kind of support did you offer to students? (required)

	Support for students			
	Regularly (1)	Occasionally (2)	Rarely (3)	Never (4)
I offered individual consultations or counselling.	☐	☐	☐	☐
I conducted individual consultations or counselling when students requested it.	☐	☐	☐	☐
I conducted consultations in a small group.	☐	☐	☐	☐
Students received help from a support specialist.	☐	☐	☐	☐
Other, please specify:	☐	☐	☐	☐

3.7. What kind of additional support did students need during virtual Work-based learning?

3.8. How do you assess students' performance during the pandemic period compared to the past?

4. General information about technology usage for teaching during pandemic 2020/21

4.1. In your online teaching/training you mostly used (required):

	Technology usage			
	Regularly (1)	Occasionally (2)	Rarely (3)	Never (4)
Google Meet	☐	☐	☐	☐
MS Teams	☐	☐	☐	☐
Zoom	☐	☐	☐	☐
Classmill	☐	☐	☐	☐
WeSchool	☐	☐	☐	☐
Skype	☐	☐	☐	☐
GoToMeeting	☐	☐	☐	☐
Other, please specify	☐	☐	☐	☐

4.2. Considering your experience, what do you think are the biggest difficulties encountered in online teaching/training? (required)

	Difficulties encountered			
	Regularly (1)	Occasionally (2)	Rarely (3)	Never (4)
Limitations due to the used technology	☐	☐	☐	☐
Literacy level of teacher/trainer	☐	☐	☐	☐
Literacy level of students/learners	☐	☐	☐	☐
Stable connection issues	☐	☐	☐	☐
Performance level of the devices used by participants	☐	☐	☐	☐
Students/learners' attention and participation	☐	☐	☐	☐
Participants' other individual problems (e.g. disturbing factors from the connection environment, etc)	☐	☐	☐	☐
Other, please specify	☐	☐	☐	☐

4.3. Considering practice, exercises and work-based learning, how did you transfer these to online learning experiences? (required)

- ☐ Teacher's/trainer's story telling (only audio presentation)
- ☐ Static presentation (presentation with text and images, commented by teacher/trainer)
- ☐ Video presentation (movies played, with or without teacher's/trainer's comments)
- ☐ None of the above. Please specify

4.4. Do you use advanced digital tools for simulating reality in your training/learning?

- ☐ Yes

Please specify

- ☐ No

4.5. Would you be interested in experiencing digital simulation tools? (required)

- ☐ Very much interested
- ☐ Interested
- ☐ Not interested

If yes, please specify

5. Management and Teachers' collaboration during the pandemic

5.1. Please rate the following statements (required)

Please rate the following statements if they apply to you	Applies fully (1)	Somewhat applies (2)	Applies to a lesser extent (3)	Does not apply at all (4)
I had full information, how virtual WBL is organized at our organisation	☐	☐	☐	☐
I knew I could get help if needed.	☐	☐	☐	☐
Any problems that arose were resolved quickly.	☐	☐	☐	☐
I was able to decide for myself how to conduct my lessons.	☐	☐	☐	☐
I discussed activities and tasks related to the learning process with other teachers at least once a week.	☐	☐	☐	☐
Feedback was collected from the students during the study period.	☐	☐	☐	☐
Feedback was used when forming solutions.	☐	☐	☐	☐
Feedback from students was discussed with other teachers.	☐	☐	☐	☐
I value the experience of virtual WBL during the pandemic period.	☐	☐	☐	☐
Other, please specify	☐	☐	☐	☐

5.2. During the pandemic, we implemented the following forms of cooperation (required):

	Collaboration of teachers			
	Regularly (1)	Occasionally (2)	Rarely (3)	Never (4)
Online meetings with the whole team.	☐	☐	☐	☐
Web meetings with relevant teachers.	☐	☐	☐	☐
We discussed and shared information with the online community (FB group, Messenger, WhatsApp etc)	☐	☐	☐	☐
We collaborated with educational materials available on the web.	☐	☐	☐	☐
We shared information and materials via email.	☐	☐	☐	☐
We taught classes together.	☐	☐	☐	☐

We evaluated the students together.	☐	☐	☐	☐
Other, please specify:	☐	☐	☐	☐

5.3. Compared to the previous period, teacher cooperation during the pandemic (required):

Decreased (-2) ☐	Decreased slightly (-1) ☐	Did not change (0) ☐	Increased slightly (1) ☐	Increased (2) ☐
--	---	--	--	---

6. Experience and results of teaching and learning in virtual work-based learning (WBL) during the pandemic 2020/21

6.1. How would you rate the students'/learners' participation level with the online work-based learning you offered? (required)

High (1) ☐	Good (2) ☐	Moderate (3) ☐	Poor (4) ☐	Deficient (5) ☐
--------------------------------------	--------------------------------------	--	--------------------------------------	---

or

☐ No participation (no online work-based experience was offered (0))

Please comment, if any:

6.2. My overall evaluation for students' learning results/outcomes during the distance learning period (required):

Excellent (1) ☐	Good (2) ☐	Acceptable (3) ☐	Poor (4) ☐	Very poor (5) ☐
---	--------------------------------------	--	--------------------------------------	---

Please comment, if any:

6.3. My overall evaluation of students' soft skills development during the distance learning period (required):

Excellent (1) ☐	Good (2) ☐	Acceptable (3) ☐	Poor (4) ☐	Very poor (5) ☐
---	--------------------------------------	--	--------------------------------------	---

Please comment, if any:

6.4. Comparing traditional learning in WBL before the pandemic, please evaluate the effectiveness of distance learning during the pandemic (required):

Decreased (-2) ☐	Decreased slightly (-1) ☐	Did not change (0) ☐	Increased slightly (1) ☐	Increased (2) ☐
--	---	--	--	---

Please comment, if any:

6.5. How do you self-evaluate your proposed online work-based learning? (required)

Highly effective (1) ☐	Effective (2) ☐	Somehow effective (3) ☐	Not enough effective (4) ☐	Not effective at all (5) ☐
--	---	---	--	--

or

☐ No online work-based experience was offered (0)

Please comment, if any:

6.6. Did you encounter difficulties with the preparation of the online work-based experience you offered? (required)

- ☐ No difficulties
- ☐ Difficulties connected with time availability/pressure
- ☐ Difficulties related to mastering the digital tools to produce the learning contents
- ☐ Difficulties related to the availability of digital tools to produce the learning contents
- ☐ General difficulties related to the restrictions in place during the pandemic
- ☐ No online work-based experience was offered

6.7. What do you think is the most important aspect that an online work-based experience should always transfer? (required)

- ☐ Practical tips
- ☐ Real difficulties and solutions connected with practice
- ☐ The time required to practical execution
- ☐ The importance of individual/manual execution
- ☐ The emotional aspects related to the production of outputs
- ☐ The motivational impact on students/learners
- ☐ It is not possible to offer a work-based experience online

Please explain

6.8. How do you evaluate your professional development in virtual WBL? How did the pandemic change your teaching? Please give a few examples. (free text, required)

6.9. In your own opinion, what are the most important difficulties encountered by VET online training during the outbreak response? (free text, required)

6.10. Specifically, regarding the work-based learning, what aspects do you believe have negatively affected the learning process during the outbreak response? (free text, required)

6.11. What are the main lessons you learnt in virtual WBL during the pandemic? (free text, required)

6.12. How did the pandemic change the WBL? (free text, required)

6.13. How and to what extent do you believe online VET training should be reviewed in the long term, in the post-pandemic forthcoming period? (free text, required)

6.14. What are your suggestions for a better virtual WBL? (free text, required)

6.15. Additional remarks and suggestions (free text, optional)

Thank you for taking the time to complete our survey regarding the impacts of the outbreak response on the VET Work-Based-Learning!

Załącznik 2. Dobre Praktyki

Partnerzy projektu vWBL zidentyfikowali również przykłady dobrych praktyk w zakresie zdalnego nauczania w kształceniu zawodowym. Dobre praktyki przedstawione poniżej są to zasoby edukacyjne, które są przydatne, odpowiednie i istotne dla grupy docelowej, czyli dla uczniów ze szkół kształcenia zawodowego.

Tytuł			
Portal „Escola Virtual”			
Kraj	Portugalia	Język	Portugalski
Tytuł (EN)	Platforma „Wirtualna Szkoła”		
Rodzaj dobrej praktyki	Przykładowy materiał, technika, metoda wykorzystywana w ramach wirtualnego uczenia się w miejscu pracy Przykładowe przedsięwzięcie / inicjatywa lub regulacje dotyczące wirtualnego uczenia się w miejscu pracy		
Forma	Online (cyfrowe / e-learning)		
Strona źródłowa	www.escolavirtual.pt		
Krótki opis:			
„Escola Virtual” to spersonalizowana platforma dydaktyczno-naukowa, która zapewnia materiały edukacyjne z podstawowych przedmiotów Narodowego Programu Nauczania, obowiązujące w klasach od 1 do 12. Celem projektu, za który odpowiada Grupo Porto Editora, jest zapewnienie całej społeczności edukacyjnej bardziej atrakcyjnych i efektywnych metod nauki oraz wsparcie umożliwiające uczniom osiągnięcie sukcesu. Jest to w innowacyjny projekt, zapewniający użytkownikom zintegrowaną i odpowiednią metodę nauki przez Internet, pomagający utrwalić wiedzę zdobytą w trakcie zajęć, promujący indywidualne nauczanie i stanowiący prawdziwie interaktywne narzędzie stosowane w kształceniu. Dostarczane treści edukacyjne są opracowywane przez zespół nauczycieli i konsultantów z zachowaniem naukowej i pedagogicznej precyzji oraz zorganizowane zgodnie z wytycznymi programów nauczania różnych przedmiotów. Obecnie „Escola Virtual” stanowi wzór pod względem treści edukacyjnych w formacie cyfrowym. Z Wirtualnej Szkoły korzysta ponad 200 000 nauczycieli i uczniów z setek szkół, zapewnia ona ponad 2 000 000 godzin nauki rocznie i odnotowuje ponad 1 000 000 wizyt miesięcznie. Została ona także wielokrotnie wyróżniona i nagrodzona.			

Tytuł			
Plataforma LeYa Educação			
Kraj	Portugalia	Język	Portugalski
Tytuł (EN)	Plataforma LeYa Education		
Rodzaj dobrej praktyki	Program/moduł dla uczniów (wstępne kształcenie i szkolenie zawodowe		
Forma	Online (cyfrowe / e-learning)		
Strona źródłowa	https://www.leyaeducacao.com/		
Krótki opis:			
Portal edukacyjny, który gromadzi w jednym miejscu wszystkie zasoby potrzebne społeczności szkolnej; nauczycielom, uczniom, rodzicom oraz szkołom.			
Platforma służąca do zdalnego nauczania; korzysta z takich zasobów cyfrowych jak filmy, animacje, wirtualne laboratoria, prezentacje, interaktywne testy, gry i wiele innych w celu dostarczenia materiałów z przedmiotów nauczanych w klasach od 1 do 12.			

Tytuł			
MyCompetence			
Paese	Bulgaria	Język	Bułgarski
Kraj (EN)	MyCompetence		
Rodzaj dobrej praktyki	Program/moduł dla uczniów (wstępne kształcenie i szkolenie zawodowe) Program/moduł dla uczniów dorosłych (kontynuacja kształcenia i szkolenia zawodowego) Szkolenie w firmie (kontynuacja kształcenia i szkolenia zawodowego)		
Forma	Online (cyfrowe / e-learning)		
Strona źródłowa	https://mycompetence.bg/bg/elearn/		
Krótki opis: MyCompetence to jedyny państwowy system informacyjny w dziedzinie zarządzania zasobami ludzkimi w Bułgarii, który określa standardy umożliwiające rozwój kompetencji obowiązujących na ponad 500 stanowiskach w 25 sektorach gospodarki. Zapewnia on praktyczne narzędzia elektroniczne służące do oceny, analizy oraz oszacowania kompetencji obowiązujących na różnych stanowiskach, uczelniach stosujących e-learning, a także wirtualne środowisko umożliwiające przetwarzanie informacji online. MyCompetence zapewnia następujące możliwości i dostarcza poniższe treści:			
• wsparcie rozwoju potencjału siły roboczej dzięki narzędziom elektronicznym służącym do oceniania kompetencji oraz szkoleniom e-learningowym zapewniającym ich doskonalenie; • wsparcie i dostarczanie informacji oraz przekazywanie wiedzy specjalistycznej w zakresie kierowania procesami wdrażania kompetencyjnych rozwiązań w zarządzaniu i rozwoju kapitału ludzkiego; • wsparcie i wprowadzenie skutecznych metod (na szczeblu państwowym i sektorowym) rozwoju zatrudnienia i produktywności siły roboczej w Bułgarii; • udzielanie wstępnych informacji i gwarancja treści, jakości oraz rezultatów programów kształcenia zawodowego i wyższego zgodnie z wymogami firmy; • przedstawianie dobrych praktyk wymaganych do realizacji procesu zarządzania zasobami ludzkimi; • zapewnianie wirtualnej rzeczywistości i narzędzi potrzebnych do kierowania procesami zarządzania zasobami ludzkimi.			

Титул			
Национална електронна библиотека на учителите			
Kraj	България	Язык	Български
Tytuł (EN)	The National Electronic Library of Teachers		
Rodzaj dobrej praktyki	Programma/modulo per studenti (IFP iniziale) Programma/modulo per studenti adulti (IFP continua) Materiale campione, tecnologia, metodo utilizzato nel WBL virtuale		
Forma	Online (Digitale / e-learning)		
Strona źródłowa	https://e-learn.mon.bg/ https://e-learn.mon.bg/public/study-resources?selectedArea=aeb299fe-cb92-4ea9-aa14-bcbag40083e9		
Krótki opis: Utworzona przez Ministerstwo Edukacji i Nauki, Narodowa Elektroniczna Biblioteka Nauczycieli zapewnia nauczycielom możliwość publikacji i udostępniania autorskich materiałów edukacyjnych, dydaktycznych i metodycznych potrzebnych do pracy w wirtualnej rzeczywistości - lekcji wideo, programów szkoleniowych, nowatorskich metod, testów, filmów, ćwiczeń, prezentacji, a przede wszystkim projektów obejmujących indywidualną realizację w środowisku wirtualnym, badania naukowe, pracę ucznia, ciekawostki, elementy motywacyjne, pracę w grupach oraz indywidualną, zdobywanie i wykorzystywanie umiejętności itd. Nauczyciele mogą publikować autorskie materiały według rodzaju zajęć, tematów i rodzaju materiałów – potrzebnych do szkolenia, nauki indywidualnej czy testów. Materiały mogą przygotowywać indywidualnie lub zespołowo, tak aby były zgodne ze standardami wyznaczonymi przez państwowe programy edukacyjne i szkoleniowe			
© Wszelkie prawa zastrzeżone przez Ministerstwo Edukacji			

Титул			
Портал в помощ на дистанционното обучение в българските училища			
Kraj	Bułgaria	Język	Bułgarski
Tytuł (EN)	Portal wspierający zdalne nauczanie w bułgarskich szkołach		
Rodzaj dobrej praktyki	Przykładowe przedsięwzięcie / inicjatywa lub regulacje dotyczące wirtualnego uczenia się w miejscu pracy		
Forma	Online (cyfrowe / e-learning)		
Strona źródłowa	https://edu.mon.bg/		

Krótki opis:

Platforma internetowa stworzona przez bułgarskie Ministerstwo Edukacji mająca na celu:

- wsparcie zdalnego nauczania w bułgarskich szkołach oraz
- zapewnienie nauczycielom i innym zainteresowanym stronom odpowiedzi na wszystkie pytania związane z kształceniem na odległość, szkoleniami dla nauczycieli i dyrekcji, webinariami na temat Microsoft 365 itd.

Tytuł Έργο "Γραφεία Διασύνδεσης Πανεπιστημίων με τη αγορά εργασίας"			
Kraj	Cypr	Język	Grecki
Tytuł (EN)	Projekt „Uczelniane Biura Łączności z rynkiem pracy”		
Rodzaj dobrej praktyki	Praktyki studenckie w formie staży w trakcie studiów.		
Forma	Online (cyfrowe / e-learning)		
Strona źródłowa	Γραφεία Διασύνδεσης Πανεπιστημίων με την αγορά εργασίας (liaisonoffices.ac.cy)		

Krótki opis:

Jest to przedsięwzięcie Europejskiego Funduszu Społecznego, łączące uczelnie z rynkiem pracy i dające studentom możliwość nabycia podczas studiów doświadczenia, związanego z zakresem ich kompetencji. Dokładniej rzecz ujmując, firmy zatrudniające studentów są dobierane za pośrednictwem specjalnej platformy, stworzonej wyjątkowo z myślą o Uczelnianych Biurach Łączności z Rynkiem Pracy.

Uczelniane Biura Łączności z rynkiem pracy funkcjonują dzięki Funduszom Strukturalnym Unii Europejskiej. Ośiem Uniwersytetów działających w Republice Cypryjskiej (trzy publiczne, pięć prywatnych) współpracuje z główną siedzibą Uniwersytetu Cypryjskiego.

Podstawowym celem Biur Łączności jest umieszczanie studentów w przedsiębiorstwach i organizacjach, w celu zapewnienia im doświadczenia zawodowego w ramach programu nauczania. Współpraca ta jest korzystna zarówno dla studentów, jak i firm i organizacji biorących w niej udział.

Celem uczelni jest dostosowanie programów nauczania i praktyk do obszarów odznaczających się potencjałem rozwojowym i niosących ze sobą znaczne dodatkowe korzyści. Obszary te powstały z inicjatywy Strategic Arms Survey obejmującej między innymi technologie informacyjno-komunikacyjne, turystykę, badania i innowacje, środowisko, budownictwo, admiralicję itd.

Dla uczniów bezpośrednią korzyścią jest podnoszenie kwalifikacji, możliwość zdobycia dodatkowej wiedzy i doświadczenia, poprawa zdolności komunikacyjnych, co ma zwiększyć ich szanse oraz możliwości zatrudnienia w trakcie nauki i po ukończeniu studiów. Dla przedsiębiorstw bezpośrednią korzyścią jest zatrudnienie i przygotowanie na terenie zakładu (w czasie pracy) nowych potencjalnych pracowników, którzy dostarczają nowe pomysły i posiadają aktualną wiedzę, a także bliższa współpraca z uniwersytetami na Cyprze. Dla szerszej społeczności cypryjskiej pośrednią korzyścią jest prawdopodobne zmniejszenie bezrobocia wśród młodych absolwentów oraz rozwój innowacji operacyjnych i rynkowych dzięki nowym pomysłom przekazywanym przez studentów i absolwentów z uniwersytetów do przedsiębiorstw i przemysłu.

W związku z tym, że zadaniem Biur Łączności jest działanie na rzecz placówki, skutecznie usprawniają one komunikację społeczności uniwersyteckiej z rynkiem pracy i uzupełniają jego rzeczywiste zapotrzebowania.

Przykład:

W zeszłym roku Eurosuccess Consulting gościł w swojej siedzibie dwie osoby na mocy niniejszego projektu. W odpowiedzi na globalny kryzys zdrowotny oraz wiążące się z nim zarówno ograniczenia jak i możliwości, EUROSC przeprowadził w całości oba programy w formie wirtualnego nauczania w miejscu pracy. Dwa narzędzia, które okazały się szczególnie przydatne w monitorowaniu zgodności i dające uczestnikom możliwość analizy zdobytego doświadczenia, przekazywania informacji zwrotnych i przedyskutowania wszelkich obaw lub pytań w kwestii stażu i swoich zadań, to wspólny menedżer zadań online oraz metodologia coachingu online i relacjonowania postępów: (PDF) [Liaison Offices-Good Practices in European Universities-The Case of Liaison Office sec T.E.I. Piraeus, Greece](#)" (researchgate.net)

Tytuł Internship program for undergraduate students of the department of accounting and finance			
Kraj	Cypr	Język	Angielski
Tytuł (EN)	Internship program for undergraduate students of the department of accounting and finance		
Rodzaj dobrej praktyki	Program staży dla studentów na wydziale rachunkowości i finansów		
Forma	Online (cyfrowe / e-learning)		
Strona źródłowa	https://www.ucy.ac.cy/fem/documents/Internships_AFN_eng.pdf		
Jest to przedsięwzięcie Wydziału Rachunkowości i Finansów Uniwersytetu Cypryjskiego zapoczątkowane w 2018 roku. W sumie cztery największe firmy audytorskie w kraju oferują studentom płatny staż w trakcie studiów. Korzyści płynące z programu: 1. Uczniowie rozszerzają swoją sieć kontaktów; niejednokrotnie mogą otrzymywać od firmy umowę na czas nieokreślony. 2. Doświadczenie i czas spędzony na praktykach są rejestrowane przez firmę audytorską i oceniane w odniesieniu do doświadczenia zawodowego, jakie muszą zdobyć w trakcie stażu, żeby zostać członkami instytutów ICAEW (Biegłych Rewidentów w Anglii i Walii) oraz ACCA (międzynarodowej organizacji zrzeszającej specjalistów z zakresu finansów, rachunkowości i zarządzania). 3. Daje studentom możliwość sprawdzenia, czy są zainteresowani pracą w firmie audytorskiej i zdobyciem międzynarodowych kwalifikacji związanych z audytem. 4. Świetne źródło zasobów ludzkich dla firm: eliminujące ryzyko zaproponowania umowy na czas nieokreślony pracownikowi nieposiadającemu wystarczających kwalifikacji, żeby zostać zatrudnionym w firmie. 5. Redukcja nakładu pracy dla firm Obecnie, za sprawą Covid-19 oraz z uwagi na fakt, że firmy pracują w branży usługowej, oferują tę formę serwisu drogą wirtualną.			

Tytuł			
Hariduse tehnoloogiakompass			
Kraj	Estonia	Język	Estoński
Tytuł (EN)	Kompas technologiczny na rzecz edukacji		
Rodzaj dobrej praktyki	Przykładowe przedsięwzięcie / inicjatywa lub regulacje dotyczące wirtualnego uczenia się w miejscu pracy		
Forma	Online (cyfrowe / e-learning)		
Strona źródłowa	https://kompas.harno.ee		
Krótki opis:			
Technology Compass to przedsięwzięcie Rady ds. Edukacji i Młodzieży, które w nadchodzących latach wyznaczy trendy w technologii, mające największy wpływ na środowisko edukacyjne oraz poinformuje estońskich nauczycieli o postępach technologicznych i powiązanych ze sobą systemach nauczania z całego świata. Roczny przegląd skupia się na wybranych tematach i określa obecną sytuację w estońskich szkołach oraz nowe możliwości – czego powinniśmy uczyć uczniów, aby przygotować ich do sytuacji jaka będzie miała miejsce na rynku pracy w przyszłości i jakie możliwości daje zastosowanie różnych technologii w nauczaniu. W celu przeprowadzenia pierwszej kontroli, w 2018 roku zwołano panel ekspertów składający się z przedstawicieli uczelni, fascynatów techniki i nauczycieli. Wspólnie wybrano pytania, na które relacja z kontroli powinna udzielić odpowiedzi. • Jakie są obecnie najważniejsze trendy w technice? • Które z nich mogą mieć znaczenie dla rozwoju estońskiego systemu edukacji w ciągu najbliższych trzech do pięciu lat? • Co umożliwiają i jaki problem mogą rozwiązać? • W jaki sposób możliwości płynące z tych trendów mogą zostać zastosowane w edukacji (uczeniu się i nauczaniu)? Co na ten moment stosowane jest w szkołach? • W związku z tym, czego należy nauczać na poziomie kształcenia ogólnego, aby przyzwyczaić uczniów (i nauczycieli) do skutków cyfryzacji? • Jakie nowe możliwości zapewniają trendy w technice jeśli chodzi o edukację w Estonii? Na początek, w oparciu o międzynarodowe doświadczenie i wizję estońskich specjalistów, grupa ekspertów wyznacza najważniejsze trendy w technice i co roku decyduje się na któryś z nich. Pierwsza relacja opublikowana 21 lutego 2019 r., wyznaczyła pięć trendów: Internet rzeczy, rzeczywistość rozszerzoną i wirtualną, duży i różnorodny zbiór danych i analitykę, sztuczną inteligencję, a także środki bezpieczeństwa na wszystkich obszarach cyfrowej rzeczywistości. W 2020 roku Technology Compass został uzupełniony o dwa nowe motywy przewodnie: spersonalizowane uczenie się, gry i naukę poprzez zabawę. W bieżącym roku, 21 lutego 2021 r., otworzymy nową sekcję w ramach Technology Compass o nazwie „Distance learning of dreams, czyli jak najrozsądniej korzystać ze zdalnego nauczania?”.			

Tytuł			
E-koolikott: õppematerjalide portaal			
Kraj	Estonia	Język	Estoński
Tytuł (EN)	Kompas technologiczny na rzecz edukacji		
Rodzaj dobrej praktyki	Program/moduł dla uczniów (wstępne kształcenie i szkolenie zawodowe) Przykładowy materiał, technika, metoda wykorzystywana w wirtualnym uczeniu się w miejscu pracy		
Forma	Online (cyfrowe / e-learning)		
Strona źródłowa	https://e-koolikott.ee		
Krótki opis: E-Koolikott/ E-Schoolbag to przedsięwzięcie Rady ds. Edukacji i Młodzieży, podlegającej Ministerstwu Edukacji Estonii. Mimo że serwis został solidnie zaprojektowany i łatwo się z niego korzysta, wygląda tak samo dla wszystkich poziomów i rodzajów edukacji. Zawiera ponad 700 pomocy naukowych przydatnych w kształceniu i szkoleniu zawodowym, w tym wiele przydatnych w uczeniu się w miejscu pracy. Zespół serwisu tworzy i przekazuje nowatorskie materiały dydaktyczne (podręczniki, zeszyty ćwiczeń, materiały audiowizualne, e-materiały itd.) przeznaczone do użytku nauczycieli oraz uczniów estońskich placówek kształcenia zawodowego. Materiały edukacyjne są uporządkowane według kierunku kształcenia i programu nauczania dla grup.			

Tytuł			
"Didattica a distanza e diritti degli studenti – Mini-guida per docenti"			
Paese	Włochy	Język	Włoski
Tytuł (EN)	„Zdalne nauczanie a prawa uczniów – mini poradnik dla nauczycieli”		
Rodzaj dobrej praktyki	Przykładowe przedsięwzięcie / inicjatywa lub regulacje dotyczące wirtualnego uczenia się w miejscu pracy		
Forma	Materiały drukowane Online (cyfrowe / e-learning)		
Strona źródłowa	https://www.istruzione.it/coronavirus/allegati/miniguide_mi_AGIA_6_4_2020_.pdf „Didattica a distanza e diritti degli studenti – Mini-guida per docenti”, Ministero dell'Istruzione		

Krótki opis:

„Zdalne nauczanie a prawa uczniów – mini poradnik dla nauczycieli” został przygotowany przez włoskie Ministerstwo Edukacji w celu wsparcia nauczycieli w organizacji nauczania on-line w okresie pandemii. Poradnik został opracowany w celu wsparcia uczniów w organizacji swojej pracy i działań w ciągu dnia oraz zapewnienia pomocy w sytuacji kryzysowej, oferuje wsparcie metodologiczne i praktyczne. Dodatkowo jego celem jest pomoc nauczycielom i uczniom w reagowaniu i dostosowaniu się do zmian, obraniu bardziej elastycznego podejścia, a także generowaniu kreatywnych i innowacyjnych rozwiązań. Mimo pandemii, uczniowie wciąż mają możliwość nauki – możliwość uświadomienia sobie, że mimo trudności wciąż można zdobywać wiedzę i umiejętności, a nawet czerpać z nich korzyści. Propozycje zawarte w poradniku to: wykłady dedykowane uczniom; możliwości kształcenia i wykorzystania innowacyjnej metodologii; tworzenie tutoriali wideo w celu rozpowszechniania informacji; opracowanie strony poświęconej nauczycielom i uczniom. Z poradnika można korzystać na różnych etapach edukacji

Tytuł „Accademia delle Professioni”			
Kraj	Włochy	Język	Włoski
Tytuł (EN)	„Akademia Zawodów”		
Rodzaj dobrej praktyki	Program/moduł dla uczniów (wstępne kształcenie i szkolenie zawodowe) Program/moduł dla uczniów dorosłych (kontynuacja kształcenia i szkolenia zawodowego) Szkolenie w firmie (kontynuacja kształcenia i szkolenia zawodowego)		
Forma	Online (cyfrowe / e-learning)		
Strona Źródłowa	https://www.accademiaprofessionale.it/index.php		

Krótki opis:

„Accademia delle Professioni” to platforma edukacyjna, która od ponad trzydziestu lat działa na rzecz rozwoju zawodowego i społecznego młodych ludzi poszukujących pracy oraz osób już zatrudnionych. Obecnie jest ukierunkowana na szkolenia, edukację i poradnictwo. Współdziała z publicznymi podmiotami instytucjonalnymi, takimi jak władze lokalne i firmy, ale także ze stowarzyszeniami handlowymi i głównymi okręgami produkcyjnymi. Do jej głównych zadań należą: kształcenie i szkolenie zawodowe, uczenie się w miejscu pracy, towarzyszenie w pracy bardziej doświadczonym pracownikom oraz intensywne szkolenia i doradztwo biznesowe. Głównym celem platformy jest ułatwienie uczniom zdobywania wiedzy teoretycznej.

© Wszelkie prawa zastrzeżone przez Tutti i diritti sono riservati.

Tytuł			
"Accademia professionale italiana"			
Kraj	Włochy	Język	Włoski
Tytuł (EN)	„Włoska Akademia Zawodowa"		
Rodzaj dobrej praktyki	Program/moduł dla uczniów (wstępne kształcenie i szkolenie zawodowe) Program/moduł dla uczniów dorosłych (kontynuacja kształcenia i szkolenia zawodowego) Szkolenie w firmie (kontynuacja kształcenia i szkolenia zawodowego) Przykładowy materiał, technika, metoda wykorzystywana w wirtualnym uczeniu się w miejscu pracy		
Forma	Online (cyfrowe / e-learning)		
Strona źródłowa	https://www.accademiaprofessionale.it/index.php		
Krótki opis: „Accademia Professionale Italiana" oferuje szeroką gamę kursów umożliwiających rozwój umiejętności w oparciu o obserwacje, badania a także dzięki doświadczonym i kompetentnym trenerom. Stanowi przewodnik dla pracowników na drodze do zdobycia profesjonalnych kwalifikacji i umiejętności. Umożliwia uczniom nabywanie umiejętności i zapewnia im praktykę zgodnie z potrzebami rynku pracy. Szkolenia odbywają się online, metodą e-learningową. Na platformie uczniowie znajdą bezpłatne materiały dydaktyczne, a także otrzymają wsparcie ze strony wyznaczonego dla siebie trenera.			
© Wszelkie prawa zastrzeżone przez Tutti i diritti sono riservati.			

Tytuł Portal "Zawodowa Edukacja"			
Paese	Polska	Język	Polski
Kraj (EN)	Platforma „Kształcenie Zawodowe”		
Rodzaj dobrej praktyki	Program/moduł dla uczniów (wstępne kształcenie i szkolenie zawodowe) Program/moduł dla uczniów dorosłych (kontynuacja kształcenia i szkolenia zawodowego)		
Forma	Online (cyfrowe / e-learning)		
Strona źródłowa	http://zawodowaedu.pl/index.php/design/item/294-zagospodarowanie-turystyczne-i-objekty-edukacji-lesne		

Krótki opis:

Portal „Kształcenie Zawodowe” jest zbiorem e-zasobów, które powstały w ramach projektu „Model systemu wdrażania i upowszechniania kształcenia na odległość w uczeniu się przez całe życie” realizowanego przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Edukacji Zawodowej i Ustawicznej. Portal powstał w 2014 roku, a następnie został reaktywowany w 2020 roku w związku ze wzrostem zapotrzebowania na korzystanie z zasobów internetowych i multimedialnych. Platforma podzielona jest na obszary kształcenia i szkolenia zawodowego, np. Obszar B – budowlany, Obszar E– elektryczno-elektroniczny itd. Każdy obszar zawiera inne materiały. Materiały podzielone są tematycznie, a każdy temat określa: zawód, do którego odnosi się dany temat, poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji, rodzaj kursu, moduł, rodzaje materiałów (e-booki, videocasty, audiocasty, schematy, materiały teoretyczne itd.). Każdy temat jest merytorycznym źródłem wiedzy i może zostać wykorzystany przez uczniów w ramach samodzielnej nauki lub przez nauczycieli podczas zajęć online. Daje uczniom możliwość zobaczenia, jak w praktyce wykonywane są określone czynności, jak działają różne urządzenia itd.

© 2014 - 2021 Kształcenie Zawodowe. Wszelkie prawa zastrzeżone. Opracował Piotr Halama

Tytuł			
Platforma Edukacyjna: Almanach Cukierniczo-Piekarski			
Paese	Polska	Język	Polski
Tytuł (EN)	Platforma Edukacyjna: Almanach Cukierniczo-Piekarski		
Rodzaj dobrej praktyki	Program/moduł dla uczniów (wstępne kształcenie i szkolenie zawodowe) Program/moduł dla uczniów dorosłych (kontynuacja kształcenia i szkolenia zawodowego)		
Forma	Online (cyfrowe / e-learning)		
Strona źródłowa	https://cukiernictwo-piekarstwo.blogspot.com/		

Krótki opis:

Almanach Cukierniczo-Piekarski to platforma edukacyjna – ogólnodostępny zbiór materiałów związanych z technologią żywienia oraz produkcją piekarską i cukierniczą. Materiały zawarte w głównym dziale serwisu internetowego obejmują podstawowe pojęcia z zakresu technologii żywności, towaroznawstwa, mikrobiologii, wyposażenia technicznego, a także produkcji piekarskiej i technologii ciastkarskiej. Został stworzony z myślą o uczniach przygotowujących się do wykonywania zawodu cukiernika i/lub piekarza oraz ich nauczycieli. Celem platformy jest ułatwienie uczniom zdobywania wiedzy teoretycznej. Poruszane tematy uwzględniają materiały teoretyczne, tutoriale, prezentacje wideo itd. To świetne źródło wiedzy dla uczniów, ponieważ uczy jak przygotowywać określone produkty, stosując bardziej praktyczną metodę – oglądanie nagrań. Przesyłane nagrania są profesjonalne, zawierają ważne informacje z danej dziedziny oraz wiele praktycznych wskazówek dla uczniów. Platforma może zostać wykorzystana przez uczniów w ramach nauki samodzielnej lub przez nauczycieli podczas zajęć online.

Tytuł				"Kształcenie na odległość – poradnik dla szkół"			
Kraj		Polska		Język		Polski	
Tytuł (EN)		Przykładowe przedsięwzięcie / inicjatywa lub regulacje dotyczące wirtualnego uczenia się w miejscu pracy					
Rodzaj dobrej praktyki		Online (cyfrowe / e-learning) Materiały drukowane					
Forma		Online (cyfrowe / e-learning)					
Strona źródłowa		https://static.epodreczniki.pl/portal/f/res/R10fjwJoglRUc/2/29UvHp0Q4oVvQbD7M2AcjunZAaRyV5YQ.pdf "Zdalne nauczanie – przewodnik dla szkół", Ministerstwo Edukacji Narodowej					
Krótki opis: „Kształcenie na odległość – poradnik dla szkół” to praktyczny poradnik przygotowany przez Ministerstwo Edukacji Narodowej w celu wsparcia nauczycieli i dyrektorów szkół w organizacji nauczania on-line. Poradnik podzielony jest na kilka części – zawiera wskazówki dla dyrektorów, nauczycieli, uczniów i rodziców. Został opracowany na potrzeby edukacji online w okresie pandemii, który w Polsce rozpoczął się w 2020 roku. Niniejsza publikacja może zostać wykorzystana przez różne rodzaje szkół na różnych poziomach edukacji. W przypadku kształcenia i szkolenia zawodowego dostarcza informacji dotyczących egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w danym zawodzie, dodatkowych informacji dla dyrektora szkoły specjalizującej się w kształceniu i szkoleniu zawodowym, materiałów służących do kształcenia i szkolenia zawodowego (platformy edukacyjne), bezpiecznej pracy przy komputerze i przez internet, różnych e-narzędzi i e-materiałów do nauczania online. Przewodnik jest formą wspomagania dla szkół – stanowi wsparcie w zakresie organizacji nauczania i uczenia się on-line w tej trudnej sytuacji.							

Polska Fundacja Ośrodków
Wspomagania Rozwoju Gospodarczego
„OIC Poland” w Lublinie

www.vwbl.eu

info@vwbl.eu